NATIONAL LIBRARY
FEB 20 1973
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/a/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

7. N-RS | Trešdiena, 1973. g. 14. FEBRUĀRIS | 23. GADS | WEDNESDAY, FEBRUARY 14, 1973

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | Cena 50 centi

LIETUVIEŠU TAUTU MEITAS
Sakarā ar Lietuvas neatkarības svētkiem 16. februārī

Ceļš uz Otavu izlīdzinās

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE

Vairāk nekā četrus gadus neiespējamā vizīte pie Kanadas ministru prezidenta Trudo beidzot rādās itin reāla. Tā noprotams no LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga ziņojumiem pēdējā valdes sēdē 8. februārī. T. Kronbergam ir labas izredzes kļūt arī par vienu no federālās valdības iecerētās daudzkultūru kosultātīvās padomes docekļiem. LNAK valde viņu jau nominējusi iekšlietu ministram Dr. S. Haidašam, kas speciāli nodarbojas ar daudzkultūru problēmām un solījis latviešu pārstāvja kandidātūru atbalstīt. Daudzkultūru problēmas vēl apspriedīs speciālā Domātāju (Thinkers) konferencē, kas notiks senātora P. Juzika (Yuzyk) ierosmē un vadībā no 2. līdz 4. martam Otavā. Līdzīga konference jau pirms dažiem gadiem notika Toronto, kur arī piedalījās LNAK pārstāvji.

Sava daudzkultūru komisija paredzēta arī Progresīvi konservātīvo opozicijas partijai, kovada parlamenta loceklis P. Ječuks (Yewchuk); LNAK valde tai iesniegs savu viedokli.

Baltiešu pārstāvju delegāciju 21. februārī Otavā pieņems arī Kanadas ģenerālgubernātors R. Mičeners, un tanī aicināti visi federālā parlamenta un senāta locekļi, kopskaitā 366 personas. Galvenā ierosme šī vakara izkārtošanā ir Igauņu centrālai padomei Kanadā, kas pieaicinājusi arī latviešu un lietuviešu centrālās organizācijas, tā pierādot teicamu sadarbību. Lieli nopelni ir arī senātoram P. Juzikam, kas uzņēmies organizēt parlamentāriešu grupu „baltiešu vakara" izkārtošanai. Domāts visiem parlamentāriešiem un viesiem pasniegt igauņu autora A. Virlaida grāmatu „Kapi bez krustiem" ar autora parakstu. Kā zināms, šī grāmata īsā laikā ieguvusi ne tikai daudz lasītāju, bet arī teicamu kritiku un Kanadas kultūras padomes financiālu atbalstu 3400 dol. apmērā. Grāmata jau tulkota septiņās valodās, pie kam Igauņu centrālā padome Kanadā un Igauņu nacionālā komiteja ASV izdevusi arī speciālu tā saucamo „ceļojošās grāmatnīcas" izdevumu izplatīšanai komūnistu apspiesto tautu locekļu un citu interesentu vidū. Speciālā izdevuma pēdējā lappuse paredzēta grāmatas ieguvēja ierakstam kāda tuvinieka godināšanai, kas cietis no apspiedējiem vai zaudējis dzīvību. Grāmatas beigās arī ir baltas lappuses pirmā ieguvēja vārdam un adresei, kā arī turpmāko lasītāju ierakstiem. Tādā veidā vērtīgais izdevums ceļotu no viena lasītāja pie otra.

Grāmatas eksemplāri, kā valdes sēdē ziņoja T. Kronbergs, ir sagatavoti ar māksliniecisku apdari. Pasākuma atbalstīšanai LNAK valde atvēlēja 300 dol. un vienojās, ka „Baltiešu vakarā" latviešus pārstāvēs valdes priekšsēdis T. Kronbergs, padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis, valdes priekšsēža pirmais vietnieks J. Mežaks un LNAK pārstāvis Otavā Dr. E. Pārups. Pieņemšanā paredzēti arī baltiešu priekšnesumi.

Kā jau mūsu laikraksta lasītājiem ziņots, iepriekšējo LNAK valdes sēdi atreferējot, liekas, ka vairāk nekā četrus gadus iecerētā vizīte pie Kanadas ministru prezidenta P. E. Trudo beidzot kļūs īstenība šī mēneša beigās vai martā. Gatavojoties vizītei, politiskās nozares vadītājs V. Upeslācis ar līdzstrādniekiem sagatavos iesniegumu ministru prezidentam un ārlietu ministram M. Šarpam. Svarīgākās iesnieguma prasības būs 1939. gadā noslēgtā vācu un padomju pakta slepeno protokolu anullēšana un tā saucamās Brežņeva doktrīnas noraidīšana, ko lūgs Kanadas valdību aizstāvēt Eiropas drošības konferencē. Baltijas tautu federācija Kanadā jau janvārī iesniegusi kopēju memorandu, prasot padomju okupācijas spēku un administrātīvā personāla izvākšanu no

(Turpinājums 17. lp.)

Miera izredzes Indoķīnā

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Ar starptautiskās kontrolkomisijas ierašanos un pirmo kaŗa gūstekņu apmaiņu Vietnamas pamiers lēnām pieņem konkrētas dimensijas. Ja šis pagaidām nedrošais pamiers ar laiku izvērstos pastāvīgā un ilgstošā Indoķīnas mierā, tad miera balodis nenosēstos vis uz prezidenta Niksona, nedz arī Dr. Kisingera vai cita kāda vadoša Hanojas vai Saigonas politiķa pleca, bet caur Saigonas dzīvajām satiksmes ielām lidotu uz necilu savrupmāju, kuŗā pa laikam apmetas kāds pasaules presē ļoti maz pieminēts, bet ievērojams britu diplomāts. Viņa vārds ir sērs Roberts Tomsons, kuŗu uzskata par viskompetentāko Dienvidaustrumāzijas politisko autoritāti. Ar komūnistu partizānu iefiltrēšanās metodēm un paņēmieniem, kā arī pret šiem nemierniekiem cīnīties, viņš iepazinās Malajā. Pēdējos gados sērs Roberts Tomsons daudz ceļojis, bet arvien atgriezies Saigonā. Viņš ir arī prezidenta Niksona uzticības vīrs, kas vairākkārt sniedzis ļoti sīkus ziņojumus par Vietnamas konflikta izbeigša-

(Turpinājums 24. lp.)

3,333.33 Latviešu Lielloterija

PASTEIDZIETIES! TIKAI 42 DIENAS

pirms pasūtinājuma pieņemšanas izbeigšanās.

$33,333.33, $3,333.33, $ 333.33, u.t.t. laimestos

☐ Pievienoju $13.50 par 1 grāmatiņu (10 lozes)
☐ $..... par ..... lozēm ($1.50 katra)
Čeki vai m/O rakstāmi uz 333 Lottery vārda un sūtāmi uz 16 Queen St. N., Hamilton 13, Ont.

Vārds .....

Adrese .....

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1973. g. 14. FEBRUĀRIS 7. N-RS

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk trešdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikāgas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —
par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

1970-1971

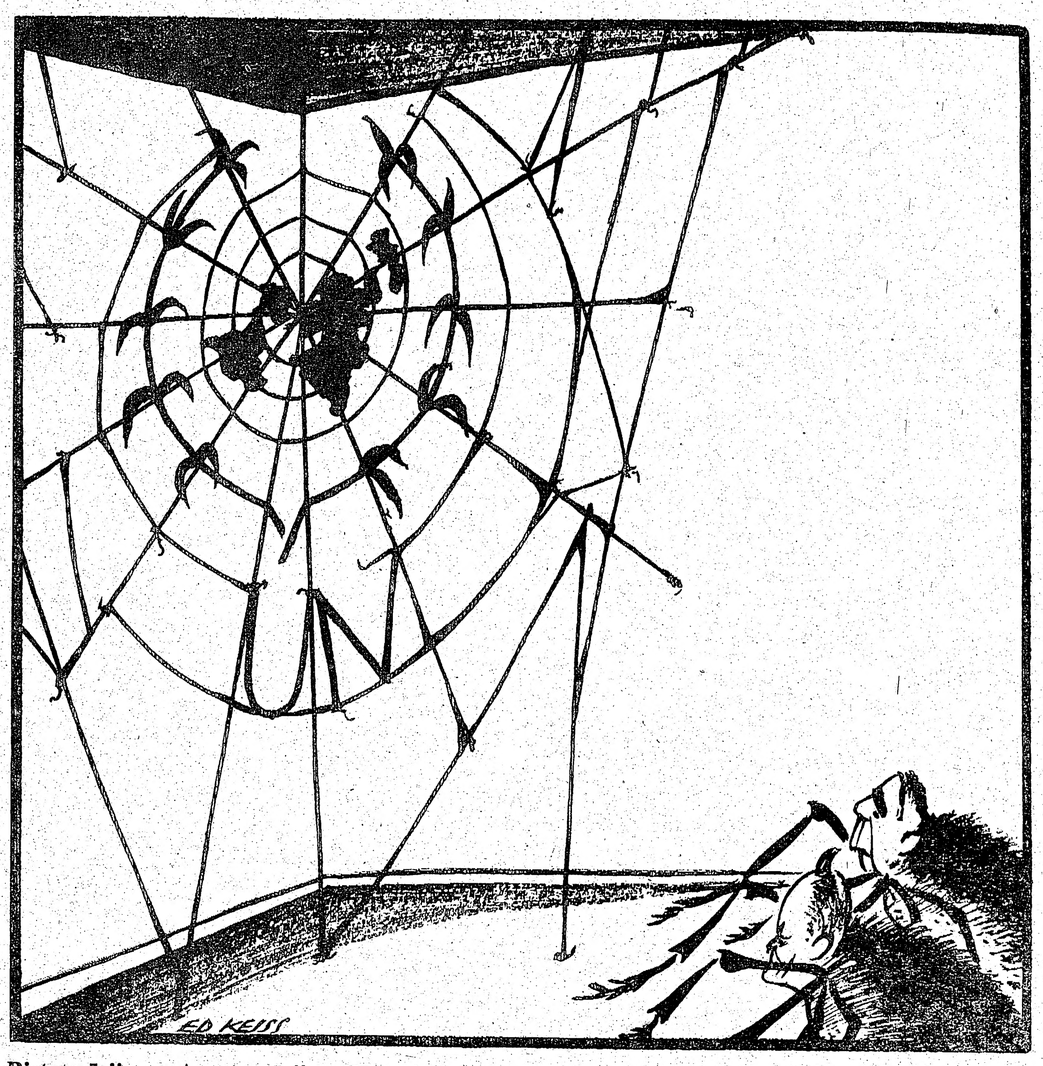

Rietumvācija un Austrumvācija ceļā uz Apvienotām nācijām. Ed. Keiša karikatūra

A. Vilks

Savas dzīvības sardzē

LIETUVAS SVĒTKOS

Neatkarīgās Lietuvas valsts karogā rakstītā sarkanā svītra simbolizē tās brīvības cīņās lieto asiņu nozīmi un upuru jēgu. Šodien komūnistu sagandētā Lietuvas karogā divi trešdaļas tā platuma ir sarkanu krāsu, kas arī simbolizē vairāk asiņu, ja vispār okupanti spējīgi pateikt šo trikolora nozīmi. Mūsuprāt tas ir raksturīgi: asiņu visvairāk! Tās nav šļākušās vienīgi par brīvu un neatkarīgu Lietuvu. Ar viņām saistītas pašreizējās Lietuvas tautas ciešanas, upuri, iznīcināšana, fiziskā un garīgā verdzība dzimtenē.

Šāds karoga sadalījums tādēļ saprotams katram lietuvim, un tādu to izprotam arī mēs — latvieši un igauņi, jo arī mūsu tēvzeme tumst un cieš tā paša posta ēnā vēl nepasakāmi tālajā nākotnē.

Lietuvji cieš. Viņu dvēseles ir samocītas, dzīves ikdiena aizrit draudos, spaidos un verdzībā — pats Dievs nav spējīgs pateikt vai zināt, kad sagrūs važas un pāri Lietuvai atkal iemirdzēsies brīvība savā saules spožumā.

Bet mēs kļūdītos, teikdami, ka šis sūrais un mocošais laiks būtu iedragājis vai iznīcinājis to, kas dziļi gruzd lietuvju dvēselē.

Norises ir pavisam pretējas un citādas: zīmes caur saplaisāto dzelzs aizkaru ir varenas tai nozīmē, ka lietuvju pretestības gars ir ne tikai aktīvs, bet pat pieņēmies spēkā. Vai tā būtu viņus vienotāja reliģiskā nosliece un ticība? Vai viss tas jau no paaudžu mūžiem iedzimis lietuvī? Jāliecina: šie abi jākvalificē par pamatu viņa iedabai, kurā kvēlo ne tikai brīvības mīlestība un spīts pretiniekam, bet no kura izlaužas arī drosme un karalaukos uzrausta varonība.

Aizgājušais gads ar saviem ārkārtējiem notikumiem okupētajā Lietuvā visai pasaulei pierādījis, ka nedrīkstam vērtēt kādu skaitliski mazu tautu par tik mazu un nevarīgu savā idejiskā cīņas laukā. Lietuvju tauta dzimtenē un svešumā ir godam stāvējusi sardzē par savu dzīvību un etnisko pastāvēšanu, kaut dzimtenē gadu no gada iešļācas svešas un pretīgas asinis no Iekškrievijas apgabaliem. Kā izsalkušie, paklīdušie un noskrandušie, tā cilvēcīgas dzīves alcēji „lielās dzimtenes pilsoņi"aumaļām vien velas iekšā Baltijas zemju teritorijā, visiem spēkiem mēģinot uzspiest savu zīmogu visām dzīves un kultūras norisēm un pārvērst lietuvjus, latviešus un igauņus par nožēlojamu mazākumtautību.

Baigi top iedomājoties, ja tas tā reiz notiks. Bet kamēr mūsos kvēlos spīts, dziļi tverta nacionālā apziņa, pretestība un visāda veida ignorance pret okupācijas varu, tikmēr varam cerēt, ka iznīcināšanas un kolonizācijas process vilksies gaŗumā un mūsu paaudzes vēl ilgi saglabās savu etnisko identitāti.

Mēs nezinām, cik vērīgi un uzmanīgi demokratiskās lielvalstis reģistrējušas notikumus okupētajā Lietuvā, kuŗos paudās lietuvju jaunatnes drosme iziet cīņas laukā ar to, kas vēl atlicies tās ieroču krājumos — stipra, savai valstij un brīvībai ticētāja sirds, kuŗas pukstos nav padevīga glēvuma, vienaldzīgas samierināšanās ar apstākļiem vai postošā šaubu uguns, bet gan neapslāpējama drosme un apņemšanās cīņai par savas tautas dzīvību. Bet ik zāles asnam, spraucoties cauri nezālēm sazēlušai zemes garozai, dažreiz jānolūzt cietajā vidē. Tā arī drošsirdīgie jaunie lietuvji apliecināja savu varēšanu un uzdrīkstēšanos savas tautas dzīvības labā.

Katra rīcība tautiskās identitātes uzturēšanai un saglabāšanai reizē ir cīņa par savas tautas pastāvēšanu. Un tā nenoris vienīgi Lietuvas zemē, kur koncentrēts tautas

(Turpinājums 6. lp.)

Lasītāju vēstules

NEGATĪVAIS UN POZITĪVAIS

Sakarā ar ALJAs 20. kongresa rīcības komitejas paskaidrojumu Latvija Amerikā 3. janvāŗa n-rā, kuŗā tā izsaka neapmierinātību par kongresa gaitas atreferējumu, piebilstams, ka pēc atreferējuma parādīšanās laikrakstā bija izlaists svarīgākais, t. i., ka kongresa zālē nebija redzams Latvijas karogs vai karoga krāsas. Uģa Sprūdža paskaidrojums par manu foto uzņēmumu ir pareizs, jo tas tika uzņemts nākošā kongresa dienā. Manuprāt kongresā bija savas negātīvās puses, bet tur bija arī daudz pozitīvā, kas norāda to, ka vairums jauniešu ir uz pareizā ceļa. Spilgts piemērs tam bija viena no iesniegtām rezolūcijām, lai visiem ALJAs biedriem tiktu piesūtīts laikraksts Cīņa un jaunieši ar to varētu iepazīties. Šo rezolūciju jaunieši ar lielu balsu vairākumu noraidīja. Varētu rasties jautājums, kāpēc kongresa programmā Uģis Sprūdžs bija apzīmēts par „propagandas ministru"? Demokratiskajās zemēs šāds tituls nepastāv, bet to pazīstam no nacionālsociālistiskās Vācijas laika, kur propagandas ministrs bija Gēbels. Vai ar šo titulu kongress gribējis sevi nostādīt uz diktātoriska režīma principiem? Man bija izdevība uzpost kongresa telpu pēc tam, kad kongress bija beidzies, un manā rīcībā ir interesanti materiāli, kuŗi tika pamesti uz prezidija galda, kā arī kāda jaunatnes pulciņa statūti. Domāju, ka „propagandas ministram" Uģim Sprūdžam būtu interesanti šajos materiālos ieskatīties, jo tajos redzams, kā prezidija locekļi novērtē „propagandas ministru".

Andris Lamberts, Čikagā

SLAVENI ABSOLVENTI

Latvija Amerikā pagājušā gada 32 numurā bija ievietots mans raksts par Rīgas skolotāju institūta 50 gadu dibināšanas atceres sarīkojumu 15. jūlijā Garezerā. Tanī biju, aizrādot uz institūta lielo ietekmi mūsu gara dzīvē, piemēram minējusi dažus no institūta daudzajiem slavenajiem skolotājiem un audzēkņiem, kas ieguvuši vārdu arī mākslā, zinātnēs un uz ko man norādīja sanāksmes dalībnieki.

Jaunās Gaitas 91. numurā komponists Imants Sakss neapmierināts, ka mans „saraksts" neesot bijis pilnīgs, un savukārt min rindu Rīgas (un arī Cēsu) skolotāju institūta izcilu darbinieku. Pilnīga, reģistrēta slavenību saraksta jau laikam nekur nav. Tāpēc pazemīgi pateicos Imantam Saksam par „listes" papildinājumu.

Ja nu tomēr vēlēšanās sarakstu „novest līdz pilnībai", tad varu Imanta Saksa pūliņus šai virzienā veicināt vismaz vēl ar trim arī viņa „aizmirstām" slavenībām: LPSR prēmijas laureātu, Darba sarkanā karoga ordeņa īpašnieku, dzejnieku Eiženu Vēveri (1923. g. absolvents), institūta skolotāju Dr. theol. Kārli Bilzenu un pašu komponistu Imantu Saksu.

Valija Runģe, Kalamazū

DAĻĒJA ATBILDE,

ko G. S. Grand Rapidos man veltījis, nav vairs nekādas atbildes tematam, par kuŗu kīviņš sākās. Proti, mani ieskati bija, ka polemizējot, aizstāvot „savu lietu", nav ne nu drosmīgi, ne godīgi slēpties aiz bezpersoniskiem burtiem. Raini un Hamsunu pieminēju, lai G. S. mēģinātu padomāt, ka burti nav vienādojami ar dzejnieka Krāslavieša vārdu, kas viņa uzskatus, seju un personību apliecina skaidrāk par pasītē rakstīto.

G S. tematika pilnīgi izmainījusies. Viņš stāsta par bezgala prieku, ka es viņa „niecīgo mazumiņu" ievērojis, (ņem par labu!) un saka, ka brīvā pasaulē ikviens savas domas var paust (neesmu nekad to apstrīdējis!) u. t.t. Tāpat nekad un nekur neesmu izteicies, ka lasītāju vēstules vajadzētu ierobežot. Tāpat nekur neesmu izteicies par dzejnieka lasītāju spējām vai nespējām novērtēt kāda dzejnieka darbus. Kāpēc šie temati iesaistīti atbildēs, to G. S. nepaskaidro.

Kas attiecas uz maniem rupjību grēkiem(laikam literātūrā), tad nelaikis dzejnieks Aleksandrs Čaks (pasītē: Čadarainis) kādā savā pantā saka: „Es nojautu: grēks ir saldums, / Ko nedrīkst uz šķīvja likt. / To pasniedz viens otram zem galda / un tas tikai vārdos slikts.

Valentīns Palēcis, Mineapole

VAI APZINĪGA ĻAUNPRĀTĪBA

Izlasot Osvalda Akmentiņa rakstu Latvija Amerikā 17. janvāŗa numurā, kuŗā viņš apgalvo, ka Minchauzena precību izrādes skatītāji Bostonā bijuši skeptiski un skopojušies ar aplausiem, biju ārkārtīgi pārsteigts. Vai tiešām Akmentiņa kungs ir tikpat nedzirdīgs pret aplausu skaņām un nejūtīgs pret publikas atsaucību, cik viņš, manā uztverē, imūns pret visām mākslas izpausmēm un līdz ar to nespējīgs tās izvērtēt? Liekas tomēr, ka šai gadījumā pilnīgai faktu sagrozīšanai pamatā būs apzīnīga ļaunprātība, t. i. gluži personīga atriebšanās ar līdzekļiem, kas gan neatbilst godīga žurnālisma ētikai.

Reinis Birzgalis,
Newton Centre, Mass.

PIETIEK JAU AR TO, KA IESKATI DAĻĀS

Zīmīgs ir V. I. apgalvojums Latvija Amerikā 31. janv. n-rā, ka filmas Mērnieku laiki izrādes un Rīgas „tūristu" koncerts satraucis šejienes latviešu sabiedrību un daļa latviešu sabiedriskās dzīves vadītāju pašreiz atstāti it kā neziņā, kādu nostāju un virzienu ieņemt? Mērnieku laikus Grand Rapidos noskatījās ap 300 apmeklētāju, arī daudzas sabiedrībā redzamas personas. Daži gan jautājuši, cik tālu šajā virziena kultūras „apmaiņā" lai ejam un vai jau tagad neesam aizgājuši par tālu? Kāds būs nākošais gājiens „kultūras sakaru" aizsegā? Lielākais ieguvums Rīgas sakaru komitejai laikam būs tas, ka mēs šajā jautājumā jau esam „par" un „pret".

Valters Zirnītis,
Grand Rapidos

Viestura un Jundas koncerts

Apvienoto vīru koŗu Viesturs un Junda koncerts 3. februārī piepulcināja klausītāju pilnu visu plašo Kolumbus zāli Toronto. Šie abi ir lielākie latviešu vīru koŗi Kanadā, un šāda veida kopdarbība ir ļoti apsveicama. Parasti šādos gadījumos uzlabojas arī kopkoŗa mūzikālā kvalitāte, jo, kur vienam korim zināmi trūkumi, tur otram stiprā puse un otrādi. Problēmas var radīt koncerta repertuāra viengabalainība, kādreiz meklējot pēc dziesmām, kuŗas jau atrodamas abu koŗu programmās.

Šoreiz apvienotais koris (apm. 60 vīru sastāvā) atskaņoja 10 latviešu autoru 16 dziesmas, no kuŗām puse tautas dziesmu apdares. Reprezentētie autori vecuma kārtībā: Jāzeps Vītols, Emilis Melngailis, Valdemārs Ozoliņš, Jānis Cīrulis, Helmers Pavasars, Jānis Kalniņš, Bruno Skulte, Viktors Baštiks, Imants Sakss un Alberts Jērums. Dzirdējām arī visas piecas nākoso dziesmu svētku vīru koŗu dziesmas, tā radot nopietnu kodolu latviešu dziesmas simtgades slavinājumam Klīvlandē.

Mūzikālajā vadībā dalījās abu vienību diriģenti: Jānis Barušs un Daumants Vītols. Nu jau pagājuši 35 gadi, kopš Rīgā notika 9. latviešu dziesmu svētku koŗu sacensības. Tajās piedalījās arī Trikātas draudzes koris ar jauno diriģentu Daumantu Vītolu, iegūdams trešo vietu — Rīgas latviešu biedrības sudraba kausu. Arī turpmākos gados Vītols nepārtraukti darbojies latviešu koŗu vadībā gan Anglijā, gan Kvebekā. Apmēram tanī pašā laikā sākušās arī Jāņa Baruša mūzikālās gaitas, no kuŗām viņš ar lepnumu piemin dalību Cesvaines dziesmu dienās, kad atskaņoja Marģera Zariņa kantāti Malienas zemnieku dziesmu T. Reitera vadībā. Pēc tam studijas valsts konservātorijā, kaŗa gaitas, atkal koŗa darbs Anglijā un Kanadā. Rodas dibināts jautājums, vai šo pašaizliedzīgo koŗa mākslas darbiniēku nopelni nebūtu atzīmējami plašāk un nopietnāk mūsu trimdas dzīvē, jo nav šodien grūtāka darba kā vadīt lielāku vai mazāku latviešu kori svešumā.

Diezgan veidenbaumiskas pārdomas rodas, vērojot koŗa dalībnieku paaudzes. Redzējām tikai trīs jauniešus, pārējie jau pāri četrdesmitiem un plūs. Kur gan palika paaudze 30 — 40 gadu vecumā, un kādus svarīgus uzdevumus tā veic šodien, ja nav laika padomāt par latviešu dziesmas eksistenci svešumā?

Koncerta programmu iesāka ar D. Vītola vadītām J. Cīruļa Avé Maria (K. Štrāls) un Br. Skultes Dieva dārzs (J. Medenis). Diriģents abas dziesmas veidoja plašos vilcienos, panākot izteiksmīgu skanīgumu, it sevišķi Skultes Dieva dārzs, kur solo partiju droši skandināja Jānis Barušs, Leo Landovskis un Alberts Vītols. Sekoja J. Baruša tulkojumā V. Ozoliņa Rozes (V. Plūdons), V. Baštika Vēstnese (Z. Lazda) un I. Saksa pirmatskaņojums Cīturīt (J. Peters). V. Ozoliņa Rozes uzliek sevišķi augstas prasības tenoriem, ar kuŗiem koris tika galā tīri pieklājīgi, kaut citādi Rožu sākuma daļa izskanēja visai flegmatiski, tāpat arī Baštika Vēstnese varēja būt drusku maigāka. Šo rindu autora Cīturīt bija jāatkārto. Trauslākā noskaņā parādījās Vītola vadītā H. Pavasara Mēness nakts (Aspazija), zināmu kontrastu saskatot sekojošā J. Vītola Kad mēs jauni bijām (V. Plūdons). Pēdējā pamanījām pa mūzikālam negludumam, kādi rodas, ja diriģents izceļ kādu atsevišķu pārgāju noti. Koncerta pirmo daļu noslēdza J. Vītola Kalējs (K. Skalbe), kuŗu koris dziedāja krietni zemākā toņkārtā. Tā izpelnījās dzīvu piekrišanu un bija jāatkārto.

Otru programmas daļu ievadīja J. Barušs ar E. Melngaiļa Bij' man vienas rozes dēļ. Mazo dziesmiņu resp. lauku puiša atraidīto mīlestības stāstu diriģents tulkoja krāsainā izteiksmē un paātri. Jāzeps Vītols kādreiz ieminējās, ka no kroga uz krogu staigājot, nevar nekā iebaudīt. Pārnestā nozīmē — pārāk ātri un bieži mainot nianses, nevar nekā izbaudīt. Tie vārdi nav zemē metams padoms diriģentiem tautas dziesmu interpretācijā. Turpretī V. Baštika Gaŗa mane šī naksniņa pārliecināja ar savu dabīgo kāpinājumu, kuŗā sonoru baritona solo izpildīja Alberts Vītols. Dziesma izpelnījās atkātojumu. Br. Skultes Kūlēja dziesmas illustrātīvās ieskaņas visai raiti izraisījās D. Vītola vadībā, kam sekoja I. Saksa Izauga Ieviņa. Abas nācās atkārtot. Samērā vēsi publika uzņēma A. Jēruma Ai, Daugava, Daugaviņa, un arī šo rindu autoram liekas, ka Ar laiviņu ielaidos bija pārāka par iepriekš minēto. Šo dziesmu, tāpat nākošo, nu jau diezgan apnikušo H. Pavasara Laimiņai pavaicāju meistarīgi diriģēja J. Barušs. Koncertu noslēdza D. Vītols ar J. Kalniņa Es izvedu meitu meitu māti un V. Baštika Jātnieciņa dēliņš biju ar saslimušās Zentas Tilgas teicamo aizstājēju Ēriku Beitāni (soprāns). Ikviena koncerta pēdējās dziesmas vienmēr ir ar t. s. „garu pacilājošo" aspektu. Tā tas izdevās arī šoreiz, un abas vajadzēja atkārtot. Piedevu nebija.

Kopsavilkumā koŗa priekšnesums sniedza visai saliedētu dziedājumu ar dažām problēmām augsto toņu apjomā, sevišķi skaļākos posmos. Abi diriģenti parādīja dzīvu mūzikālu intelliģenci, uzmanību un precizitāti. Bet jāizceļ arī koŗa dziedoņi, it sevišķi šogad, kas nupat izsludināts par latviešu dziesmu gadu. Te redzējām latviešu koŗu darbiniekus, kas dziesmai ziedojuši visu savu mūžu, sevi netaupīdami. Kādus cildinātājus vārdus lai sakām šiem sirmajiem dziesmu ozoliem? Kā lai slavinām šo brīvās Latvijas paaudzi, kas savu pienākumu godam pilda vēl šodien brīvās latviešu dziesmas pastāvēšanas cīņā? Šie goda vīri mūžos ieiet latviešu koŗu vēsturē, sevi identificējot ar pirmo dziesmu svētku darbiniekiem — latviešu kultūras brīvības cīnītājiem.

Šī raksta noslēgumā pievienoju arī īsas piezīmes par šo rindu autora dziesmām. Rentgenologi, skatot savas personīgās filmas, parasti bezcerīgi nopūšas. Taču tas netraucē viņus paskaidrot anatomisko struktūru citiem kollēgām. Oriģināldziesmā Cīturīt teksts ņemts no Latvijas zemes dzejnieka Jāņa Petera krājuma Asinszāle. Dziesmas pirmās trīs strofas aizved bezizejā, kuŗā ieskanas Beļavas tautas dziesmas kas tur spīd, kas tur viz motīvs, E. Melgaiļa pierakstīts 1932. g. Pēkšņā apgriezienā parādās autora 1945. g. vasarā gūstekņa nometnē rakstītais Staburaga motīvs, apvienojoties ar jaunu, nemierīgu melodiju. Vēlreiz atgriezās senā Malienas tautas dziesma, šoreiz tīri optimistiskā noskaņā, pievienojoties īsam modulējošam finālam. Par dziesmas vērtību vai nevērtību, saprotams, jāspriež citiem. Tautas dziesma Izauga ieviņa (1968. g.) jau daudz aprakstīta no vairākiem recenzentiem. Katrā ziņā D. Vītols te bija atradis jaunu, visai simpatisku pieeju, it sevišķi pēdējā pantā. Savukārt par pirmo dziesmu Cīturīt it sevišķa pateicība pienākas diriģentam J. Barušam, kaŗ pats, būdams malēnietis, labi saprata dziesmas ideju. Te īpaši pieminu tautas dziesmas pantu, kuŗu koris dziedāja pusbalsī un čukstot. Nezīlējot dziesmas tālāko likteni, lai tomēr viņas pirmajam izpildītājam simtu lielais paldies.

Klausītāju atsaucība bija ļoti liela. Koncertu noklausījās Kanadas latviešu organizāciju vadošās personas (T. Kronbergs, E. Krūka, M. Lorbergs u. c.), tāpat latviešu mūzikas prominences (prof. T. Ķeniņš, diriģents R.Zuika, komp. A. Purvs u. c.). Diriģentus un solistus apbalvoja krāšņiem rožu puškiem.

Imants Sakss

Diriģenti no trim Ziemeļamerikas pilsētām satiekas. Viru koru Viesturs un Jundas koncertā Toronto bija ieradies arī diriģ. R. Zuika no Kalamazū (uzņēmuma vidū), kur viņš redzams sarunājoties ar Daumantu Vītolu no Montrealas (pa kreisi) un Jāni Barušu (Toronto). Foto: J. Liģers

Garigs koncerts Čikagā

Lai sekmētu garīgās mūzikas izplatīšanu, Čikagas latviešu draudzes pasākušas kopēju garīgu koncertu rīkošanu. Šāds koncerts notika Sv. Jāņa baznīcā, kuŗā piedalījās divi jauni dziedoņi — baritons Torilds Barbins, bass Valdis Ūsis un pazīstamais pianists - ērģelnieks Valdis Treimanis no Čikagas.

Pēc mācītāja G. Straumaņa lūgšanas koncertu ievadīja V. Treimaņa atskaņotā I. Stainera ērģeļu prelūde no Krucifiksa. Sekoja abu dziedoņu dueti — Stainera tūkstoškārt es sveicināju; Mendelsona Jo tā mūsu Kungs pavēlējis; Bēthovena Ticība un — Pestītāj,' vai būsi Tu?

Abu dziedoņu balsu tembri vidējā reģistrī gandrīz vienādi. Arī solo frazēs tie maz atšķiras, kopskaņa laba, saskanīga, saistošāka pirmā oktāvā. Zemākie toņi basam prasās pēc plašāka vēriena un ciešāka elpas balsta. Baritonam vēlams brīvāks plūdums otrā oktāvā. Dziesmas bija labi iestudētas. Satura tulkojumā dažā vietā pietrūka jūtu kvēles un skaidrākas dikcijas. Priekšnesumus cēla V. Treimaņa gaumīgi reģistrētie ērģeļu pavadījumi ar plašām ievad- un starpspēlēm.

Solo priekšnesumos V. Ūsis vairāk izcēla savas balss pozitīvās īpašības. Pievilcīgi skanēja klusinātie toņi, izlīdzināts skaņu kāpinājums un labs frazējums A. Dvoržaka Lūgšanā, Pateicībā un Jaunā dziesmā. Plašāks dziedājums bija Jaunā dziesmā, raksturīgā klavieŗu pavadījumā. J. Vītola Mana kokle atskaņojums prasās pēc dziļākas izteiksmes, īpaši zemākos toņos. Brīvi plūda J. Kalniņa Par katru stundu Dievam pateicos un — V. Baštika Manā tumšā sirdī nāci — abas ērģeļu pavadījumā.

Baritons Torilds Barbins manāmi progresējis. Viņa balss brīvi plūst vidus reģistrī krietnā elpas balstā. Priekšnesumos balss šaurāka augstākos toņos un prasās pēc brīvāka plūduma — Bēthovena Tā debess izteic. V. Baštika atskaņojums no kantātes Draudze bija labi niansēts. Tāpat V. Baštika Manā tumšā sirdī nāci skanēja pievilcīgi.

Guna Ikona

ZĪME

Tava vārda
zilbes,
visas,
apsēstības jaunība
rakstīja
Lieliem Burtiem

Zīme
iespiesta
jaunas teles
maigā ādā.
Pēcāk
apaugusi gadu
gaišbrūno spalvu.

Nemierīgs vējš
glauda
vēl salasāmo
rētu.

IEGŪSTIET SEV UN SAVIEM DRAUGIEM

Viļa Lesiņa

VAJĀTIE

(Leģendas, stāsti un noveles)

. . . šī grāmata nav salīdzināma ar līdz šim iznākušajām, kuŗā tik ļoti izteikta cīņa par gara brīvību, ejot cauri pazemojumiem un ciešanām . . .

DAUGAVAS VANAGU IZDEVUMĀ

Grāmata glīti iesieta, 243 lapaspuses — $6.50

Pieprasāma DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto. Ont. Canada M6G 1A5,

kā arī vietējās grāmatnīcās ASV, Anglijā, Vācijā un Austrālijā.

OTTO N. GREBŽES

59. GLEZNU IZSTĀDE

Sv. Jāņa baznīcas telpās, 200 Balmoral Avenue Toronto, no 1973. gada 17. febr. līdz 4. martam.

Izstādes atklāšana sestdien, 17. februārī, pl. 5 pēcp. Izstādi atklās Mr. William Boytchuk (alderman Ward 1, Toronto City Council)

Izstāde atvērta sestdienās un svētdienās no pl. 3—9 vakarā, darbdienās no pl. 3—6 vakarā.

Ielūgumus neizsūtīs. Visi laipni aicināti.

Aivars Ruņģis

Vērotāja piezīmes

VAI TIKAI ACU APMĀNĪŠANAI?

Ziemeļkalifornijas Apskatā vēstīts, ka Rīgā notiek Kalifornijā dzīvojošā gleznotāja Raimonda Staprāna darbu izstāde. 1973. gada 1. numurā redakcijas ievadā norādīts, ka „kultūras sakaru apmaiņai joprojām trūkst plašāka virziena uz pretējo pusi", papildinot šo konstatējumu ar piebildi — „ja atskaita Raimonda Staprāna pašreiz notiekošo gleznu izstādi Rīgā, publikai dzimtenē latviešu kultūra svešumā nav pieejama."

Savā rakstā Apskata redakcija no jauna griežas pie Staprāna izstādes un konstatē, ka „pirmo reizi arī latviešu gleznotājam no brīvās pasaules, Raimondam Staprānam, sarīkota gleznu izstāde Rīgā."

Publicētais ļauj secināt, ka noticis kaut kas īpašs un „pirmo reizi" rietumu pasaulē dzīvojoša mākslinieka darbi pieejami „publikai dzimtenē".

Šādu pašu iespēju implicē Latvijas komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs izdevums „Dzimtenes Balss". Decembŗa nogalē latviešu tūristu grupai no Amerikas Savienotajām Valstīm sakaru komitejas namā bijusi tikšanās ar „Latvijas kultūras un mākslas darbiniekiem". Turpat zālē, kā pavēstī Dzimtenes Balss, „pēc kultūras pēcpusdienas interesenti varēja aplūkot amerikāņu gleznotāja Raimonda Staprāna gleznas".

Ja Ziemeļkalifornijas Apskatā Raimonds Staprāns ir „latviešu gleznotājs", tad Imanta Lešinska pārvaldītajā namā viņš tapis par „amerikāņu gleznotāju". Taču par spīti tam nav nekādu liecību, ka šī autora darbi būtu pieejami „publikai dzimtenē". Par kultūras sakaru komitejas zālē izkārtajiem darbiem pagaidām nav uzieti nedz ziņojumi, nedz atsauksmes okupētās Latvijas periodikā.

Kamēr šo liecību trūkst, Raimonda Staprāna tā dēvētā „gleznu izstāde Rīgā" ir izvērtējama kā visai izdevīgs pasākums tūristu un arī ārzemju latviešu apmānīšanai par kaut kādiem abpusējiem kultūras sakariem. Gleznu izstāde pagaidām joprojām izvērtējama kā slēgta, slepena un tikai izraudzītiem vērotājiem paredzēta darīšana un tai, diemžēl, nekādā ziņā vēl nevar piedēvēt sakarus ar „publiku dzimtenē".

KĀDI, KURU NAV...

Ziemeļkalifornijas Apskatā A. Dz. atreferē savus novērojumus par okupētās Latvijas 23 cilvēku „tūristu grupas" uzturēšanos Kanadā un Savienotajās Valstīs 1972. g. decembrī. A. Dz. raksta, ka Sanfrancisko krāsaino mākslas fotografiju izstādi, kuŗai vajadzējis atspoguļot Latvijas „darbaļaužu dzīvi un darbu", neredzējis (—usi). Grupas dalībnieki paskaidrojuši, informē A. Dz., ka izstādi „ASV latviešiem esot apsolījis izrādīt kāds ASV vidienes latvietis". (Kāds, kuŗa nav...)

Latvijas un ārzemju draudzības un kultūras sakaru biedrības organizētā „tūristu" brauciena dalībnieki, pēc A. Dz. ziņām, izstādes eksponātus esot izdāvinājuši Kanadā.

Toronto latviešu nama dāmu komitejas rīkotā modes skatē. Augšējā attēlā dāmu komitejas locekles ar priekšnieci S. Zaķi (1. rindā pa labi). Apakšā — skates apmeklētāju interese par jaunākajiem tērpiem un tērpu demonstrētāja. Foto: J. Ligers

Pārrunas par sakariem

Viens no visvairāk pārrunātiem jautājumiem Kultūras dienās Ņujorkā bija kultūras sakari ar Latviju. Jautājumu ievadīja PBLA priekšsēža U. Gravas jau pērngada oktobrī izdarītās aptaujas par kultūras sakariem ar okupēto Latviju. Pēc šīs aptaujas viņš secināja, ka ir reta vieta, kur latviešu sabiedrība šos sakarus nosodītu. Tomēr liela atšķirība uzskatos ir starp paaudzēm, jo vecākā paaudze ir konservātīvāka nekā jaunatne. No katras ceturtās ģimens kāds esot bijis Latvijā.

Latviešu uzdevums svešumā ir Latvijas neatkarības un tautas brīvības atgūšana. Tās īstenošanai varētu būt vairāki veidi. Tās varētu būt prasības pašā Latvijā, bet tur tauta to nedrīkst. Varētu būt latviešu prasības draudzīgās valstīs, kā ASV, Anglijā vai Austrālijā. Prasības varētu iesniegt arī starptautiskā forumā, kā Apvienotās Nācijās, Drošības konferencē un citur. Jāpastāv baltiešu kopējai sadarbībai, kas jau sasniegta. Var piedalīties pretkomūnisma cīņā, piemēram, brīdinot ASV pilsoņus no komūnisma.

Lai latviešu tauta varētu pastāvēt, jārūpējas par tās dzīvā spēka pieaugumu. Tālāk minama valodas, kultūras, pašapziņas, nacionālā lepnuma un tiesību apziņas saglabāšana.

Atbildot uz jautājumiem, Dr. Jānis Kļaviņš norādīja, ka Latvijā ārsti un zinātnieki atalgojuma ziņā ir līdzīgi amatniekiem; ārsta alga līdzinās galdnieka izpeļņai. Iespējas strādāt zinātnisku darbu nav lielas. Zinātnieks ir krievu kalps, kas nekur nedrīkst braukt bez Maskavas atļaujas. Diskusijas par sakariem ar Latviju ir liekas, jo tā ir biska prasība. Kas Latvijas apciemojumos brauc, labprāt nevēlas turienes apstākļus izpaust. Apmeklējumiem var būt arī ļaunas sekas.

Uldis Bluķis kā zinātnieks divi reizes bijis Latvijā, kur lasījis referātus. Turienes zinātniekiem patīk satikt cilvēkus no ārzemēm. Šejienes zinātnisko literātūru tur saņem ar nokavēšanos līdz vienam gadam. Angļu valoda Latvijas latviešiem nav stiprākā svešvaloda. Tomēr modē ir publicēties angļu žurnālos. J. Bičolis ziņoja, ka institūti humānitārās zinātnēs labi apgādāti ar darbiniekiem. Darbs risinās nepārtraukti. Latviešu valodniecības darbu tur var veikt labāk nekā citur.

Rīgas zinātniskās grāmatas šeit nevar diezcik izmantot. Maz pētījumu par rakstniecību. Vēsturiskās zinātnes pakļautas politisko zinātņu doktrīnām.

Gunars Saliņš novērojis, ka literātūra no Latvijas uz šejieni pienāk brīvi, bet uz turieni iespējams sūtīt tikai ar lielām grūtībām. Mūsu rakstnieki uz Rīgu var braukt gan kā tūristi, bet no Latvijas rakstniekiem ciemošanās rietumos bijusi tikai pāris reizes (Grigulis Amerikā, Ziedonis Zviedrijā). Daži šejienes dzejnieki Rīgā lasījuši savus darbus slēgtai sabiedrībai un arī radiofonā. U. Ģērmanis pēc pēdējā Latvijas apciemojuma tur vairs nav braucis. Viņš visu valsirdīgi atstāstījis savā grāmatā. Latvijas autoriem vajadzētu ļaut saskarties ar šejienes kritiku. Daži saskari meklēs, citi varbūt no tās izvairīsies. Šeit rakstnieki var rakstīt brīvi, Rīgā autori riskē ar kratīšanām un tiem varaizliegt publicēties.

Ilze Šķipsna bija ieradusies no Teksasas. Viņa domāja, ka Latvijā nevienu rakstnieku nespiež rakstīt. Nekādas kultūras apmaiņas nevarēs notikt, ja individuālam cilvēkam tā nebūs svarīga. Nebūtu gudri no šīm iespējām atteikties. Prozā meslus režīmam maksā biežāk nekā mūzikā vai dzejā. Nevajadzētu tomēr sakarus automatiski kritizēt. Ja kādam liekas, ka kultūras izmaiņā nevajadzētu sadarboties ar kultūras sakaru komiteju, tas nozīmētu to pašu, ja kāds šejienietis nevēlētos saņemt no Latvijas vēstuli ar turienes pastmarku. I. Šķipsnas stāstījums un salīdzinājums ar pastmarku *nepārliecināja, un klausītājiem gan likās, ka sakaru komiteja tomēr ir citāda nekā nevainīga pastmarka.*

Kultūras dienu turpinājumā E. Rumaks nākošā dienā stāstīja par grāmatniecību Latvijā. Praktisku iespēju uzturēt sakarus ar tautu dzimtenē dod grāmata vai kāds periodisks izdevums. Latvijā gan iznāk liels skaits grāmatu, pat līdz 3000 izdevumu gadā, bet tikai nedaudz pāri par 1000 ir latviešu valodā. Dažu grāmatu tirāža ir ap 60.000, it sevišķi rietumu tulkojumiem, bet citām tikai 1000 — 1500. Daži dzejoļu kopojumi var iznākt 16 —24.000 lielā metienā. Praktiski no Latvijas var dabūt ikvienu grāmatu. Rumaks ap 300 saviem pircējiem pārdevis Latvijā izdotas grāmatas iepriekš pasakaidrojot, ka attiecīgais izdevums iespiests Latvijā. Ar kultūras sakaru komiteju varot sagādāt tikai pāris grāmatu. Izdevīgāks esot privātais ceļš. Tā iespējams dabūt pat tos izdevumus, kas iznākuši tikai dažu simtu eksemplāros. Viņš nesenajā Rīgas tūristu apciemojumā Ņujorkā runājis ar I. Bērsonu (redaktors un partijas darbinieks) par grāmatu apmaiņu, bet nesaņēmis noteiktu atbildi.

Daudzi šejienieši mēģinājuši nosūtīt grāmatas uz Latviju, bet ar niecīgiem panākumiem. Skolas mācību grāmatas Latvijā iespiežot tikai skolniekiem un tās privāti nevarot dabūt.

Debates par šiem jautājumiem nenotika, jo neviens nevēlējās nekā jautāt.

V. I.

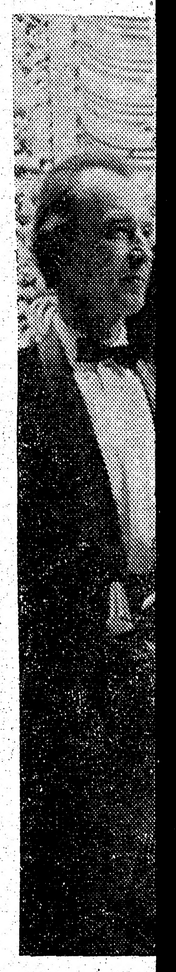

Apvienoto
drejs Štei
pa labi —

Visa

LATVIJA

Māc. Vilis
vārī Gaŗeze
pienākumus
priekšsēdim
stiņam, uzņ
darbu Čikag
ev. lut. draud
mēr nenozīm
Gaŗezeru „p
padomes loce
māk paliek
atbrīvojies
vīgā admi
Kopš pagājuš
tīva padome
Verners Tre
bergs ir vie
bija pirmajo
bojās pirkša
gaidu valdē
mē bez pārt

— Kādēļ
trātora dar
bija avīžnie
V. Vārsberg

„Čikagas
cinājumu p
meslu dēļ.
jiem bija
jas esmu mā
fesiju pame
rā pašreiz
man ir ne v
sa darba, u
šajos četros
palicis, ko
ties, ja vēl
mācītāju".

— Jums
ties arī uz
vietām Tor
tonā un va
vēlējāties t

„Izvēlējos
nas draudz
pietiekami
uzskatu pa
darba daļu
jusi Gaŗeze
paša sākur
vērojams s
lības zīmju
ba Ciānai
Esam Gaŗe
rāk daudz
pagrieztu

Apvienoto vīru koŗu Viesturs un Junda koncertā 3. febr. Toronto. Uznēmumā no kreisās: solists Alberts Vītols, viņam blakus Andrejs Šteinbachs no Niagaras, kas Viestura korī dzied kopš dibināšanas dienas. Vidū — soliste Beitāne no Londonas (Ont.); pa labi — diriģ. Daumants Vītols. Foto: J. Liģers

Visas Ziemeļamerikas latviešu sabiedrības īpašums

LATVIJA AMERIKĀ LĪDZSTRĀDNIEKA SARUNA AR BIJUŠO GAŖEZERA ADMINISTRĀTORU MĀC. VILI VĀRSBERGU

Māc. Vilis Vārsbergs 15. janvārī Gaŗezera administrātora pienākumus nodeva valdes priekšsēdim Nikolajam Riekstiņam, uzņemoties mācītāja darbu Čikagas Ciānas latviešu ev. lut. draudzē. Šī pārmaiņa tomēr nenozīmē, ka V. Vārsbergs Gaŗezeru „pamet". Kā vēlēts padomes loceklis viņš arī turpmāk paliek Gaŗezera pārvaldē, atbrīvojies vienīgi no pastāvīgā administrātora darba. Kopš pagājušā gada, kad no aktīva padomes darba aizgāja Verners Treimanis, V. Vārsbergs ir vienīgais padomē, kas bija pirmajos vietraudžos, darbojās pirkšanas komitejā, pagaidu valdē un Gaŗezera padomē bez pārtraukuma.

— Kādēļ aizgājāt no administrātora darba Gaŗezerā? — bija avīžnieka jautājums māc. V. Vārsbergam.

„Čikagas Ciānas draudzes aicinājumu pieņēmu dažādu iemeslu dēļ. Viens no galvenajiem bija tas, ka pēc profesijas esmu mācītājs un savu profesiju pamest nevēlos. Gaŗezerā pašreiz mācītāja pienākumi man ir ne vairāk kā 10% no visa darba, un tāpēc profesionāli šajos četros gados esmu ļoti atpalicis, ko ilgāk nevaru atļauties, ja vēl gribu strādāt par mācītāju".

— Jums bija iespēja pieteikties arī uz vakantām mācītāja vietām Toronto draudzēs, Bostonā un varbūt citur, kādēļ izvēlējāties tieši Čikagu?

„Izvēlējos kandidēt tikai Ciānas draudzē Čikagā, jo tā ir pietiekami tuvu Gaŗezeram, ko uzskatu par savas jaunatnes darba daļu. Ciānas draudze bijusi Gaŗezera dalībniece jau no paša sākuma, un tai pieder ievērojams skaits šī īpašuma dalības zīmju. Gaŗezera labklājība Ciānai rūp tikpat kā man. Esam Gaŗezerā ieguldījuši pārāk daudz, lai tam vienkārši pagrieztu muguru un aizietu."

— Kāds izpaudies jūsu darbs Gaŗezerā un ko uzskatāt par lielāko veikumu?

„Uzskatu, ka mans svarīgākais uzdevums pēdējos gados bija Gaŗezeru 'pārdot' latviešu sabiedrībai. Pateicoties tam, ka biju mācītājs, ka biju LELDAA pārvaldes loceklis sinodes satversmes komisijā, man pavērās daudzas durvis, it sevišķi draudzēs stāstīt par Gaŗezeru. Šo uzdevumu esmu veicis. To liecina skaitļi. Toreiz Gaŗezera **biedru 'teritorija' bija no** Mineapoles līdz Pitsburgai. Tagad — no Vankuveras un Losandželosas līdz Floridai un Otavai. Toreiz Gaŗezers bija vēl risks, tagad — populārs pasākums. Toreiz — galvenokārt vidienes draudžu pasākums, tagad vai visas Ziemeļamerikas latviešu sabiedrības īpašums, kas nav vairs atkarīgs ne no atsevišķas draudzes vai organizācijas, ne arī viena atsevišķa cilvēka."

— Vai tieši šis 'pārejas laiks' varētu kaut kādā veidā ietekmēt Gaŗezera darbību?

„Laimīgā kārtā pašreizējais Gaŗezera valdes priekšsēdis Nikolajs Riekstiņš ieradies īstā vietā un laikā. Viņš dzīvo Kalamazū, kas ir pietiekami tuvu Gaŗezeram, nesen pensionējies un var ziedot šim darbam krietni daudz laika. Tāpat Gaŗezeram laimējies tikt pie laba un piemērota saimnieka — Oto Baloža.

— Kādi būtu jūsu ieteikumi Gaŗezera nākotnes veidošanā?

„Ir pienācis laiks jūtami pārorganizēt Gaŗezera vadības struktūru. Līdz šim Gaŗezera padome gribēja veikt arī visas valdes funkcijas. Visi gribēja lemt par visiem ikdienas darbiem. Padomes sēde notika ik mēnesi. Tajā varēja ievēlēt tikai ļaudis, kam pietika tam laika, un kas dzīvoja pietiekami tuvu. Gaŗezera darbības lauks un apjoms jau sen pāraudzis šādas lokālas 'debatēšanas biedrības' līmeni. Prof. U. Inveiss ierosināja padomi paplašināt no 9 uz 12 vai 14 locekļiem, padomei noteikt 4 sēdes gadā un rezervēt tikai principiālos Gaŗezera izveidošanas un darbības lēmumus. Ikdienas darbība jāuztic padomes ieceltai valdei. Tad padomes locekļu amatiem varētu izvēlēties kandidātus arī no Gaŗezera tālākās apkārtnes, bet valdei — ļaudis, kas dzīvo pietiekami tuvu un kam būtu laika piedalīties rēgulārās valdes sēdēs. Ja mēs to nedarīsim, tad Gaŗezera darbība var apsikt," sarunu beidzot, teica agrākais administrātors māc. V. Vārsbergs.

V. Bokis

Ziedojumi TLTA latviešu ģimnazijai

Draudzīgā aicinājuma ietvaros Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijai šogad ziedojuši:

Toronto latviešu kreditsabiedrība 500 dol., Sv. Andreja draudze 100 dol., Sv. Jāņa draudze 100 dol., Austrumu draudze 50 dol., Toronto studenšu korporāciju kopa 50 dol., korporācijas Selonija Toronto kopa un dāmu komiteja, kopā 40 dol., Toronto latviešu katoļu draudze 25. dol., TLB inženieŗu un tehniķu kopa 25 dol., DV Toronto nodaļas vanadžu kopa 30 dol., Fraternitas Lataviensis 10 dol. un dāmu komiteja 20 dol., konkordija Zelmenis 10 dol.,; ģimnazijas drāmas pulciņam 50 dol. ziedots no rakstnieces Lidijas Auzānes - Tīcmanes piemiņas fonda un 50 dol. no studenšu korporācijas Dzintra locekļēm Londonā, Ont. TLTA Neklātienes skolai Akadēmiskā vienība Līdums zidojusi 15 dolaru, Toronto baptistu draudze 12 dolaru, Laikraksti Latvija Amerikā un Londonas Avīze atbalstījusi skolu ar brīvu laikraksta gada abonementu, Benjamiņa filmu laboratorija ziedojusi 20 diapozitīvus, Ansis Tipāns — skaņu plati, Arnis Palude — 6 grāmatas.

Privātie ziedotāji: 60 dol. Dz. Simanovska; 50 dol. St. Vasarājs; 30 dol. M. Bebris; 25 d. — V. Lauge, V. Liepiņš, V. Kaļiņš; 20 d. — H. Kiršs, A. Pētersons, A. Putniņš, A. Vītols, Dr. N. Černavska, A. E. Koks, V. Brieža ģim., E. Bērziņa ģim.; 15 d. — A. Kuksis; 10 d. — J. A. Bārs, V. Bembers, S. Brencis, A. Budrēvics, J. A. Briedis, A. Butkēvics, M. Cērps, L. Eikins, A. Freimanis, K. Grasmanis, I. Gubina, I. Jaunkalns, E. Jozāns, E. Koks, A. Kapiņš, J. Liepiņš, E. Lejiņš, V. Lucs, I. Magons, M. Mežģirts, A. Miķelsona, J. Mišķins, P. Morgenšterns, D. Niedra, M. Ozoliņš, E. Pakalns, V. Pauzers, J. Plaudis, M. Prauliņa, K. Radziņš, I. Seimuskins, Z. Simanovskis, J. Snuciņš, R. Stikuts, D. Siksna, G. Tannis, A. Tauriņa, A. Tīlupe, M. A. Treiguts, A. Vītols, I. Zīlāne, Zubāna ģim., A. E. Briedis, N. Līdums, St. Cīrulis, B. Senkēviča; 8 dol. — L. Ķuse; 7 dol., — I. Dzintars; 6 dol. — N. Bulmanis; 5 dol. — N. Andžans, M. Baumeistars, A. Dreifelds, R. Ernšteins, I. Ezergailis, J. Goba, A. Gaidulis, K. Grasmanis, A. Gugāns, M. Grimba, R. Grāvītis, B. Jansons, V. Jansons, A. Joma, V. Klepers, A. Kalns,, V. Kaņķis, R. Kurzemnieks, J. Krastiņš, K. V. Krieviņš, A. Kiršs, I. Knezinskis, A. Leja, A. Luksis, E. Lazda, R. Lezdiņš, J. Langenfelds, U. Matīss, E. Miķelsons, A. Mackars, U. Maksiņš, V. Niedra, A. Ozoliņa, A. Ozoliņš, J. Ozoliņš, G. Pētersons, I. Ruģelis, A. Saulīte, Ž. Siliņš, G. Rāviņa, L. Sproģis, A. Sausais, Dr. A. Šteins, J. Strazdiņš, Ž. Šmits, E. Skujiņš, J. Tambergs, E. Valtenbergs, M. Vāgners, Z. Vīsna, G. Zūlis, R. Roze, V. Kupera ģim., K. Damanis.

Loterijai ziedojuši: inženieris J. Popelis — gleznu, I. Falkenberga un L. Ķuse — tautiskos spilvenus, Crest Florists puķu veikala īpašniece E. Goba — 2 ziedošas puķpoda puķes, I. Morgenšterna — latvisku sienas segu, St. Vasarājs — 2 podus medus un J. Mišķins — žāvētu zuti.

Ģimnazijas direktrise V. Slavieša visiem ziedotājiem un skolas labvēļiem izsaka sirsnīgu pateicību.

Rīgā darbojas svešvalodu bibliotēka

„Varbūt šī grāmata, kas jūs pašu neinteresē, citam sagādās prieku. Aiznesiet to uz Pils ielu 18," teikts „Padomju Jaunatnē" publicētā aicinājumā un piebilsts, „protams, runa ir par grāmatām svešvalodās."

Vai šo aicinājumu varētu attiecināt arī uz latviešiem pasaulē? Vai atsaukšanās būtu lietderīga? Vai būtu pakalpots latviešu tautas saskarsmei ar citu tautu kultūru? Un — kas atrodas Pils ielā 18?

Svešvalodu bibliotēka Pils ielā 18 izveidota pirms trim gadiem. Tā nav speciālizēta tehniska bibliotēka, bet tajā atrodama, pēc vadītājas Astras Abulas informācijas, galvenokārt daiļliterātūra un periodika angļu, vācu, franču, poļu, spāņu, italiešu, arabu, japāņu un ķīniešu valodā.

Bibliotēkā atrodas, pēc bibliotekāres Astras Abulas ziņām, 9500 eksemplāru, kas sakomplektēti ar Maskavas starpniecību, iepirkti antikvariātā vai iegūti no Valsts bibliotēkas, saņemot dubulteksemplārus.

Uz „Padomju Jaunatnes" žurnālista piebildi, ka „bieži tiek likvidētas ģimeņu bibliotēkas, kur atrodami arī klasiķu darbi vācu, angļu un citās valodās'' un vai bibliotēka pieņemtu šīs svešvalodu grāmatas, Astra Abula atbild: „Ar lielāko prieku, bet tikai kā dāvanu, jo nekādus naudas rēķinus ar privātpersonām nekārtojam."

Bibliotēkas lasītāji, pēc „Padomju Jaunatnes" informācijas, ir svešvalodu speciālisti — mācību spēki, skolotāji, tad ārsti, bibliotekāri, mākslas un zinātnes darbinieki, žurnālisti, inženieŗi, strādnieki un visai daudz studentu. „Svešvalodnieki ir tādi ‚feinšmekeri', kas meklē jaunāko moderno literātūru," vēstī bibliotekāre Astra Abula. Rīgas Politechniskā institūta vēstures profesore Lilija Krišjansone, kas ir bibliotēkas zinātniskās padomes priekšniece, piemin, ka „bibliotēkai būtu nepieciešams iegādāties vairāk oriģinālliterātūras, nebazējoties uz to, ko dod Valsts bibliotēka."

Ārzemju grāmatu dāvināšana Rīgas svešvalodu bibliotēkai varētu būt viens no interesentākiem pasākumiem, latviešiem pasaulē arvien vairāk saskaŗoties un identificējoties ar tautu Latvijā.

Vadoties pēc kultūrālās pasaules pieredzes, šim pasākumam nevarētu rasties nekādi lielie šķēršļi, jo grāmatu dāvināšanu bibliotēkām apsveic sabiedrība un īpaši pašas bibliotēkas.

Lai šie „sakari ar tautu Latvijā" gūtu iespējami lielas sekmes, ārzemju grāmatu dāvināšanai jābūt pilnīgi privātai akcijai, tas ir, katra personīgi kārtotai lietai. Bez tam, nedarīt to, kas šodien iespējams, tāpēc, ka nevaram darīt to, ko gribētu, nebūtu politiski tālredzīga rīcība.

Mēs varam, ja gribam, sniegt latviešu bibliotēku veidotājiem jūtamu palīdzību, lai Rīgā lēnām vien izveidotos sava veida kultūras centrs, proti, iespējami plaša svešvalodu grāmatu krātuve.

Dažādu apsvērumu dēļ sākumā vispiemērotākie sūtījumi varētu būt tā dēvētās „paper back" grāmatas — lētas, svara ziņā vieglas, samazinot sūtīšanas izdevumus; arī viegli iesaiņojamas, viegli uzglabājamas, jo aizņem maz telpas. Un Pils ielā 18, cik var secināt no preses ziņām, telpu jautājums vēl nav atrisināts.

Grāmatu sūtīšanai visai piemērota varētu būt šāda adrese: Library No. 23, Foreign Languages, Pils ielā 18, Rīgā, Latvia SSR. Uz sūtījuma noteikti būtu jānorāda: Gift — Books.

Aivars Ruņģis

Savas dzīvības sardzē

(Turpinājums no 2. lp.)

kodols. Tā paužas visās zemēs un kontinentos, kur vien kāds lietuvis, meklēdams patvērumu no sarkanās tirannijas, iekārtojies dzīvei brīvībā. No šejienes nav aprimusi sasaukšanās un siržu brālība ar dzimtenē palikušajiem, bet gan šīs neredzamās saites savijušās vēl ciešākas, ar vēl lielāku savstarpēju atbalstu un gribu — vairot un stiprināt paļāvību un ticību savas tautas brāļos un māsās.

Cauri aizejošiem gadiem svešumā, kas sevī nes nemitīgu laika tecējumu pretī mūžībai, atmiņā ataust kāds uzņēmums trimdā sarakstītā dokumentārā izdevumā. Tajā skatāms Ziemsvētku vakars 1955. gadā, kas slepeni ienācis arī kādā izsūtīto lietuvju nometnē, centrālās Āzijas apvidū. Telpa pilna nelaimīgajiem, bet ticīgajiem darba vergiem. Tās vidū, baltu drānu segts, mazs altāris. Uz tā tāds pats krucifikss, divu sveču apmirdzēts. Altāra kreisajā pusē lietuvju garīdznieks amata tērpā, kāds nu tas aizliegtos apstākļos iespējams. Labajā pusē stāvot, vēl gados pajauns nelaimīgais, lasa bībeles tekstu. . .

Vai gan iedomājams varenāks un slepenāks risks par šo Ziemsvētku dievkalpojumu vietā, kas pārpildīta mocekļiem, niknu suņu un stipras apsardzes uzmanīts?

Un tomēr — sveču liesmas plīvo un mirdz un cietēju sejās lasāms kāds dziļi dvēseļīgs starojums un ticības pilns miers. . . .

Vai gan šīdiena verdzināt Lietuvā nav rada šim pārdrošajam Ziemsvētku dievkalpojumam?

Arī tur, par spīti tumšai varmācībai un verdzībai, lietuvji joprojām stāv modrā sardzē par savas tautas dzīvību un pastāvēšanu.

Lai Visaugstākā spēks un pašu ticība drošina ceļu atpakaļ uz brīvību!

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto)
Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.
m a k e š
5% par noguldījumiem,
5½% par ilgtermiņa noguld.
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus, Reizē ar naudas noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,
sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.
TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Barbizon Plaza viesnīcā 27. un 28. janvārī notikušo Ņujorkas latviešu Kultūras dienu rīkotāji un referenti, pirmā rindā no kreisās: Ilze Šķipsna, J. Bičolis, Dr. J. Kļaviņš, A. Bērziņš, U. Grava, Dr. P. Norvilis, Ād. Lejiņš un māc. R. Zariņš.
Foto: Bruno Rozītis

Apstākļi Minsterē

MINSTERE IR VĀCIJAS LATVIEŠU LIETA

Samērā bieži dzird spriežam, kā palīdzēt Minsteres ģimnazijai, palielināt skolēnu skaitu, kā to materiāli atbalstīt un kā uzlabot citus apstākļus. Gada sākumā Stokholmā viesojās Minsteres ģimnazijas skolēni, piedaloties ELJAs Skandinavijas nodaļas rīkotajā vakarā. Laikraksts Latvija (Vācijā) raksta, ka J. Kalējs nolasījis Zaļkalna (Minsteres skolnieks?) referātu par Minsteres ģimnaziju. Tanī norādīts, ka vislielākā uzmanība veltījama latviešu valodai, bet šai ziņā vēl esot daudz trūkumu. Nedrīkstētu pieļaut, ka skolu beidz jaunieši, kas nerunā pareizā latviešu valodā. Ārzemju jauniešiem, kas ierodas skolā uz īsāku laiku, vajadzētu mācīties speciālā latviešu valodas kursā ar noteiktu programmu. Ar vienkāršu padzīvošanu nekas liels netiekot sasniegts.

Skolā jāaudzina kritiski domājoši latviešu jaunieši, teikts referātā. Tie jāiepazīstina ar visām savas tautas problēmām, arī ar tautas dzīvi un stāvokli Latvijā. Nekas nav jāslēpj.

Referātā norādīts, ka veciem, nogurušiem skolotājiem jāprot laikā aiziet, jo skolas darbs prasa lielu fizisku un garīgu piepūli. Tas varbūt skan nežēlīgi un asi, bet tādi ir apstākļi.

Latviešu centrālās komitejas 13. un 14. janvāra sēdē Vācijā, Minsterē, ģimnazijas direktors Dr. Z. Vītens ziņoja, ka janvārī darbu sākuši jaunie skolotāji Mārtiņš Zandbergs no Klīvlandes, mācot fiziku un Pēteris Purmalis — zīmēšanu. Februārī 65 gadu robežu sasniedz ģimnazijas direktors Z. Vītens un matēmatikas skolotāja mag. math A. Šilde. Vienojās, ka abi paidagogi pagaidām darbu skolā turpinās.

Internāta vadītājs I. Balodis norādīja, ka internātā novietoti 60 skolēni. Darbā stājusies jaunā audzinātāja Sandra Janševska no Filadelfijas. Par nelielu kabatas naudu izpalīdz dažu vecāko klašu audzēkņi un students Viktors Kangers. Teorētiski ir brīvas divas audzinātāju vietas, un jau pieteikušies vairāki kandidāti. Izvēli atstāja uz vēlāku laiku, kad būs saņemti vajadzīgie dokumenti.

Stokholmas sarīkojuma pārrunās V. Lasmane konstatējusi, ka no tautiešiem citās zemēs savāc samērā mazu materiālo palīdzību. Stipendiju fonds Zviedrijā ir samērā mazs. Laikrakstā Latvija (Vācijā) parādās sludinājumi, kur Zviedrijas latviešu skolnieki pēc ģimnazijas beigšanas vēlētos mācīties Minsteres ģimnazijā, bet tiem nav līdzekļu, tāpēc vēlas kaut kādā veidā sagādāt sev stipendijas. Materiālā ziņā citu zemju palīdzība ir ierobežota. Šogad tās lielums ap 50.000 vācu marku. Bērnu sūtīšana no ārzemēm uz Minsteri izmaksā līdz 10.000 marku vai 2500 — 3000 dol. gadā.

Daudzi iemesli ārpus Vācijas dzīvojošiem latviešu jauniešiem mācīšanos Minsteres ģimnazijā dara grūtu vai pat neiespējamu. Dzīve internātā ir dārga. Ne vienmēr iespējama studiju turpināšana citās zemēs ar Minsteres ģimnazijas diplomu. Debatētāji tomēr domāja, ka nelielam laika zaudējumam maza nozīme, jo ir iegūts kaut kas cits. Pēc Zviedrijas latviešu uzskata Minsteres ģimnazija, lai cik tā nozīmīga trimdas latviskai nākotnei, dziļākā būtībā ir Vācijas latviešu lieta. Pārējie var tikai nedaudz atbalstīt gan materiāli, gan ar skolnieku skaitu, bet tas nebūs izšķirīgais faktors.

Minsteres ģimnazijas skolnieks I. Gross teicis, ka Vācijā esot ap tūkstoš latviešu bērnu skolas vecumā. Tādā gadījumā nebūtu grūti dabūt 10% no šiem bērniem uz Minsteri. J. Muchks domāja, ka internāts esot pabērna lomā, ja runājot par kādiem jauninājumiem vai uzlabojumiem Tas nedrīkstētu notikt.

Mācību grāmatas lielāko tiesu ir vācu valodā, bet dažas ir 30 — 40 gadu vecas Latvijas grāmatas. Tika pārrunāts, vai Minsteres vajadzībām nevarētu grāmatas ievest no Latvijas. Galvenais iebildums, ka tās piesātinātas ar tādu tekstu un uztveri, ka bez pārstrādāšanas nav lietojamas. Citu zemju grāmatas nav iespējams lietot tāpēc, ka Minsteres ģimnazija ir pakļauta Vācijas skolu noteikumiem un programmai. Vielas metodiskais sakārtojums katrā vietā ir citāds, tam noteikti jāseko, lai skolu varētu atzīt par iekļautu Vācijas izglītības sistēmā.

Bija arī jautājums, vai nevarētu vācu tekstu pārtulkot latviešu valodā. Grāmatas lieto vismaz pieci seši gadi, bet materiālie izdevumi vienkāršā pavairošanas technikā nav lieli. Zviedrijas latvieši savā sanāksmē bijuši vienis prātis, ka skolai nepieciešami jauni un labi skolotāji. Arī direktora amatam tuvākā laikā nepieciešami jauni kandidāti.

Neliela Minsteres skolēnu grupa skolas brīvlaikā, no 27. marta līdz 25. aprīlim, nodomājusi viesoties Amerikas kontinentā, izrādot agrāk iestudētās mičošanas ainas dažādās ASV un Kanadas pilsētās. Turneja notiek ALJAs ierosmē un atbalstā. Internātā 7. un 8. aprīlī paredzēts kopkoņu mēģinājums dziesmu svētku programmas sagatavošanai, bet 12. un 13. maijā sasauks nedēļas nogales sanāksmi latviešu bērniem, kā tas bija pag. gada oktobrī. Tas dod ierosmi kā bērniem, tā vecākiem. **Vk**

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU GALVAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

vienā no lielākām latviešu akciju sabiedrībām Kanadā

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO 250, ONT.
(416) 466-1514

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 23 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgajiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastajos rubļos. Priekšmeti, kas parastajos veikalos maksātu 10 rubļu, iegūstami par 2½, vai pat lētāk.

Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos.

Speciālo rubļu cena ir $2.35. Jūs varat sūtīt, cik vēlaties, un tie tiek piegādāti jūsu piederīgiem 3 — 4 ned. laikā.

Pieprasiet jaunāko cenrādi un pārliecinieties, cik vērtīgi ir speciālie rubļu certifikāti.

Tukākai inform. rakstiet: INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., tālr. 932-1539.

Pasūtiniet tagad labāko dāvanu uz LATVIJU

SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS

INTERTRADE EXPRESS CORP.

to jums teica pirmā un to saka jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, jo katrs SPECIĀLAIS RUBLIS ir vismaz 4 reiz vērtīgāks par parasto rubli. Tas ir apm. tā, kad jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 rubļu vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālo rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀTS.

Tikai INTERTRADE EXPRES Corp. dod jums ātru pakalpojumu. Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.35

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.

Jūs varat sūtīt katru summu, ko vēlaties. PIEPRASIET MŪSU ILUSTRĒTOS KATALOGUS.

PASŪTINIET TAGAD TIKAI caur INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi

Tikai uz īsu laiku.
Ātra piegāde.
..... Cenas US$

ZHIGULI VAZ 2101	$3,214.-
MOSKVITCH 412 IE (Export Model)	$3,298.-
MOSKVITCH 408 IE	$3,033.-
ZAPOROZHETS ZAZ 968	$2,026.

Pieprasiet mūsu speciālo ilustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.

PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Mums ir 23 gadu pieredze šinīs darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

(32. turpinājums)

Sieva klusēdama salika traukus uz speciāli ierīkota galdiņa, ko varēja piestiprināt pie braucamā krēsla, paņēma tukšo paplāti un iegāja atpakaļ virtuvē. Brīdi viņa apstājās pie loga. Sniegs nāca nepārtraukti. Kā milzīgs balts priekškars tas aizklāja skatu uz kalniem. Labi gan, ka viņa nokārtoja sniega tīrīšanu. Malkas sagādi viņa atstāja pastnieka Džerija ziņā, kas ar savu dēlu zāģēja, saskaldīja un sanesa to garāžā, no kurienes Grīvas mātei to bija viegli paņemt. Jā, šoziem droši vien viņiem būs jānodzīvo diviem vien. Cilda gan bija solījusies pa laikam padzīvot pie viņiem, bet nu tai jāpieskata Elīzas māja.

Pusdienas laikā viņus apciemoja latvietis Edgars Vitums, kas strādāja pie ceļu labošanas un tīrīšanas darbiem.

„Sniega arkli visu rītu nodarbināti uz lielceļiem, cerams, ka pēcpusdienā pārstās snigt un es varēšu vismaz vienu atsūtīt uz jūsu pusi," Vitums sacīja un apsēdās Grīvas tēva istabā pie šacha galdiņa, lai ar veco jūras vilku pabeigtu vakardien iesākto spēli.

„Pirmais sniegs droši vien nokusīs," Grīvas māte teica, piedāvājusi Vitumam glāzi vīna.

„Paldies, tā labi noderēs pēc gaŗā rīta cēliena," Edgars paņēma glāzi un iesāka to dzert maziem malkiem, it kā garšojot. „Grūti pateikt, kādreiz pirmais sniegs ir uz palikšanu," Vitums atbildēja mājasmātei.

Sniegs vēl vienmēr sniga klusi un netraucēti. Vitumam bija taisnība. Tas nenokusa, bet apklāja zemi un ēkas ar biezu, baltu kārtu. Pārmaiņu, ko Grīvas māte bija sajutusi gaisā, juta arī telpā. Baltais brīnums bija pārņēmis ne tikai zemi, bet ietekmēja arī cilvēkus un viņu gaitas. Grīvas tēvs no sirds priecājās par Vituma apciemojumu un šacha spēli, ko viesis apsolījās arī nākamā dienā turpināt, kaut gan parasti kapteinis negribēja, ka to traucē.

NO GRĪVAS TĒVA DIENAS GRĀMATAS

„Esmu devis mazbērniem solījumu sakārtot ģimenes uzņēmumus albumos, bet man šie brīži ir kā pastaigāšanās veļu valstībā, it īpaši, pārcilājot vecāku, kaŗā kritušo dēlu un izsūtījumā mirušās meitas uzņēmumus. Tā vien liekas, ka es tīšu prātu uzplēšu apdzijušās brūces. Un tad es kļūstu nepacietīgs un neiecietīgs. Mēs esam iesniguši. Jāgaida, kad Vitums atsūtīs sniega arklu un resnajam Nikam iepatiksies notīrīt kājceliņu. Pašreiz man ir gluži vienalga. Esmu laimīgs beidzot būt ar māti vienatnē un pie miera. Darbs man tomēr būs jāplāno, citādi paies pārāk ilgs laiks. Nav jau arī gluži viegli bez kustības brīvības."

Pagāja divas dienas, pirms Grīvas māte varēja iziet no mājas. Kad Vituma sūtītais sniega arkls notīrīja lielceļu un Niks kājceliņu, viņa nolēma aiziet līdz veikalam un pastam. Grīvas māte neticēja pati sev, ka divās dienās bija tik daudz padarīts: uzrakstītas trīs gaŗas vēstules, saceptas piparkūkas un sagatavots svētku sainis Ritvaram. Nākot no veikala, viņa iegriezās pie Vitumiem, kas šeit dzīvoja jau kopš ieceļošanas Amerikā. Lielais virtuves logs pavēra skatu uz apsnigušo, pasakaini skaisto apkārtni. Grīvas māte jūsmīgi vērās baltajā brīnumā.

„Jā, tas izskatās neticami skaisti ikvienam, kas nodzīvojis ilgāku laiku lielpilsētā. Tas it kā padzeras pie skaidrā ;ūdens avota un gūst sev veldzi. Man šad un tad rodas vēlēšanās pēc glāzes šampanieša," Vituma kundze iesmiedamās noteica.

„Nākamo reizi atnesīšu pudeli. Mums vēl sešas glabājas pagrabā no Zinša iesvētībām," Grīvas māte noteica.

„Neizliecieties nu, Grīvas māt, ka nesapratāt, ko ar to gribēju teikt, jo šķiet, ka mums, ziemas ļaudīm, nav trūcis šampanieša, kopš jūs pārnācāt te uz pastāvīgu dzīvi. Pastnieks Džerijs teica, ka jūs pati esat kā glāze šampanieša, labāk uzmanieties," mājasmātes balsī ieskanējās greizsirdība.

„Septiņdesmit gadu vecumā ir viens labums, ka nav vairs ne no viena jāuzmanās, nedz jābīstas. Man nenāk ne prātā to darīt," Grīvas māte sirsnīgi smējās. „Jā, tēvs gaida Vituma kungu uz šacha partiju. Paņemiet līdz adīkli, varēsim pavakarēt pēc senču tradicijām."

Vituma kundze jutās neērti un pārsteigta, ka Grīvas māte nemaz neļaunojās par viņas pirmītējo piezīmi.

Otra lielā sniega kārta uzkrita, kad pirmā vēl nebija nokususi. Tai sekoja virkne ledaini aukstu dienu ar spēcīgu ziemeļvēju. Pastnieks Džerijs novēloja ielikt ziemas logus un Grīvas māte bažījās, ka drīz nespēs māju piekurināt. Nogaidījusi divas dienas, bet nevienu nesagaidījusi, viņa saģērbās un devās uz Džerija mazo lauku saimniecību kūrvietas nomalē.

Ziemeļvējš bija trakojis gar ēkām, brīžiem noraudams pa jumta dakstiņam, brīžiem sapūzdams sniega vālus mājas augstumā. Saimniecības ēkas stāvēja klajā laukā un likās padotas visiem laika apstākļu untumiem. Šogad, kad sals iestājās neparasti ātri, pastnieka ģimene izcīnīja grūtu eksistences cīņu. Bija jānovāc raža, jānovieto govis kūtī, jāiznēsā pasts un vēl daudz citu darbu un darbiņu, viens par otru steidzīgāks. Viss tas, likās, saskanēja ar Džerija iemīļoto izteicienu — „by luck and by Jesus".

„Paskat tik, kas mums par mīļu ciemiņu. Nāciet iekšā, apsildaities!" Džerija sieva Mērija laipni aicināja. Mazā virtuve bija siltas dzīvības apgarota. Divi kaķi gulēja zem veclaicīgās plīts un suns zem galda. Mērijas sirsnību un laipnību varēja sajust, arī uz viņu nepaskatoties. Grīvas māte apprasījās par saimniecību, līdz beidzot sadūšojās un izstāstīja mājasmātei nāciena iemeslu.

„Nebēdājiet, Džerijs ar Olsenu Niku ielīks logus rītā no rīta. Laika vīrs solīja atkusni un bezvēja dienu, temperātūra būšot ap 40 gradu, tad varēs strādāt bez bēdām," Mērija smaidīja un aicināja viešņu pie galda, kas bija piekrauts svaigām maizītēm un dažādu ievārījumu trauciņu. Uz plīts sīca ūdens katliņš, un abas sievietes apsēdās, lai iedzertu pa krūzītei kafijas. Ārā bija dzirdami soļi, un virtuvē ienāca Džerija jaunākais dēls, vēl vidusskolas gados.

„Mām, te gan labi smaržo!" viņš iesaucās, un jaunekļa seja atplauka platā smaidā. Kāda starpība starp šo vienkāršo amerikāņu zēnu un viņas izglītotajiem mazdēliem, Grīvas māte nodomāja. Bērijs dziļi respektēja un cienīja savu māti un tēvu, viņu vienkāršo darbu, mīlēja viņu mazo saimniecību, kas bija to paēdinājusi un devusi pajumti. Savādi, Grīvas mātei likās, ka šo ģimenes mīlestību viņa varēja ieelpot ar svaigi ceptās maizes smaržu un sataustīt ikvienā ievārījuma trauciņā.

Atceļā tālbraucēja kapteiņa Grīvas sieva vēlreiz sevī izbaudīja tīkamo atpūtu un dvēseles mieru. Jā, šie ļaudis it kā viens otru baroja ar ģimenes mīlestību, draudzību un iecietību. Viņi patiesi bija iesakņojušies šai ciemā un nevēlējās nekā cita.

Tēvs bija iemidzis, kad Grīvas māte ieradās. Viņš likās uztraukts un norūpējies, kad pamodās un nojauta, ka nebija dzirdējis māti ienākam.

„Varbūt Niks viens pats var ielikt logus," māte ierunājās.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sidrabenes apbūves gabalu ieguvēju sapulci 4. februārī vadīja U. Maksiņš, bet pārskatu par 1972. g. darbību nolasīja Sidrabenes pārvaldes priekšnieks P. Plīsis. No Sidrabenes lielsarīkojumu honorāra atteicies Hamiltonas Kristus draudzes koris, lielsarīkojuma vadītājs Osvalds Liepa, tautas deju uzveduma vadītājs Zigurds Miezītis un no ceļa naudas dirig. V. Aldiņš. Šāgada Sidrabenes budžetu noteica 5600 dol., paredzot 2000 dol. parāda atmaksu Sv. Andreja draudzes padomei. Īpašumā paredzēti arī lielāki ceļa uzlabojumi. Pārvēlēja arī Sidrabenes pārvaldes locekļus, nekandidējot vairs J. Kauliņam un Plūmem. No līdzšinējiem ievēlēti A. Jēkabsons, Arv. Kalniņš un P. Plīsis, bet no jauna U. Maksiņš un J. Rudzītis. Apsprieda arī galīgo līguma projektu starp draudzi un zemes gabalu ieguvējiem, vienojoties, ka adv. A. Semenovs un sidrabeniešu sakarnieki Arv. Kalniņš, U. Maksiņš un A. Kerāns mēģinās ar draudzes padomi panākt līguma labvēlīgu izkārtojumu, jo sidrabenieši nav apmierināti ar līguma klauzulu, ka 20-gadīgo līgumu var uzteikt viena gada laikā. Sidrabenes plānošanas komisijas priekšsēdis inž. A. Rāviņš informēja sapulci par stāvokli Sidrabenes izbūves jautājumā.

● Sv. Andreja draudzes gada sapulce 18. martā pēc dievkalpojuma plkst. 3 p. p.. Viens no svarīgākiem jautājumiem būs jaunā mācītāja vēlēšana, kandidējot māc. Jurim Cālītim. Sv. Jāņa draudzes gada sapulce — 11. martā pēc dievkalpojuma, kas sāksies pl. 11 rītā. Austrumu draudzes gada sapulce 11. martā pēc dievkalpojuma pl. 2 p. p.

● CBC Toronto AM radio raidītājā CBL (740) 17. februārī plkst. 8.30 pārraidīs L. Petersena raidāmlugu „Trouble with Giants'' par baltiešu traģēdiju.

● Mācītājs Juris Cālītis Sv. Andreja draudzes 11. febr. dievkalpojumā piedalījās ar svētrunu. Tā kā māc. J. Cālītis kandidē Sv. Andreja draudzē, tad viņa piedalīšanās dievkalpojumā bija radījusi dzīvu interesi, pulcinot 500 — 600 dievlūdzēju. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komiteja bija sagādājusi cienasta galdu un draudzes locekļi varēja personiski iepazīties ar jauno kandidātu.

● DV Toronto nodaļas gadskārtējā masku balle 10. februārī DV namā bija pulcinājusi ap 90 apmeklētāju, to vidū arī 10 maskās. Labākās maskas izraudzīja žūrijas komisija (Ž. Jākobsons, R. Norītis, V. Plūdons, Milda Leipurta no Bramptonas un Zenta Reichmane). 1. godalgu izpelnījās „Melone" (Olga Beča) saņemot puķu veikala Venus (īpašn. Anna Putniņa) dāvāto balvu. 2. godalgu saņēma „Ragana" (Elfrida Grauda no Detroitas), izpelnoties Broadview Delicatessen (īpašn. Ausma Miķelsone) balvu. 3. godalgu dabūja „Klaidonis" (Maiga Purene), 4. god. „Meitene ar tējas kanniņu" (gleznotāja Valija Mērniece), 5. god. „Dāboliņš" (Baņuta Pīlādze), 6. god. „Hercogs Jēkabs" (Fridrichs Linde). Par zāles dekorējumu bija rūpējies gleznotājs Alfreds Brūveris. Spēlēja Runči trimdā. Vanadzes bija rīkojušas mantu izlozi, pirmo lozi izvelkot Ausmai Podkalnai no Montrealas. Vakara norisi vadīja R. Norītis.

● DV Toronto nodaļas tautas deju kopas Daugaviņa lielsarīkojums 17. februārī, pl. 7.30 vak., Weston Collegiate institūta zālē. Daugaviņa 10. februārī viesojās Gvelfā, etnisko grupu tautas deju vakarā Gvelfas univversitātes auditorijā, kur bija pārstāvētas 10 etniskās deju kopas. Daugaviņa dejoja tautas tērpos 4 pāru sastāvā. Edv. Kalviņa vadībā un viņa akordeona mūzikas pavadījumā, nodejojot četras tautas dejas.

● Toronto DV nodaļas novusa sekcija 24. janvārī uzsākusi atklātā turnira spēles, piedaloties 18. dalībniekiem Ž. Jakobsona vadībā. Spēles paredz beigt martā. Tās notiek trešdienās, pl. 7 vak., DV namā. Sekcija iecerējusi aprīlī piedalīties novusa spēļu sacensībās Čikagā. Sekcijas vadībā tagad darbojas H. Jākobsons (priekšsēdis) P. Kalniņš (sekr. un kasieris) un Ž. Jākobsons (spēļu vadītājs).

● Leukemijas (asinsvēža) apkarošanas organizācija rīko mantu izsoli sestdien, 10. martā, plkst. 7.30 vakarā Sv. Lorensa zālē ar vairāk kā 100 priekšmetiem, ko ziedojuši starptautiski pazīstami mākslinieki un citas ievērojamas personas, kā Golda Meire (Izraēlas monētas, ielogotas kokā), Monako princis u. c. Izsolīs arī Lestera Pīrsona parakstītu grāmatu, Lindona Džonsona foto attēlu no viņa lauksaimniecības ar autografu, hokeja koku ar krievu un kanadiešu hokejistu parakstiem, Spiro Agņu rakstāmspalvu u. t. t. Ieeja izsolē 2,50 dol. Viss sarīkojuma atlikums par labu leukemijas pētījumu fondam.

● Otto Grebžes 59. patstāvīgā gleznu izstāde no 17. februāra līdz 4. martam Sv. Jāņa baznīcas telpās. Izstādi plkst. 5 p. p. atklās oldermanis Viljams Boičuks. Tajā būs redzami ap 50 Otto Grebžes jaunākie darbi. Izstāde būs atvērta darbdienās no pl. 6 — 9 vak., bet sestdienās un svētdienās no pl. 3 — 9 vak.

● Sv. Jāņa draudzē 4. martā pl. 11 rītā dievkalpojumā spredikos māc. Kristaps Valters jun. no Pensilvēnijas.

● Toronto DV novusa kopas saviesīgs vakars 31. martā plkst. 8 vak. DV namā.

● The Toronto Sun 8. februāra numurā bija ievietots Paula Rimsteda raksts par Dianas Jablokovas - Vorpas baletskolu Toronto ziemeļos. Laikrakstā P. Rimsteds bija redzams baleta stundā kopā ar 16 meitenēm un 3 zēniem. Rakstā teikts, ka D. Vorpa bijusi prima balerina Latvijas nacionālā operā.

● MMK gadskārtējā biedru sapulce 18. februārī, pl. 11 rītā Latviešu namā.

● Latviešu kara invalidu apv. gada sapulce 18. febr. pl. 2 pēc pusd. Latviešu namā.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas gada sapulce 18. febr. pl. 3.30 p. p. DV namā.

● DV Toronto nodaļas biedru gada sapulce 25. februārī, pl. 12.30 p. p. DV. namā.

Andreja Eglīša pēcpusdienā Hamiltonas latviešu biedrības namā 4. februārī. Augšējā attēlā programmas dalībnieki, no kreisās: komp. Imants Sakss, Inta Purva un Ruta Atvasara; aizmugurē no kreisās — LPB Kanadas kopas priekšsēdis M. Lorbergs, I. Morgenšterna, K. Kurzemnieks, P. Ancāns, E. Matīss, B. Joma, J. Baruss un E. Jurševskis. Foto: J. Gailītis

Ar jaunām iecerēm

Tā derētu apzīmēt aizvadīto TLB inženieru un tehniķu kopas gada sapulci 8. februārī Latviešu namā, kurā no kopas 96 biedriem bija klāt 21 dalībnieks. Sapulci atklāja kopas valdes priekšsēdis V. Sabanskis. Viņš norādīja, ka aizvadītā darbības gadā apsikusi referātu vakaru noorganizēšana, jo notikuši tikai 3 šādi vakari. Daļēji tam par iemeslu tehnisko zinātņu kongress, kurā bija iesaistīts kupls skaits referentu. Kongresa organizēšana prasījusi valdei daudz pūļu, bet rīcības komiteja inž. Švanka vadībā darbu veikusi labā sadarbībā ar atzīstamiem panākumiem. Priekšsēdis pateicās valdes darbiniekiem, bet ar nožēlu pieminēja aizvadīto gadskārtējo inženieru balli, kas beigusies kaut ar nelielu, bet tomēr zaudējumu. Viņš bija ieskatos, ka turpmāk balles rīkošana rūpīgi apsverama.

Kasieris inž. K. Buliņš informēja par kases stāvokli, kas gada beigās uzrādīja 289 dol. atlikumu, bet uz šāgada 1. janvāri ir 874 dol. liels atlikums. Aizvadītā gada ieņēmumi bijuši 961 dol. Ienākumu summā dominē Tehnisko zinātņu kongresa atlikums 397 dol. un biedru naudas maksājumi 282 dol. Izdevumi bijuši 376 dol., visvairāk izdots par apkārtrakstiem — 54 dol. Inženieru balle kasei devusi 31 dol. zaudējumu. Aizvadītajā gadā biedru naudas samaksāja ⅔ no biedru skaita. Draudzīgā aicinājuma atceres dienā kopas valde nodevusi sestdienas ģimnazijai 25 dol. velti.

Par aizvadīto Tehnisko zinātņu kongresu pastāstīja sekretārs Ed. Broders. Tas izdevies sevišķi labi. Kā jau agrāk ziņots, materiālais atlikums uzrāda 1197 dolarus, ienākumi 4672 dol., — izdevumi 3475 dol., Inženieru apvienībai ārzemēs rīcības komiteja nodevusi 800 dol., bet kopai novēlēti 397 dol, ar ieteikumu minēto summu veltīt latviskās izglītības veicināšanai. Ed. Broders arī pateicās inž. Švankam, kas slimības kavēts nevarēja sapulcē piedalīties, par viņa vadītās rīcības komitejas veikumu, norādot arī uz kasiera inž. K. Buliņa apzinīgi veikto darbu, kā norādīts arī revīzijas komisijas ziņojumā.

Kopas revīzijas komisijas priekšsēdis L. Vēveris savā ziņojumā norādīja, ka kopas līdzekļi noguldīti Latviešu kreditsabiedrībā un kases dokumenti labi pārskatāmi, par ko kasierim pateicība. Pēc īsām debatēm inž. O. Dzērviša un inž. J. Šmita ierosmē pieņēma sniegto darbības pārskatu, izsakot pateicību valdei par veikto darbu.

Apspriežot Technisko zinātņu kongresa atlikuma 397 dol. sadali, Ed. Broders pieminēja, ka Toronto Latviešu Kreditsabiedrība kongresa organizēšanai piešķirusi 500 dol. Pieņēma šādu valdes proponēto līdzekļu sadalījumu: TLB sestdienas skolai 125 dol., Toronto latviešu tautas augstskolai 125 dol. Gaujas gaidu, Rīgas un Tērvetes skautu vienībai — katrai 50 dol. Debates kļuva jo dzīvas, apspriežot inženieru balles turpmāko rīkošanu. V. Turķis ierosināja apsvērt iespēju citu telpu nomāšanai, piem. Latviešu namu, citu orķestri u. t. t. Līdzīgos ieskatos bija arī inž. J. Šmits u. c., bet V. Sabanskis, inž. O. Dzērvītis u. c. domāja, ka Latviešu nama vietā būtu meklējamas citas telpas, kaut arī no sarīkojuma būtu mazi zaudējumi. (O. Dzērvītis). Inž. K. Šlesers aicināja šai jautājumā nobalsot, un ar respektējamu balsu vairākumu kopa pieņēma ierosinājumu par biedru draudzības (ne. reprezentācijas) balli un par tādām telpām kā Latviešu namu vai līdzīgām, kas pulcinātu domātā sarīkojumā vairāk kopas biedru. R. Strazds ierosināja organizēt izbraukumus vasaras sezonā zaļumos, bet inž. V. Āboliņš izteica nožēlu, ka labi iecerētās ekskursijas nav guvušas kopas biedru pietiekamu interesi..

Runājot par referātu vakaru organizēšanu, V. Turķis ieteica vairāk aicināt jaunos inženierus, arī studējošos, pieļaujot, ka referāti būtu arī angļu volodā.

V. Sabanskis norādīja, ka jaunie inženieri nav bijuši atsaucīgi, tāpat ieteiktā kontaktēšanās ar vācu inženieru apvienību nav devusi panākumus, jo tai referenti jāaicina pat no Vācijas. Inž. O. Dzērvītis ieskatīja, ka referentam jābūt ar pieredzi un priekšnesumam latviešu valodā. Angļu valodas referenti būtu pieļaujami ekskursiju gadījumos. Izskanēja doma par techniski zinātniskām angļu

(Turpinājums 17. lp.)

Pēc paneldiskusijas kultūras dienu nobeigumā Toronto, no kreisās: B. Senkēviča, māc. Ā. Čops, M. Vilciņa, I. Gubiņa, G. Blūma un Dr. E. Upenieks. Foto: J. Liģers

Milvoku DV apvienības darbības vērtējums

DV namā DV apvienības gada sapulci ar 33 biedriem 28. janvārī vadīja R. Čaks, bet protokolēja H. Misiņš. 1972. g. darbības pārskatu sniedza apvienības priekšnieks V. Aparjods, pakavējoties pie aizvadītām DV dienām septembrī. Rezultātā DV dienu sarīkojumi izdevušies labi, izraisot pacilātību apmeklētājos un uzmanību arī vietējā amerikāņu sabiedrībā, tā darot latviešu vārdu vairāk pazīstamu. Programmā piedalījās latvieši no dažādiem novadiem, kādēļ arī nelielo atlikumu sadalot, rīcības komiteja vēlējās palīdzēt latviešu sabiedrības kopējām vajadzībām: ALAs mācības grāmatu izdošanai 500 dol., DV vēstures izdošanai 300 dol., Latviešu nacionālam fondam Zviedrijā 200 dol., Gaŗezeram 100 dol., Latviešu namam Milvokos 100 dol., un Milvoku DV apvienības pašdarbības kopu atbalstam 637,66 dol. Runātājs ar pateicību pieminēja visus DV dienu darba darītājus un atbalstītājus.

Uz š. g. 1. janvāri apvienībā 240 biedri, to skaitā 76 vanadzes. Notikusi 1 sapulce un 10 valdes sēdes. Izdoti 11 apkārtraksti E. Peniķa un R. Prūša redakcijā. Apkārtrakstu izdod 650 eksempl. Tajā ietvertas ziņas par DV, draudžu un citu organizāciju aktīvitātēm, un to izsūta visām DV apvienībām un visiem Viskonsinā dzīvojošiem tautiešiem. 1972. g. notikuši 27 sarīkojumi ar apm. 8080 apmeklētājiem. Ir bijušas 2 teātŗa izrādes, 5 koncerti, 3 referāti, 2 gleznu izstādes un citi. Ziemsvētku akcijā saziedoti 2170 dol., bet pavisam pagājušā gadā 2280 dol.

Aktīvi dabojusies vanadžu kopa M. Cukuras vadībā. Kopas rīkotajā mantu izlozē ieņemts 700 dol., par kuŗiem iegādātas septiņas Gaŗezera dalības zīmes. Sarīkots lietotu mantu tirdziņš. Atbalstīta Divreiz divi nometņe un 1 jauniete ar kopas atbalstu apmeklējusi latviešu valodas kursus Rietummičigenas universitātē un viena Gaŗezera vidusskolu. Pie kopas darbojas vanadžu sekstets M. Valteres vadībā. Sekstetam bijis viens koncerts, un tas uzstājies ar dziesmām 5 sarīkojumos.

Vīru koŗa 18 dziedātājus diriģē V. Aparjods (ir arī vanadžu seksteta mūzikālais vadītājs) un vada priekšnieks R. Prūsis.

Korim bijis viens patstāvīgs koncerts un tas dziedājis 4 sarīkojumos. Teātŗa kopā (rež. M. Valtere-Einberga, administrātors H. Misiņš) 25 dalībnieki, to vidū prāvs skaits jauniešu. Kopa iestudējusi lugu DV dienām, un tās dalībnieki ar priekšnesumiem kuplinājuši citus sarīkojumus. Tautas deju kopas 75 dejotājus vada L. Pētersone, bet mūziku spēlē P. Tocups, Z. Roberta un S. Šeniņa. Piedalījusies pavisam 17 sarīkojumos. L. Pētersone DV dienās vadīja tautas deju lieluzvedumu.

Šaušanas sekcijas 20 dalībniekus vada Ž. Butkus. Sekcijas dalībnieki piedalījušies četrās sacensībās, kur ieguvuši kā individuāli, tā komandu sacensībās pirmās godalgas. Komandas izcilākie šāvēji A. Krauklis, Ž. Butkus, A. Grava, A. Tabaks un V. Zālītis. Šacha sekcijas vadītājs J. Zvērs pagājušā gadā izkārtojis ASV šacha turnīru. Apvienības 922 grāmatu lielo bibliotēku pārzin V. Berģis un R. Raits. Apvienības nams pagājušā gadā sabiedriskām vajadzībām izmantots 315 reizes. Apvienības sabiedriskās telpas p. g. krāsojis Elm. Šļaukstiņš bez atlīdzības.

Apvienības sabiedriski kultūrālās lietas vada E. Peniķis, aprūpes — V. Zālītis, kasieris J. Vilciņš, sekretāre I. Slempere, biedrzinis P. Rudzītis, sarīkojumu lietu kārtotājs Ā. Peniķis, mantziņis O. Cerbiņš un inf. lietās — V. Jaunkalnietis.

Apvienības aizgādībā atrodas Gaujas skautu vienība ar 65 dalībniekiem. Pagājušā gadā vienību vadīja V. Kore. 2. Tālavas gaidu vienību vada I. Pukīte. Abas vienības gandrīz pilnā sastāvā piedalījušās Rīga dimd nometnē Kanadā.

Par sekmīgu darbību DV organizācijā 1972. gadā apbalvoti šādi apvienības biedri: ar DV CV krūšu nozīmi zeltā — E. Čakāns, ar DV CV Atzinības rakstu M. Cukura un ar DV ASV goda rakstiem: E. Brusubārdis, O. Cerbiņš, U. Muižnieks, E. Runka, I. Slempere un E. Šefele.

Kases pārskatu nolasīja kasieris J. Vilciņš. Paredzētais budžets īstenojies ar atlikumu, pie kam apvienība 1972. gadā sevišķi daudz devusi no organizācijas līdzekļiem sabiedriski kultūrālām vajadzībām un jaunatnes atbalstam — 3.259,12 dol. (šai summā ietilpst vanadžu kopas devums 1.160 dol.). Revīzijas komisijas pārskatu nolasīja priekšsēdis E. Čakāns.

Valdes sastādīto budžeta projektu 1973. gadam sabalansēja ienākumos un izdevumos: organizācijas līdzekļi 5.133 dol., aprūpes līdzekļi 1.700 — sapulce to apstiprināja negrozītu.

Par apvienības priekšnieku 1973. gadam ar aklamāciju izraudzīja līdzšinējo Voldemāru Aparjodu, kas apvienību vada 20 gadus.

Pēc J. Ozola ierosinājuma ar aklamācijām valdē izraudzīja līdzšinējos E. Peniķi, V. Zālīti, J. Vilciņu, P. Rudzīti, Ā. Peniķi, I. Slemperi un J. Jaunkalnieti, bet O. Cerbiņa vietā, kas atteicās, izraudzīja A. Mundeciemu. Revīzijas komisijā ar aklamāciju apstiprināja: E. Čakānu, J. Grundsbergu un A. Kraukli.

Dažādos jautājumos E. Leimanis ierosināja jautājumu par sabiedrībā dzirdētām pārrunām par Minsteres latv. ģimnazijas eventuālu pārņemšanu DV aizgādībā. Ap-bas priekšn. V. Aparjods un sapulces vadītājs R. Čaks paskaidroja, ka šis jautājums ir privāta rakstura un tam nav nekāda sakara ar DV organizāciju.

E. P.

Skautu vadības konference Hamiltonā

ASV un Kanadas gaidu un skautu vadītāju vietnieku konference risināsies 17. un 18. martā Hamiltonā. Reģistrēšanās piektdien, 16. marta vakarā, bet atklāšana sestdienas rītā plkst. 8.30, Kristus dr. baznīcas telpās. Sestdienas vakarā Hillcrest restorānā (510 Concession St.) būs kopējas vakariņas ar deju. Dalības maksa 10 dol. no personas. Šajā vakarā būs arī gaidu un skautu jubilejas nometnes „Rīga dimd" filmas izrāde. Saviesīgajā vakarā varēs piedalīties gaidu un skautu vadītāji, vadītāju vietnieki, labvēļi ar ielūgumiem, kā arī lielgaidas un roveri. Pieteikšanās līdz 24. februārim pie Kates Lapiņas, 17 Edwina Pl., Hamilton, Ont.

Svētdien pēc kopīga dievkalpojuma žurnāla Mazputniņš redaktors Laimonis Streips referēs par tematu: „Latviešu ģimene svešumā". Referāta sākums plkst. 12.30 baznīcas apakšējās telpās.

Vīru koŗu Viestura un Jundas koncertā Toronto bija ieradies arī diriģents Roberts Zuika no Kalamazū, kam 20. janvārī piepildījās 60 mūža gadi. Vīru ansamblis Kalvis šajā gadījumā bija ielūdzis jubilāru kalvieša V. Boša mājā, lai viņu godinātu. Gavilnieku apsveica Kalvja priekšnieks A. Kalns, mūzikālais vadītājs J. Dzeguze un kādreizējais R. Zuikas skolas biedrs Rīgas skolotāju institūtā J. Pālens. Kalvieši viesim dāvināja kausu. Uzņēmumā diriģ. Roberts Zuika suminātāju vidū. Foto: Verners Cinis

Svarīgākie politiskie jautājumi

Mūs visus interesē paredzētās Eiropas drošības konferences jautājums. Pad. savienība jau ilgāku laiku prasīja konferences sasaukšanu. Sākumā tai izredzes nebija lielas, jo Maskava uzsvēra, ka Amerika nebūtu vēlama dalībniece Eiropas jautājumu izkārtošanā. Tas nebija pieņemams Rietumeiropas brīvajām valstīm, kuŗas vēlējās redzēt ASV klātieni. Krievi piekāpās un Helsinkos uzsāka konferences priekšdarbus ar Eiropas valstu un NATO locekļu līdzdalību.

Ārēji krievi šķietas ļoti piekāpīgi, pat piekrītot ASV prasībai, ka militārie jautājumi rezervējami atsevišķām sarunām, no Eiropas drošības konferences neatkarīgiem līgumiem. Tādēļ ka tieši militārie jautājumi liekas visizšķirīgākie, viegli var pacelties jautājums, vai tādā gadījumā Eiropas drošības konferencei vispār var būt kāda izšķirīga nozīme un vai ir vērts tai pievērst sevišķu uzmanību?

Iespējams, ka šo konferenci neuzskata visai nopietni, bet tā tomēr var būt Maskavas labi izplānotas lamatas. Rodas jautājums, ko tad Maskava un tās satelīti grib sasniegt? Acīm redzot, ne vairāk, bet arī ne mazāk kā pašreizējo robežu oficiālu atzīšanu, ieskaitot krievu sfairā un varā arī visas okupētās valstis, kā arī Brežņeva doktrīnas akceptēšanu, ka Maskavai ir tiesības lietot varu komūnisma uzturēšanai ikvienā okupētā vai satelīta stāvoklī esošajā valstī.

Vērojams, ka pat satelītvalstīs pret šādu akceptu ir pretestība. Tā Rumānija nākusi ar priekšlikumu uzņemt darba kārtā tezi, ka jāvienojas nelietot militāru varu pret jebkuŗu citu valsti, kas būtībā ir Brežņeva doktrīnas noraidīšana. Šī priekšlikuma nozīmi tomēr nedrīkst pārvērtēt, jo tas viegli var izvērsties par „andeles" objektu, kur Rumānija, piemēram, varētu to atsaukt pret solījumu, ka tā dabūs pāris jaunas rūpnīcu iekārtas.

Fakts, ka Maskavu interesē vienīgi pašreizējā status quo akceptēšana un ar varu iegūto zemju robežu atzīšana, liek pievērst sevišķu uzmanību šīs konferences gaitai. Bažas rada tas, ka Maskavas manevri grib panākt stāvokli, lai atzītu, ka viss, kas ir komūnistu varā, ir „negrozāms dzīves fakts". Jācer, ka šāda Maskavas pieeja brīvo valstu apvienībai būs nepieņemama un noraidāma. Tā vietā jau tagad tiek proponēts, ka pirmā vietā liekams jautājums par brīvu domu izmaiņu un pilsoņu kustības brīvību komūnistu pārvaldīto un brīvo valstu starpā. Tas ir priekšlikums, par ko brīvajām tautām būtu jācīnās, bet kas savukārt nav pieņemams Maskavai.

Tādējādi šī konference jau pašā tapšanas stadijā nonākusi strupceļā, bet zinot Maskavas veiklību izspiest sev priekšrocības, kā to pierāda iepriekšējās konferences un līgumi, jācer, ka tiklab ASV, kā arī pārējās brīvās valstis ievēros šīs konferences nopietnību un savās delegācijās sūtīs diplomātus, kas pazīst Maskavas komūnistu mērķus un paņēmienus. Ir jāzina, ka Maskava neprasītu šādas konferences sasaukšanu, ja tai nebūtu cerības, ka spēs izspiest sev kādus panākumus.

Mēs un vispār brīvās pasaules pilsoņi esam pārāk iegrimuši drošības sajūtā, daudz nododamies iekšējām debatēm, daudz diskutējam un zīlējam, bet mazāk domājam par patieso apstākļu noskaidrošanu un mērķu uzstādīšanu. Pārāk skaisti projekti bieži nesatur daudz reālitātes. Darbs šajā nopietnajā jautājumā būtu atstājams pieredzējušu politisku darbinieku rokās, kuŗi pazīst Maskavas imperiālistiskos mērķus un spējīgi parādīt stingru nostāju.

Spilgts piemērs tam ir prezidenta Niksona rīcība Vietnamā, kur, iesaistot gaisa spēkus, piespieda komūnistus līgt mieru, kā Maskavai, tā Pekingai šā militārā spēka priekšā klusējot. Prezidenta rīcība ne tikvien panāca pieņemamu miera līguma tekstu, bet komūnisti ieguva arī pārliecību, ka līguma pārkāpšanas gadījumā ASV var atkal demonstrēt savu militāro spēku brīvības principu aizstāvēšanā. Diktātoriskām valstīm tas, protams, nav patīkams fakts. Nespējot tieši aizkavēt jaunu spēka demonstrāciju, kāda vajadzības gadījumā varētu notikt, sagaidāma ASV morāles graušana iekšēji.

Viss tas neļauj mums pārāk optimistiski raudzīties uz 1973. gadu. Jāsagatavojas, ka turpināsies tā paša radikāļu ideju propaganda kā abos iepriekšējos gados. Būtu vieglprātīgi domāt, ka ar Mekgaverana neveiksmi vēlēšanās radikālisms Savienotajās Valstīs izbeigsies. Agrākās radikālās demonstrācijas, studentu streikus, dedzināšanas un nemierus neradīja vis demokratu partijas kreisais spārns, bet gan Maskavas izskolotie revolūcionārie funkcionāri, kas pat nedomā savu graušanas darbu izbeigt, bet Vietnamas kaŗa izbeigšanas prasību vietā tagad nāks ar citām prasībām, kā dezertieŗu amnestēšanu, aborta legālizāciju, cenšoties noārdīt ASV militāro aizsardzības sistēmu, iespējams, arī gluži komūnistisko prasību par īpašumu nacionālizēšanu, arī amerikāņu mācības iestāžu sagraušanu, universitāšu vadības nodošanu radikālo grupu rokās un tml.

Tajā pašā laikā mums jāsagaida, ka vairums televīzijas komentātoru atbalstīs šos radikāļus, ka kreisā prese turpinās brēkt par policijas „brutālitāti", cenšoties aizkavēt noziegumus. Tas viss ietelp amerikāņu morāles sagraušanas plānos, lai iznīcinātu ticību ASV principiem, kuŗos iekļautas arī tautu pašnoteikšanās tiesības.

Voldemārs Korsts

Woodbine — Mortimer rajonā jaunā mājā izdodams
3 istabu dzīvoklis
1 vai 2 personām.
Tel. 421-8154

Augšējā attēlā: Gaujas 14. gaidu un Rīgas 72. skautu vienības 22. gada svētku aktu atklājot, karognesēju priekšgalā zālē iesoļo abu vienību vadītāji — Vilnis Ezers un Silvija Ozola. Apakšā — apbalvojumus un atzinību par čaklu darbu gada svētkos saņēma Gaujas gaidu vienības guntiņas, gaidas un lielgaidas: Rita Jente, Renāte Krastiņa, Māra Grāvīte, Gundega Ķelle, Sandra Ķuze, Dace Ķuze, Andra Vaivare, Zaiga Frīdenberga, Zinta Frīdenberga, Dace Cielava, Viviana Vasarāja, Daina Zilāne, Māra Rāviņa, Velta Kupere un Rasma Stagava.

Foto: J. Liģers

Gaidu un skautu svētki Toronto

Gaujas 14. gaidu un Rīgas 72. skautu vienība savus 22. gada svētkus 4. februārī ievadīja ar dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā. Svētrunu teica māc. Ā. Čops.

Pēc tam Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē notika gada svētku akts, kuŗu ievadīja gaidu un skautu vecāku padomes priekšsēdis J. Vandelis, aicinādams arī tos vecākus, kuŗu bērni vēl nav iestājušies gaidās un skautos, mudināt to darīt.

Gaidu vienības priekšniece S. Ozola ziņoja par vienības darbību un centīgāko meiteņu apbalvošanu. Guntiņu pulciņā gunas pakāpi ieguvusi Gunilla Gustava un Daina Vāgnere, bet liesmiņas pakāpi Sandra Bernaus. Āra gaidas pakāpi ieguvusi Zinta Frīdenberga. Bez tam bija rinda meiteņu, kuŗas pag. gadā nebija iztrūkušas nevienās nodarbībās un tagad saņēma no savām vadītājām pa neļķes ziedam. No Guntiņām tās bija: Renāte Krastiņa, Rita Jente, Māra Grāvīte, Ilze Grāvīte, Gundega Ķelle, Sandra Ķuze, Dace Ķuze un Andra Vaivara; no gaidām — Zaiga un Zinta Frīdenbergas, Dace Cielava un Viviāna Vasarāja; no lielgaidām — Daina Zilāne, Ilze Morgenšterna, Māra Rāviņa, Rasma Stagava un Velta Kupere.

Apsveicēju rindu ievadīja Latviešu gaidu priekšniece M. Vilka, pasniedzot gaidu organizācijas pateicības zīmi I. Vaivarai. Vēl sveica jendas gaidu priekšniece G. Upīte, jendas skautu priekšnieks E. Dāvidsons un Lieltoronto kanadiešu skautu stāba pārstāvis Harvejs, kas parasti nav trūcis latviešu skautu sarīkojumos jau ilgus gadus. Vakara programmas vadītājs G. Kārkliņš viņam pasniedza Rīga dimd nometnes zīmi un karodziņu.

Lieltoronto etnisko skautu novada priekšnieks Edm. Ozols pasniedza Kanadas skautu „Long Service" medaļu ilggadējam Rīgas 72. skautu vienības vecāku padomes darbiniekam Albertam Lucam un atzinības zīmi par 25 gadu nepārtrauktu darbību skautu vadītāja amatā M. Strīpniekam. A. Lucs ir pirmais latviešu vecāku padomes darbinieks Kanadas jendā, kuŗam piešķirta šī godazīme. Līdz šim to saņēmuši tikai ilggadēji skautu vadītāji.

DV Toronto nodaļas sveicienus līdz ar aploksni nodeva I. Zamlovskis, Latviešu nama valdes — E. Koks (aploksne), Sv. Jāņa draudzes un archibīskapa A. Lūša — A. Lucs un no jaundibinātās skautu draugu komitejas A. Tīcmanis. No Tērvetes 19. skautu vienības sveicienus nodeva skauti Andris Brammanis un Arnis Miķelsons. Ar rakstu bija sveikuši jendas gaidu un skautu vienības un Sv. Andreja draudze (aploksne).

Pēc apsveikumiem īsu pārskatu par Rīgas 72. skautu vienības darbību sniedza vie-

(Turpinājums 15. lp.)

Rosīga draudze

Klīvlandes apvienotās draudzes padomes sēdi 28. janvārī draudzes namā atklāja draudzes priekšnieks T. Bērkulis, norādot, ka 1972. gadā draudzes darbība bijusi sevišķi intensīva. Tā galvenokārt saistījusies ar nama izbūvi, kas tagad izveidojies par šejienes latviešu sabiedrisko centru. Draudzes īpašumu vērtība pieaugusi uz 365.000 dol. Darbības gadā notikušas 9 valdes un 5 padomes sēdes, kā arī biedru gada sapulce.

Māc. I. Gaide ziņoja, ka draudzē 762 locekļi, notikuši 58 dievkalpojumi, 2 kapu svētki un 30 svētdienas skolas dievkalpojumi. Dievkalpojumus caurmērā apmeklējuši 254 dievlūdzēji. 8 dievkalpojumi bijuši ar dievgaldu. Kristīti 10 bērni, laulāti 5 pāri, viens no tiem ar jauktu tautību partneriem. Darbojas draudzes koris, kuŗā vēlama jaunu koristu piedalīšanās. Dievnamā notikuši 2 garīgi koncerti ar koŗa un solistu piedalīšanos.

Par draudzes skolas darbību ziņoja vecāku padomes priekšsēdis M. Brošs. Skolā kopā ar bērnu dārzu mācās 100 bērnu. Skolas darbs pārziņa A. Rubena vadībā bijis sekmīgs. Notikušas vairākas teātŗa izrādes, kas veicinājušas latviešu valodas izkopšanu.

Dāmu komitejas ziņojumu sniedza priekšniece N. Saulīte. Nama fondam sagādāti 22.000 dol. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza priekšsēdis A. Veits, bet par jaunā budžeta projektu ziņoja draudzes priekšnieks T. Berkulis un finanču komitejas priekšsēdis P. Leitis. Budžetu 37.550 dol. apmērā pieņēma ar visām balsīm.

In memoriam

5. februāŗa rītā savā paša celtā mājā, krītot pa pagraba kāpnēm, ievainojis galvu, un, nenākot pie samaņas, miris Klīvlandes latviešu kreditsabiedrības vadītājs Kārlis Norvelis.

Viņš bija dzimis Kokmuižas pagasta Vanagos kā trešais dēls ģimenē. Jau no bērnības dienām mācījies lauksaimnieka pienākumus, pēc tēva nāves uzņēmās saimniecības vadību, palīdzot diviem vecākajiem brāļiem studēt. Blakus lauksaimnieka darbam viņš iesāka strādāt bankā Valmierā, vēlāk Rīgā.

Trimdas laikā Vācijā un Savienotās Valstīs studēja tautsaimniecību un pievienojās korporācijai Lettgallia. Ar neatlaidīgu darbu un enerģiju viņš brīvajā laikā organizēja Lettgallias Klīvlandes kopu un latviešu banku.

Nelaiķi mūžības ceļā 10. februārī izvadīja mācītājs I. Gaide no Apvienotās latviešu draudzes dievnama. Pavadītāju pulkā bija daudzie draugi, radi, Lettgallia ar sērās tīto karogu un Klīvlandes korporāciju kopas pārstāvji.

Solo dziesmas dziedāja P. Lielzuika. Aizgājēja šīs zemes gaitas izbeidzās kremātorijā — cerībā, ka pelnu urnu varēs pārvest uz dzimtas kapiem Latvijā. Atvadoties no nelaika, korporāciju locekļi nodziedāja: „Ja kādu brāli vest uz kapu klusu . . ."

Bēŗu azaidam bija klāts galds 170 personām, jaunajā draudzes namā. Nams uzcelts

Kārlis Norvelis †

līdzās dievnamam ar K. Norveļa un latviešu bankas palīdzību.

Kārlis Norvelis paliks Klīvlandes latviešiem atmiņā kā cilvēks, kas nepalika pusceļā. Kad Toronto jau bija latviešu banka, Klīvlandē sākās pirmie organizēšanās darbi. Te neatlaidīgs cīnītājs par latviešu materiālo labklājību bija K. Norvelis, līdz viņam piepildījās ilgotais sapnis — Latviešu banka Klīvlandē.

Pēc aizgājēja sēro dzīvesbiedre, divi brāļi ar ģimenēm, kuplā radu saime, draugi un Lettgallia.

Dr. Jānis Karols

Pastāvīgs darbs un labs atalgojums
DARBVEDIM VAI DARBVEDEI
un
iespiedumdarbu un sludinājumu
vācējam vai vācējai
Zvanīt: 466-1514

Aloizu Mileiko pieminot

Ar savu parasto, sirsnīgo smaidu atvadījies no saviem darba biedriem, starp kuŗiem ilgus gadus bija pazīstams kā centīgs, saticīgs un izpalīdzīgs cilvēks, dodoties mājās ar darbarīku somu rokā, pēkšņas nāves pārsteigts 31. janvārī šķīrās uz mūžu Aloizs Mileiko. Pēc vienas sirdstriekas pārciešanas pirms dažiem mēnešiem, viņš bija izšķīries darbu pārtraukt, kaut gadi un labā sajūta vēl solīja ilgu, bezrūpīgu dzīvi sava dēla ārsta Viļa Mileiko mājā.

Aloizs Mileiko †

Latgalē Aloizam Mileiko piederēja vidēja lieluma labi kopta saimniecība, kur audzēja arī sacīkšu zirgus rikšotājus. Bez tam viņš strādāja arī par dzelzceļa ierēdni. Kaŗa vētru dzīts ar visu ģimeni atstāja dzimteni un cauri Vācijai nokluva Dānijā. Tur viņš kopā ar dzīvesbiedri bija spiests grūti strādāt katru iespējamo darbu, lai tikai spētu sagādāt līdzekļus bērnu labākai izglītībai. Bez tam, esot svešā vidē, kur pēc kaŗa visur bija redzamas ne tikvien iznīcinātās pilsētas, materiālās vērtības, bet arī sagrauta cilvēku morāle, Mileiko ģimenē tika rūpīgi sargātas un koptas ģimenes kristīgās tradicijas kā morālo vērtību devējas cilvēka gara dzīves pasaulei. Bez tām, kā viņš bieži uzsvēra, var būt velta visa lielā izglītība. Ne tikvien izglītotus, bet labus apzinīgus cilvēkus viņš vēlējās redzēt savos bērnos; un to viņš jutās arī sasniedzis, redzot savu dēlu kā iecienītu praktizējošu ārstu Toronto un meitu Valiju Zaku, arī akadēmiski izglītotu, gādīgu trīju bērnu ģimenes māti.

Aloiza Mileiko augstākā dzīves karjēra bija stipra, veselīgu uzskatu ģimene, un to viņš jutās piepildījis gan kā tēvs, gan arī kā uzticīgs vīrs savai dzīvesbiedrei Annai, kas pēc viņa tagad tik ļoti sēro. Pēc aizgājēja sēro katrs, kam bija izdevība viņu pazīt vai ar viņu sadraudzēties, jo viņa mājā kā draugs, tā svešnieks vienmēr juta lielu patiesas sirsnības un draudzības garu.

Lielais izvadītāju pulks kā no bēŗu nama, tā jo sevišķi no baznīcas skaistā dievkalpojuma, kuŗu vadīja trīs priesteŗi, liecināja, ka aizgājējam dzīvē ir bijuši tikai draugi un cienītāji.

Dr. E. Upenieks

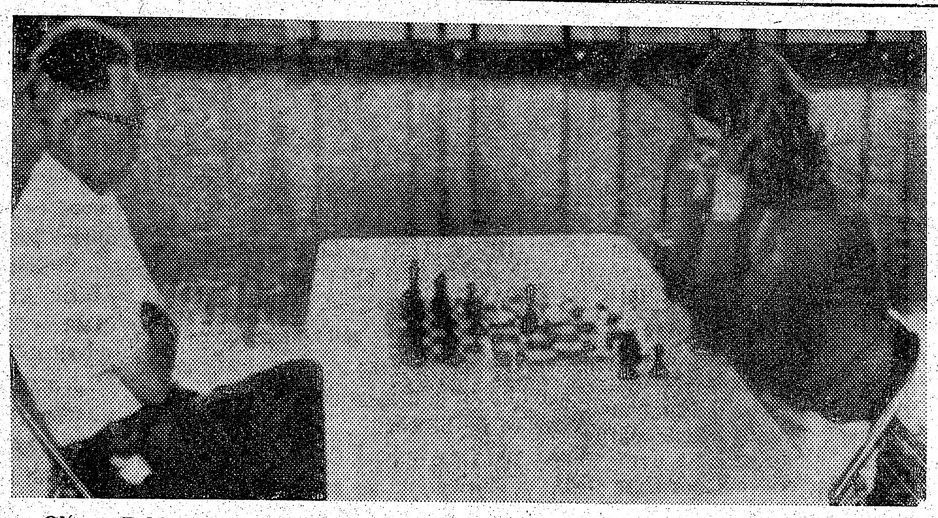

Oļģerts Dīķis (pa kreisi) šacha turnīrā sacenšas ar savu pretinieku Džonu Tanehilu.

Grāmatnieka uzvara šachā

Ka latviešiem trimdā ir dažādi talanti, par ko paši daudz nezinām, bieži vien atklāj amerikāņu un kanadiešu laikraksti, kas tikai gadījuma dēļ nonāk mūsu rokās. Viens tāds gadījums nupat atnesis pazīstamā grāmatnieka Olģerta Dīķa vārdu, sakarā ar viņa uzvaru Dienvidaustrumu Ohio atklātajā šacha turnīrā.

Turnīrā piedalījušies 50 šachistu — ziņo piesūtītais avīzes izgriezums. Divi no tiem, Olģerts Dīķis, pusmūžnieks, un 20 gadu vecais Sinsinati universitātes students Džons Tanehils uzvarējuši visus savus pretiniekus, iekļuvuši 5 partiju finālā. Šīs finālspēles risinājušās Velstonā. Pirmā partija ilgusi turpat četras stundas.

„Es pazinu viņa izvēlēto aizsardzības veidu un biju uz to sagatavojies," pēc turnīra izteicies šīs partijas zaudētājs Tanehils, kas spēlējis ar baltajiem kauliņiem. „Bet viņš man bija vienkārši par spēcīgu."

„Džons spēlē ļoti labi," savukārt izteicies O. Dīķis. Pirmajā partijā man jau pāris reizes likās, ka zaudēšu."

Nākamās divas partijas O. Dīķis uzvarējis samērā viegli, tā iegūdams meistarnosaukumu bez zaudējuma. Tālāk avīze stāsta par O. Dīķa bēgļu gaitām pēc Otra pasaules kara un viņa ierašanos Amerikā.

Olģerta Dīķa farma un latviešu grāmatnīca atrodas uz laukiem, nogāzē, nelielās Vaverli pilsētiņas tuvumā. Tur, liekas, dabūjams viss, ko latviešu pircēja acs var vēlēties. Tāpēc uz turieni gan, laikam, iet daudz pasta sūtījumu, bet maz mašīnu — noteikti mazāk nekā uz citām līdzīgām grāmatnīcām, piemēram, Čikagā vai Toronto. Un nav brīnums, ka O. Dīķim tur trūkst arī pretinieka šachā, ka tāpēc viņa vārdu izdodas reti dzirdēt šī smadzeņu sporta sacensībās.

Bet labie ceļi, kas ved caur skaisto, kalnaino apvidu, aicināt aicina braucējus — ne tikai pastniekus vien. Tos mērot pēc turnīra apsolījis arī Dīķa pretinieks Tanehils — protams, lai vingrinātos šachā. Un viņš, jauns amerikānis, tur, droši vien, redzēs vienkopus daudz latviešu kultūras vērtību.

Protams, var jau teikt — tas nav nekas. Bet nebūsim vīzdegunīgi. Tas tomēr ir kaut kas, kas var būt — daudz kas.

O. L.

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU SPORTA FEDERĀCIJAS VADĪBA PALIKS LĪDZŠINĒJĀ VĒL VIENU GADU

Ziemeļamerikas baltiešu sporta federācijas gadskārtējais kongress notika 28. janvārī Toronto, lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcas sēžu telpās. Kongress bija raksturīgs ar to, ka visas tautības bija pārstāvētas daudz kuplākā skaitā nekā agrāk. Iztrūka daudz agrāko sporta darbinieku, un daudzas sejas bija redzamas pirmo reizi. Latviešu delegācijā no ASV bija ASV latviešu sporta dzīves vadītājs T. Aldzeris, no Kanadas latviešu sporta dzīves vadītājs A. Dzilna, Ž. Zentiņš, V. Kļaviņš, A. Mackars, L. Ozoliņš un I. Kārkliņš. Lietuviešu delegācijā bija A. Bielskus, K. Sapočkinas, A. Zaliauskas, R. Underīte, J. Usvaltas, F. Jokubaitis, B. Savickas. Igauņu delegācijā: M. Kreems, J. Hermans, R. Vīkstens, E. Treumuths un H. Jaaguste.

Par kongresa vadītāju ievēlēja T. Aldzeri, bet par sekretāru A. Zaliausku. Vienpads mit punktos ietverto darba kārtu pieņēma bez grozījumiem. Federācijas priekšsēdis A. Bielskus sniedza plašu pārskatu par aizvadīto darbības periodu, pieskaroties meistarsacīkšu norisei, uzskaitot jaunos rekordus un izcilākos sportistus dažādos sporta veidos, atzīmējot arī dažas neveiksmes sacīkšu organizēšanā. Viņš piebilda, ka ukraiņu piedalīšanās sekmējusi sacīkšu labo izdošanos, kādēļ būtu apspriežamas ukraiņu piedalīšanās iespējas baltiešu meistarsacīkstēs arī nākotnē.

Ukraiņu jautājums izraisīja dzīvas un garas pārrunas. Pret ukraiņu piedalīšanos viskrasāk nostājās T. Aldzers, atzīmējot, ka latviešu sporta saime ASV ir neapmierināta ar Baltiešu federācijas paplašināšanu. Lietuvietis J. Ušvaltas aizstāvēja ukraiņu piedalīšanos. Viņš norādīja, ka šādu ideju paplašinot, mēs varētu domāt par apspiesto tautu olimpisko spēļu sarīkošanu. Šai domai oponēja Ž. Zentiņš, piezīmējot, ka pagātnē šāds apspiesto nāciju Olimpiādes organizācijas projekts jau apspriests. Notikušas daudzas sēdes, ar dažādu tautību piedalīšanos, bet utopiskais projekts sabrukā vispirms jau līdzekļu trūkuma dēļ.

Kongress nolēma, ka Baltiešu sporta federācija tiks uzturēta kā tīra baltiešu organizācija, kādēļ uzdeva par šo lēmumu informēt ukraiņu sporta vadību, Federāciju, protams, pret ukraiņiem ir draudzīga un ieteic atsevišķo baltiešu sporta vadībām aicināt savās sacīkstēs ukraiņu sportistus, ja apstākļi to atļauj.

Kongresā bija paredzēts federācijas vadību nodot igauņiem. Igauņu delegācija ziņoja, ka igauņu sporta organizācijas darbā pašreiz grūtības un tāpēc lūdza federācijas vadības pārņemšanu atlikt. Kongress tādēļ lūdza pašreizējo vadību — lietuviešus, turpināt šo darbu vēl vienu gadu. Ierosinājumu akceptēja. Pašreizējais prezidijs turpinās darboties, bet pārmaiņas iespējamas par tik, cik atsevišķo tautību sporta vadības mainīs savu delegāciju sastāvus. Vienojās, ka minimālais delegātu skaits ir 4, bet maksimālais — 6 delegāti katrai tautībai.

Sastādot turpmāko baltiešu meistarsacīkšu kalendāru, bija jākonstatē, ka grūtības datumu atrašanā. Dažkārt atsevišķo tautību sporta sarīkojumi ir konfliktā ar baltiešu sarīkojumu kalendāru datumiem.

Ž. Zentiņš aizrādīja, ka pirms diviem gadiem kongress pieņēma lēmumu, ka baltiešu sporta kalendārs jāsastāda laikus, un tam būtu jāpaliek nemainītam no gada uz gadu un ka ikvienai tautībai ir pienākums savu kalendāru sastādīt, respektējot baltiešu sacīkšu datumus. Ierosinājumu, ka vismaz nākošam gadam laikus jāizstrādā šāds permanents kalendārs, pieņēma. Pieņēma arī A. Dzilnas ierosinājumu noorganizēt jaunatnes komiteju, kas pētītu jaunatnes jautājumus un sekmētu tās iesaistīšanu baltiešu sporta organizācijas darbā.

Kongress pateicās līdzšinējai vadībai un kongresa vadītājam.

Ž. Z.

Latvietis uzvar hokejā

National Hockey Līgas (NHL) gadskārtējās izlases vienību sacensībās 30. janvārī Ņujorkā uzvarēja Austrumkrasta vienība ar 5 pret 4 rezultātu. Rietumkrasta izlases vienībā spēlēja 22 g. vecais latvietis Juris (Gregs) Polis, kas vienīgais no vienības spēlētājiem iesita 2 vārtus. Pēc spēles no abām vienībām izvēlēja trīs labākos spēlētājus, no tiem pirmā vietā iekļuvis Juris Polis, tādā veidā ierindojoties pasaules labāko hokejistu vidū. NHL ir labākā profesionālā hokejistu līga Ziemeļamerikā.

J. Treijs

UZVARA ŠAUŠANĀ

Lielajā Fort York šautuvē 28. janvārī risinājās kanadiešu mednieku un makšķernieku Toronto kluba meistarsacīkstes šaušanā ar mazkalibra šauteni, pulcinot pāri par 60 dalībnieku. Šāvēju saimē bija arī trīs latvieši — A. Rūdolfs, Osk. Zvirgzdgrauds un 14 g. v. Pēteris Zvirgzdgrauds, visi DV Toronto nodaļas šaušanas sekcijas dalībnieki. Kanadiešu šāvēju vidū visi bija izlases klases šāvēji. Abiem vecāko vīru klases dalībniekiem tāpēc bija jāsamierinās ar 5. un 6. vietu, turpretī Pēteris Zvirgzdgrauds palika neuzvarēts. Viņš saņēma savā īpašumā visas paredzētās pirmo vietu balvas. Bez saņemtām septiņām balvām Pēterim Zvirgzdgraudam piešķīra jauniešu čempiona nosaukumu 1973. g., pasniedzot arī „Grand Agregate" balvu. Viņu uzaicināja startēt jauniešu komandā provinces mēroga sacīkstēs. Bez balvām un piešķirto titulu P. Zvirgzgrauds saņems arī speciālu nozīmi par iepriekš iegūto 100x100x10 centri rezultātu. Viņš jau vairāk nekā divus gadus darbojas „Latvian DV Shooting Club of Toronto", kur vairākkārt apbalvots, saņēmis arī DV Kanadā bronzas medaļu. DV Toronto nodaļas sporta daļas vadītājs Pēteri Zvirgzdgraudu kā kluba sekmīgāko šāvēju pieteicis 1973. g., Kanadas valsts meistarsacīkstēm.

Svētdienas basketbola līga Toronto

Latviešu YMCA jaunatne uzvarēja lietuviešu Vītis vienību ar 66:52, puslaiks bija 33:27 latviešu jaunatnes labā. Latviešu spēlētāju individuālā gatavība bija klasi pārāka par pretinieku spēles māku, bet cerētās vieglās uzvaras vietā latviešu jaunatnei bija krietni vien jāpūlas, lai neizlaistu vadību no savām rokām. Vītis spēlētāji spēlēja ar lielu centību, kamēr YMCA bieži, sevišķi sākumā, spēlēja pārāk individuāli, tā zaudējot iespēju gūt lielāku punktu pārsvaru. Vienībā pirmoreiz redzējām J. Skotu, kam māte ir latviete, bet tēvs kanadietis. Jaunais spēlētājs ir techniski ļoti labs un labi iederējās vienībā.

YMCĀ spēlēja: A. Ozoliņš — 19, E. Jaunzariņš — 15, V. Pālens — 14, J. Skots — 8, iegūstot visus punktus ar soda metieniem — neaizmetot nevienu garām, I. Kopštāls — 6,, L. Tobi — 4.

Otrā svētdienas līgas spēlē YMCA jaunatne spēlēja ar spēcīgo lietuviešu Aušras vienību, kas cerēja revanšēties par iepriekšējo zaudējumu. YMCA spēlēja bez Tomasa un Kopštāla, kādēļ varēja sagaidīt zināmas grūtības. Šo spēlētāju aizstājēji tomēr bija ļoti labi. Latviešu zēni pret Aušru spēlēja sevišķi veiksmīgi. Pirmais puslaiks bija 43:26 latviešu jaunatnes labā. Otrā puslaikā lietuvieši sāka punktu starpību samazināt, un gandrīz katrs viņu metiens uz grozu bija sekmīgs. Spēles pēdējā ceturksnī rezultāta starpība vairs bija tikai 6 punkti. Redzot, ka stāvoklis kļūst kritisks, YMCA atkal sāka spēlēt daudz mērķtiecīgāk, aizmirstot individuālo spēles veidu. Punkti atkal sāka augt YMCAs labā, spēlei beidzoties ar 83:74 uzvaru.

YMCA spēlēja: A. Ozoliņš — 23, V. Pālens — 20, A. Līdums — 13, J. Skots — 10, L. Tobi — 9, E. Jaunzariņš — 8, I. Kārkliņš, J. Jansons.

Ž. Z.

Minimālo algu paaugstināšana

Ontario provincē strādājošiem ir liels ieguvums, ka viņus aizsargā Darbavietu Normas likums (Employment Standards Act). Mēs esam atkal paaugstinājuši minimālās strādājošo algas.

Ar 1973. gada 1. februāri minimālās algas tiek paaugstinātas:

VISPĀRĒJĀ INDUSTRIJĀ — $1.80 stundā.
KONSTRUKCIJAS DARBOS $2.05 stundā.
SKOLNIEKIEM ZEM 18 gadiem $1.45 stundā.

Ja jūsu alga ietilpst minimālo algu grupā, pieprasiet jauno Minimālo Algu (Minimum Wages) aprakstu, lai iepazītos, kā šis likums jūs var pasargāt.

Rakstiet:

Employment Standards Branch
Ontario Ministry of Labour
400 University Avenue
Toronto, Ontario.
M7A 1V2
Phone: 965-5251

EMPLOYMENT STANDARDS BRANCH

ONTARIO

MINISTRY OF LABOUR.

Hon. Fern Guindon, Minister

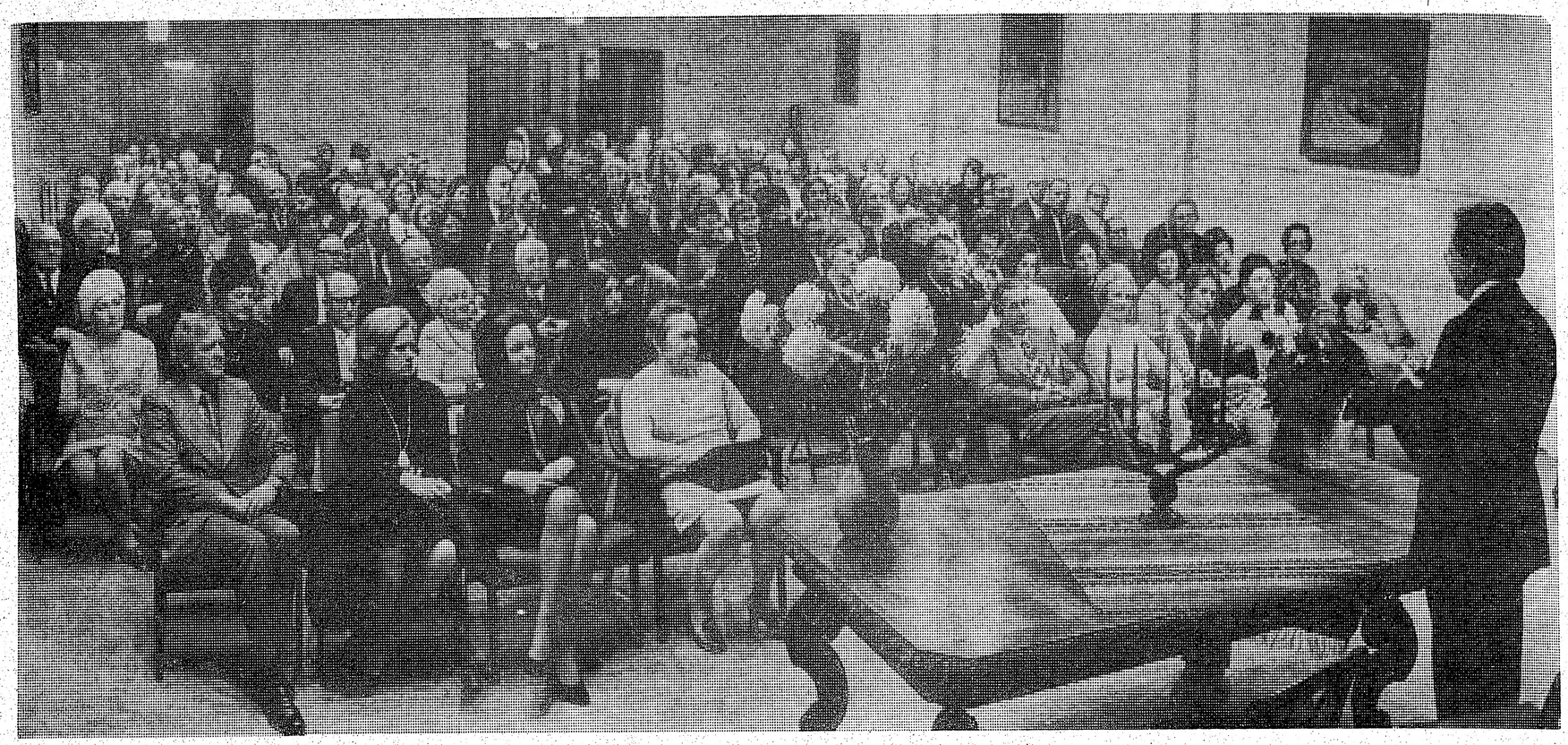

ĒRIKA RAISTERA PIEMIŅAS VAKARĀ ŅUJORKĀ Bruno Rozīša uzņēmums

Izsludināts latviešu dziesmu gads

KULTŪRAS DIENU UN DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA SARĪKOJUMS KLĪVLANDĒ

Klīvlandes latviešu biedrība sadarbībā ar ALAs Kultūras biroju Klīvlandes apvienotās draudzes namā 27. janvārī rīkoja kultūras dienas. Tās atklāja Klīvlandes latviešu biedrības priekšnieks A. Piterāns. Bija ieradušies arī viesi no citām pilsētām. ALAs Kultūras biroja vadītājs M. Grīns norādīja uz Draudzīgo aicinājumu, kuŗa sēkla nesusi bagātīgus augļus jau 38 gadus.

ALAs priekšsēdis Dr. I. Spilners izteica prieku runāt dziesmu svētku pilsētā un pieminēja Rīgas latviešu biedrību, kuŗa savu darbību sākusi 1868. g., bet 1873. gadā rīkojusi Pirmos vispārējos dziesmu svētkus, no kuŗiem jau pagājuši 100 gadi, kādēļ 1973. gads izsludināts par latviešu dziesmu gadu. Viņš pateicās Klīvlandes tautiešiem, kas jau trešo reizi uzņēmušies sarīkot dziesmu svētkus. Dziesmu gadā arī mūsu jaunā paaudze rādīs savas spējas un gribu kalpot savai tautai un latviešu dziesmai.

5. ASV Vispārējo dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs izteica aicinājumu piedalīties dziesmu svētku simtgadē no visiem kontinentiem. Kultūras dienu gadījumā Klīvlandes latviešu biedrības priekšnieks A. Piterāns pasniedza aploksnes biedrības korim, sporta kopai Stars, Klīvlandes latviešu šacha kopai, skautu un gaidu vienībām, vīru ansamblim Tēvzeme, tautas deju kopai Pastalnieki, meiteņu ansamblim Aija u. c.

Klīvlandes latviešu kredītsabiedrība piešķīra Ohio pavalstī dzīvojošiem skolu audzēkņiem un studentiem 1000 dol., kas sadalās šādi: Garezera vidusskolā 150 dol., Mičigenas universitātes latviešu valodas kursos 150 dol., Minsteres ģimnazijā 150 dol. Klīvlandes apvienotās draudzes svētdienas skolai 33 dol., baptistu draudzes svētdienas skolai 80 dol. Klīvlandes latviešu vidusskolai 40 dol., skautu un gaidu vienībām — katrai 50 dol.

Korporāciju kopas seniors R. Krūmiņš paziņoja, ka kopa atvēlējusi 600 dol. jauniešiem, kas apmeklēs Gaŗezera vidusskolu, Mičigenas universitātes latviešu valodas kursus un Minsteres ģimnaziju. Ziņojumu Klīvlandes latviešu vidusskolai nodeva Jangstaunas latviešu biedrības priekšniece Brastiņa. Privāti vēl ziedojumus nodevuši Dr. V. Rutenbergs — 350 dol. jauniešiem, kas apmeklēs Minsteres ģimnaziju, M. Pernava grāmatas svētdienas skolai un J. Vistiņš 20 dol. kultūrālām vajadzībām.

Kultūras dienām veltītu programmu bija sagatavojuši A. Pirktiņas vadītais meiteņu ansamblis Aija, vīru ansamblis Tēvzeme E. Stelmaņa un Klīvlandes latv. biedrības koris J. Ūdŗa vadībā. B. Skultes kantātes Dziesmu vairogs atskaņojumā piedalījās mūziķu ansamblis un solists T. Barbins. Patika arī K. Michailova vadītās deju kopas Pastalnieki priekšnesumi. Bagātu un interesantu grāmatu, dzintara izstrādājumu un rotu klāstu bija iekārtojusi M. Āboliņa. Dekorācijas sarīkojumam darināja gleznotāja M. Gruzīte.

J. E.

Kopējā darbā

LNJAK UN ALJA KOPĒJĀ VALDES SĒDE TORONTO

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā un Amerikas latviešu jaunatnes apvienības kopējā valdes sēdē Toronto, LNJAK valdes jaunās priekšsēdes Baibas Rubeses mājā 11. februārī plaši pārrunāja abu šo Ziemeļamerikas latv. jaunatnes organizāciju ciešāku sadarbību un nākotnes ieceres. Sēdē, kuŗu vadīja Baiba Rubese, piedalījās visa LNJAK valde, bet no Amerikas latviešu jaunatnes apvienības šīs apvienības jaunais valdes priekšsēdis Andrejs Smiltārs un sekretāre Ilze Pičukāne, kā arī citi interesenti no jauniešu vidus, kopskaitā 25 personas.

Sēdē pārrunāja Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņu grupas viesošanos Ziemeļamerikā ar etnografisko uzvedumu Mičošana un ar šīs turnejas technisko izkārtošanu, transporta sagādāšanu uz latviešu centriem, turnejas izsludināšanu latviešu laikrakstos u. c. jautājumus, kas saistās ar šo braucienu. Mičotāji Toronto ieradīsies 7. aprīlī, bet 12. aprīlī viesosies Londonā (Ont.). Starplaikā minsterieši satiksies ar Toronto jauniešiem un piedalīsies 10. aprīlī paneldiskusijā par Minsteres ģimnaziju, par kuŗas nākotni tagad daudz tiek runāts mūsu presē. Tāpat daudz runāts par īpašu 25 centu piemaksu ieejas kartēm visos Klīvlandes dziesmu svētku sarīkojumos jaunatnes mērķu sekmēšanai, ko šo svētku komiteja noraidījusi. Kopsēdes dalībnieki nenostājās pret dziesmu svētku komitejas lēmumu, jo ieejas zīmju pārdošana jau sākusies, bet nolēma turpmākajos dziesmu svētku sarīkojumos nākt ar noteiktu projektu par līdzekļu vajadzību un to izlietošanu jaunatnes pasākumiem.

Plašāk pārrunāja, kā atdzīvināt un veicināt latviešu jaunatnes darbību ASV un Kanadas rietumkrastā, kur tā apsīkusi, paredzot tur rīkot īpašas jaunatnes dienas. Tāpat paredzēts veicināt šo jauniešu aktīvitāti dziesmu svētku laikā Klīvlandē ar kādu īpašu jaunatnes vakaru. Iecere izdot pāris reizes gadā ASV un Kanadas latviešu jauniešu kopēju izdevumu, kas būtu LNJAK paplašinātā aptkārtraksta un ALJA izdevuma *Spogulis apvienojums. Praktiskās iespējas pētīs* Alberts Upeslācis Toronto.

ALJA valdes priekšsēdis A. Smiltārs, kas piedalījās Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē februāŗa sākumā Klīvlandē, ziņoja par kopēju sadarbību ar ALA, kam pašreiz nepastāv nekādu šķēršļu, kā to jau atzinuši abu organizāciju priekšsēži — I. Spilners un A. Smiltārs. Vispirms būtu veicama dokumentu vākšana par mūsu tautisko pūru trimdā u. c. darbi.

ALJA un LNJAK izvirzījusi domu par ciešāku sadarbību, lai nojauktu it kā šķietamās robežas šo abu jaunatnes organizāciju starpā, katrai darbojoties savā zemē un nākošajā kongresā nāktu ar noteiktiem priekšlikumiem.

Labi izdevies LNJAK rīkotais „Sirsniņu vakars" 10. februārī Tartu kolledžā Toronto, pulcinot ap 300 apmeklētāju. Par vakara karali un karalieni izraudzīja ALJA priekšsēdi Andreju Smiltāru un līdzšinējo LNJAK priekšsēdi Ilzi Šmiti, kuŗai par sekmīgo darbību šajā organizācijā un latviešu sabiedrībā pasniedza mūsu jaunās paaudzes dzejnieka Jāņa Kļaviņa sacerētu veltījumu. Vakara princis un princese bija Jānis Zemītis no Hamiltonas un Maira Bundža no Itakas, ASV. Vakara programmu ar latviešu prozu un dzeju īpašā skatuviskā inscenējumā vadīja Baņuta Rubese, iekļaujot tajā mūsu vecās un jaunās dzejnieku paaudzes daiļdarbus. Programmu paredz atkārtot. Par zāles gaumīgo dekorējumu bija gādājuši Edgars Šmits, Uldis Gailis un Mārtiņš Zilvers.

Kultūras dienās Toronto tiekoties, no kreisās: B. Rubess, Dr. V aira Freiberga, LNAK padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis un LNAK valdes pirmais .viceprieksšēdis J. Mežaks.
Foto: J. Liģers

VĪRU BALSIS

Apvienotie vīru koŗi Viesturs un Junda 3. februārī dziedāja Kolumba zālē Toronto. Koncerta atkārtojums 10. martā Montrealā. Foto: J. Liģers

Ceļš uz sadarbību

ALAs VALDES SĒDE KLĪVLANDĒ

Amerikas latviešu apvienības 3. un 4. februāŗa valdes sēdē Apvienotās latviešu draudzes namā Klīvlandē apskatīja gan kārtējos jautājumus, gan sadarbošanos ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienību, bet paneļdiskusijā pārrunāja organizētus apciemojumus no Latvijas.

Jaunatnes apvienības jaunais priekšsēdis Andrejs Smiltārs izteica cerību, ka nākotnē abas organizācijas varēs ciešāk sadarboties. ALAs priekšsēdis Dr. I. Spilners jau piedalījies pēdējā ALJAS sēdē. Pieņēma lēmumu, ka abas organizācijas savās sēdēs aicinās priekšsēdi no otras organizācijas. Abas centrālās organizācijas deklarējušas kopējus mērķus — Latvijas brīvības atgūšanu un tautas dzīvā spēka saglabāšanu. A. Smiltārs domāja, ka amerikāņiem jāizskaidro tuvāk mūsu stāvoklis, lai tie saprastu, kāpēc Latvija nav brīva. Abām organizācijām ASV vēlēšanās vajadzētu aizstāvēt vienu kandidātu. Pārrunās tomēr noskaidrojās, ka tas būs grūti panākams.

Izglītības biroja vadītājs T. Bērziņš ziņoja, ka jaunajā austrumu krasta vasaras vidusskolā pieteikušies 34 skolēni. Skolas nauda ir 250 dol. par sezonu, vai 20 dol. mazāk nekā Gaŗezerā. Ar to nav domāts radīt kādu konkurenci, bet aplēsts, ka ar šiem ienākumiem varētu darbu veikt. No H. Mindenberga vēstules ALAs valdei secināms, ka rietumu krastā pret vasaras vidusskolām manāma zināma attiŗība un pagaidām tur šo skolu nebūs. Minsteres un Gaŗezera bijušiem skolniekiem uz vietām vajadzētu rīkot jauniešu sanāksmes ar referātiem, izskaidrojot skolas vajadzību.

Lieldienu brīvlaikā Ziemeļamerikas kontinentā viesosies Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņu grupa ar etnografisko uzvedumu Mičošana. Turnejas vispārējo plānu izstrādās P. Jurjāns, bet ASV to vadīs Dz. Liepiņa. Budžets paredzēts ap 8000 dolaru. ALA iespiedīs ieejas biletes. Ceļojums notiks īrētā autobusā no Priedaines līdz Minneapolei, ietverot Ņujorku, Čikagu, Milvokus, Kanadu un citas vietas.

T. Bērziņš ziņoja par saviem novērojumiem Divreiz divi nometnē. Jauniešiem par Amerikas latviešu apvienību bijušas minimālas zināšanas — nav zinājuši ne tās struktūru, ne uzdevumus. Divreiz divi tagad ir inkorporēta. Klīvlandes tautietis R. Krūmiņš domāja, ka šī nometne kā austrumos, tā rietumos daudziem ir par tālu un to vajadzētu rīkot ASV vidienē.

Sēdē bija ieradies Klīvlandes dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs, kas ziņoja, ka Kultūras dienu laikā Klīvlandē izsludināts Latviešu dziesmu gads. ALAs Kultūras biroja vadītājs M. Grīns paziņoja, ka nodibināta 2000 dolaru stipendija mūzikas studentiem, lai veicinātu latviešu mūziku saimes augšanu un izglītību. Stipendiju ieguvējus izraudzīs divās sacensībās. Pirmā sacensība sāksies 29. aprīlī Klīvlandē, bet pēc tam tā notiks citās vietās, kur izraudzīs kandidātus otrai un pēdējai sacensībai, kas notiks dziesmu svētku laikā Klīvlandē. Dalībniekus iedalīs divās grupās. Pirmajā grupā būs studenti līdz 18 gadiem, otrā — līdz 21 gadam. Pirmajā vecuma grupā būs 350, 250 un 150 dol. godalgas, bet vecākajā grupā 500, 400 un 300 dolaru. Mūzikas studenti sacensībām var pieteikties Amerikas latviešu apvienībā, Suite 913, Shoreham Building, 806 15th St. N.W., Washington, D.C. 20005, U.S.A., līdz 1. martam. Pieteikumā jānorāda mūzikas veids. Kultūras biroja mūzikas sekcijas vadītājs V. Cieminš norādīja, ka stipendiju nolūks veicināt mūzikālo izglītību.

H. Mindenbergs ieteica rīkot tautas dziesmu melodiju sacensības. Pēc īsas atskaņotas melodijas vajadzētu noteikt tautas dziesmu.

Dziesmu svētku laikā paredzēts iekārtot ALAs novietni, kur būs izstādīti biroju un ALAs apgāda darbi. Dziesmu svētkos, pēc priekšsēža E. Auzenberga aplēses, varētu būt ap 12.000 apmeklētāju. Radās jautājums, vai šos svētkus reklāmēt arī amerikāņu publikai. I. Auzenbergs tomēr šo jautājumu vērtēja skeptiski, jo domāja, ka latvieši piepildīs visas vietas un svētki vairāk nespēs uzņemt. Dziesmu svētkos paredzētas sacensības golfā un tenisā.

Sēdē pieņēma PBLA izstrādātos noteikumus par Globālā kultūras fonda darbību. Kultūras fonda locekļu sastāvu Eiropā kārto P. Reinhards, bet Austrālijā V. Dulmanis.

Ap 30 Klīvlandes tautiešu pulcējās sēdes telpās, kad pēc vakariņu pārtraukuma panelis apskatīja jautājumu par organizētiem apciemojumiem no Latvijas. Panelī piedalījās A. Smiltārs, I. Spilners, V. Klīve un A. Lejiņš. Paneļa ievadā I. Spilners atreferēja Rīgas „tūristu" apciemojumu decembrī ASV. Viņš norādīja, ka grupa ceļojusi Maskavas uzdevumā.

Jaunatnes pārstāvis A. Smiltārs norādīja, ka piecdesmitajos gados uz Latviju bijuši maz braucēju, bet nākamajā dekadē jau vairāk. Latvieši šeit nedrīkstot būt kā aizlūzuši zari un Latvija nevarot palikt kā aizzāģēts koks.

V. Klīve domāja, ka Pad. savienībai pašreiz parādās iekšējs vājums un tā vēlas sapraste ties ar ASV. Mākslinieku turneja bijusi sasteigta un nesagatavota. Pad. savienībā sākušās nacionālisma izpausmes, kuŗas cenšas apkaŗot. Nākamie Rīgas „tūristu" apciemojumi atkarīgi no tā, kā iestādes Latvijā izvērtēs šī brauciena rezultātus. Ja tas būs devis kādus panākumus, braucieni turpināsies. Kāds Ņujorkas latvietis pēc apciemojuma Latvijā dzirdējis, kā tauta par braucieniem izteikusi savas domas: „Kungi vizinās, kas man no tā!"

A. Lejiņš aizrādīja, ka Latvijas „tūristi" nav meklējuši koncertēšanas iespējas, bet koncertu izkārtojuši šejienes latvieši. Ņujorkas koncerta atlikums 300 dol. izlietots grāmatu un nošu iegādei, kas nosūtīti uz Latviju. Viņš pieminēja, ka Ņujorkas viesnīcā gan noīrētas 12 istabas „tūristu" vajadzībām, bet piezvanīt varējuši tikai uz vienu numuru.

No ALAs jaunās filmas „Latviešu dzīves apskats 1972. gadā" izgatavotas divas kopijas. Viena izrāde notiks 25. februārī Holivūdā, bet otra 12. martā Čikagā, kad tur notiks Kultūras dienas. Izrādes kārtos ALAs valdes locekļi. Ieejas maksa 3 dol., pensionāriem 2 dol., bet skolniekiem brīva. Filma izmaksājusi 7000 dolaru. Līdz rudenim to izrādīs ASV, pēc tam citās zemēs. Sāks vākt materiālus nākamai līdzīgai filmai. Sēdē tomēr izskanēja bažas, vai to vajadzētu darīt katru gadu.

ALAs budžets pagājušo gadu bija paredzēts 98.000 dol., kas īstenojies ar uzviju. Ieņēmumi bijuši 111.000 dol., bet arī izdevumi bijuši lielāki nekā budžetā paredzēts. Sevišķi daudz izdots par grāmatām.

Sporta biroja vadītājs T. Aldzeris ziņoja, ka baltiešu sporta apvienībā otro gadu pēc kārtas prezidē lietuvieši, jo igauņi atteikušies šos pienākumus uzņemties.

V. Spārniņa izsūtījusi aptaujas lapas organizācijām ar jautājumiem, ko tās vēlētos no ALAs nākotnē sagaidīt un ko pašas spētu darīt. Denveras latviešu klubs atsūtījis ieteikumu par mandātu delegēšanu citām personām. Ja no vienas vietas brauc viens delegāts, ko sūta šīs pilsētas latviešu organizācijas, tad delegātam varētu piešķirt vairākus mandātus. Pārstāvim no kādas citas pilsētas (parasti no tās, kur notiek kongress) var piešķirt tikai vienas organizācijas mandātu.

Ar amerikāņu organizāciju atbalstu sagatavo grāmatu „Latvians in America". Vēsturnieks E. Andersons un zinātnieks J. Lelis sagatavo pamfletu par Latviju un latviešiem, kam jābūt gatavam līdz Čikagas kultūras dienām. Priekšdarbus ceļojuma birojam varēs sākt tikai pēc dziesmu svētkiem, kā to varēja secināt no H. Kāpas vēstules ALAs valdei.

ALA saņēmusi 484 dolaru mantojuma novēlējumu no kāda tautieša Milvokos. Kongress notiks Nudžersijas Priedainē no 4. — 6. maijam. Dalības maksa 25 dol. Apmešanās paredzēta Holiday Inn motelī pie Nudžersijas ātrceļa. Nākamā ALAs valdes sēde 24. martā Ņujorkā.

—be

Sarīkojumu Kalendārs

17. febr. pl. 8 vak. Latviešu namā TLB kostīmu balle „Kā var aizmirst . . ." Ieeja $4.00 no personas.

17. febr. — 4. martam Otto Grebžes 59. gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas telpās, 200 Balmoral Ave. Toronto.

18. febr. pl. 4.30 pēcp. Latviešu pensionāru apvienības Toronto atklāšanas akts Sv. Andreja baznīcas telpās. Aicināti visi biedri.

22. febr. pl. 8 vak. Latviešu namā pārdomu vakars par tematu Okultisms un bībele. Referēs māc. R. Ekšteins.

24. febr. pl. 7,30 vak. DV Toronto nod. šāvēju un makšķernieku kopas sarīkojums DV namā.

24. februārī pl. 7 vak. Latviešu nama tradicionālā Pankūku balle. Toronto latviešu nama dāmu komitejas sarīkojums. Ieeja brīva.

3. martā pl. 7 vak. Ventiņu vakars DV namā. Līdzņemami groziņi.

24. martā — plkst. 18.30 Riverdale Collegiate, 1094 Gerrard St. E. pēdējo reizi Toronto „Reiz tālu kaujas laukā", DV vīru koŗa Kanadā uzvedums.

31. martā plkst. 8 vakarā DV namā, 125 Broadview Ave. DV novusa kopas saviesīgs vakars. Pilna bufete un deja. Spēlēs pazīstamā Arro deju kapella. Biļešu iepriekšpārdošana — zvanīt Ž. Jākobsonam 363-4567.

7. apr. DV vanadžu koŗa Zīle koncerts Igauņu namā.

14. aprīlī pl. 8 vak. Sv. Andreja baznīcā — Sv. Andreja draudzes koŗa 21. Gadskārtējais koncerts.

15. apr. pl. 6 pēcp. Latviešu namā TLB sestdienas skola rīko Birutas Senkēvičas uzvedumu „Vakarēšana."

15. apr. pl. 5 pēcp. Brockton High School, Toronto Teātris, V. Pukata režijā luga: „Kad istabā līst".

28. apr. pl. 8 vak. ALT Bostonas ansambļa viesizrāde M. Zīverta „Minhauzena precības Centrālā Tehnikuma auditorijā.

HAMILTONA

17. un 18. martā latv. gaidu un skautu vadītāju un vad. vietnieku konference Latv. ev. lut. Kristus draudzes baznīcas telpās, 18 Victoria Ave. S. Sākums pl. 8.30 rītā. Vakarā Hillcrest Rest. filmas Rīga Dimd izrāde un saviesīgs vakars.

21. martā pl. 2 pēcp. Latviešu b-bas telpās, 16 Queen St. N. 333 loterijas lielā laimesta izloze.

LONDONA

24. februārī — DV Londonas nod. mednieku un makšķernieku sekcijas gadskārtējā „Zaķu balle" notiks The Aeolian Town Hall telpās, 759 Dundas ielā (pie Rectory ielas). Sākums plkst. 7 vakarā. Vakariņās brieža cepetis u. c. medījumu un zvejas lomu gardumi. Pilna bufete. Spēlēs deju mūzikas kapella „Runči trimdā". Jautri priekšnesumi — šis un tas no mednieku un makšķernieku dzīves.

Evaņģelizācijas gads

LELDAAs JAUNĀS PĀRVALDES PIRMĀ DARBA SĒDE

Pagājušā rudenī jaunievēlētās LELDAAs pārvaldes pirmā darba sēde 2. un 3. februārī risinājās Vašingtonā. Tajā piedalījās archibīskaps A. Lūsis, ievēlētie pārvaldes garīgie locekļi prāv. A. Veinbergs, prāv. R. Āboliņš, mācītāji A. Voitkus un V. Vārsbergs, laicīgie locekļi prof. Dr. E. Leimanis, Dr. A. Rūsis, agr E. Robiņš, revīzijas komisijas loc. J. Osis, kā arī iepriekšējās pārvaldes amatpersonas un dažādo nozaru vadītāji - referenti: prāv. J. Turks, māc. J. Vējiņš, māc. I. Gaide, māc. E. Ķiploks un māc. P. Nesaule. Sēdē bija klāt arī vietējās draudzes priekšnieks A. Abrants.

Jaunā pārvalde kostruējās šādi: pārvaldes priekšnieks un palīdzības nozares vadītājs prāv. A. Veinbergs, pirmais priekšnieka vietnieks un Administrātīvi juridiskās nozares vadītājs Dr. A. Rūsis, otrais priekšn. vietn. un evaņģelizācijas kristīgās namturības nozares vadītājs māc. V. Vārsbergs, sekretārs un LELDAAs ‚Apkārtraksta' redaktors māc. A. Voitkus, kasieris - grāmatvedis agr E. Robiņš, Skolu nozares vadītājs prāv. R. Āboliņš, Jaunatnes nozares vadītājs māc. I. Gaide, Statistikas nozares vadītājs prof. Dr. E. Leimanis; Dāmu komiteju nozares vadītājs prāv. J. Turks, Ārmisijas noz. vadītājs māc. J. Vējiņš, LELDAAs apgāda vadītājs māc. E. Ķiploks un Ceļa Biedra red. māc. J. Strautnieks.

Ziņojumā par pārvaldes iepriekšējā gada darbību prāv. A. Veinbergs uzsvēra, ka vienmēr sāpīgāks kļūst jautājums par vecuma, slimību vai citu iemeslu dēļ no draudzes darba aizejošo mācītāju aizstāšanu. 1972. g. miruši māc. Lembergs un Strautmanis, emeritējies māc. Sautiņš, no draudzes mācītāja pienākumiem atlūdzies archibiskaps A. Lūsis un tuvākā nākotnē pensionēsies māc. Kampe. No otras puses — vairāki mācītāji, kas līdz šim darbojušies angliski runājošās draudzēs, izteikuši gatavību kalpot latviešu draudzēs (Cālītis, V. Pavasars, Ansons u. c.).

Prāv. Veinbergs — un vēlāk savā ziņojumā arī Apgāda vadītājs māc. Ķiploks — pieskārās problēmām sakarā ar archīva uzglabāšanai piemērotu telpu trūkumu. Līdzšinējās privātās telpas kļūst par šaurām; šie jautājumi prasa steidzamu atrisinājumu.

Skolu nozaru vadītājs māc. P. Nesaule ziņoja, ka latviešu ev.-lut. draudzēs reģistrēti 5271 bērns, no kuriem skolas apmeklējuši 2429. Salidzinot ar iepriekšējem gadiem, skolēnu skaits nedaudz audzis. Pēdējās pārvaldes darbības laikā no 1970. — 1973. gadam iespiestas šādas ticības mācības grāmatas: māc. Artura Voitkus Labais gans, līdz ar G. Sukses ilustrēto darba burtnīcu (bērnu dārzam); otrā iespiedumā māc. A. Ozola Stāsti par Jēzu un Jaunās Derības stāsti 3. un 4. klasēm; māc. A. Voitkus Jaunās derības stāsti 5. klasei (2. iesp. prāv. K. Valtera Vecās derības stāsti (2. iesp.)., māc. E. Langes Latvijas baznīcas vēsture (2. iesp.). Ar LELDAAs atbalstu turpina iznākt māc. E. Putniņa vadītais žurnāls bērniem Bitīte. Notikušas vairākas ticības māc. skolotāju konferences; nākošā paredzēta šāgada martā Filadelfijā.

Ziņojot par Gaŗezera darbību, māc. V. Vārsbergs ziņoja, ka palikušas vairs tikai 100 nepārdotas Gaŗezera akcijas.

Prāv. J. Turka ziņojums par dāmu komiteju darbību beidzās ar atzinumiem, ka Dāmu komiteju darbā lielāka vērība būtu veltījama draudžu garīgās dzīves izkopšanā, kā arī palīdzības darbā draudzēs un ārpus tām. Dāmu komiteju darbs ritējis sekmīgi un saskaņoti. Vairākos LELDAAs apgabalos notikušas Dāmu komiteju darbinieču sanāksmes.

Par ārmisijas darbu ziņoja Ārmisijas nozares darba vadītājs māc. J. Vējiņš. 1972. gada ārmisijai saziedoti 4993,59 dol.; kopā ar noguldījumu proc. un iepriekšējā gada atlikumu. nozares rīcībā bija 9076,90 dol. No šīs summas ārmisijas darbam Indijā Latvijas ciemā nosūtīti 5990 dol.

Kasieris - grāmatvedis agr. E. Robiņš konstatēja, ka 1972. gadā LELDAAs kasē ienācis 45.636,27 dol. atlikums no 1971. gada — 25.829,38, kopā 71.465,65 dol. Izdots 46.024,54 dol., dodot atlikumu uz 1973. gadu 25.441,11 dol. Lielākie izdevumu posteņi bijuši: Baznīcas virsvaldei (11.000 dol), subsidija Ceļa Biedram un LELDAAs apgādam (5000 dol), veco mācītāju pensiju piemaksām (4260), jaunatnes un skolu nozarei (4925,14), ārējai palīdzībai (4564,38) dol.) u. c. Iemaksas 100 proc. apmērā nokārtojušas Kanadas draudzes. Sinodālās draudzes maksājumus nokārtojušas 87 proc., bet neatkarīgās — 88 proc. apmērā.

Pieņēma kasiera izstrādāto budžeta projektu 1973. gadam 50.000 dol. apmērā, kurā Baznīcas virsvaldei paredzēti 13.000, bet jaunatnes darbam 10.000 dol. Archibīskaps A. Lūsis aicinājia dedzīgāk atbalstīt Baznīcas rītdienas fondu. Archibīskapa ierosinājumā piešķīra 1000 dol. informātoriskas brošūras izdošanai sakarā ar Pasaules baznīcu asamblejas sanāksmi Indonēzijā 1975. gadā. Brošūrā paredzēts sakopot īsas ziņas un fotoattēlus par baznīcas pašreizējo stāvokli dzimtenē.

Māc. I. Gaide ziņoja par īpašas telpas iekārtošanu evaņģelizācijas vajadzībām Klīvlandes dziesmu svētku laikā. Informācijas brošūras izdošanai piešķīra 800 dol.

Sakarā ar to, ka 1973. gads Ziemeļamerikas 150 dažādu konfesiju baznīcās izsludināts par evaņģelizācijas gadu (KEY 73), lai pasludinātu un apliecinātu, ka „Kristus ir tas pats vakar, šodien un mūžīgi", pieņēma šādu rezolūciju: „Šinī svētīgajā darbā LELDAAs pārvalde aicina šogad ļoti aktīvi piedalīties visas mūsu draudzes. Evaņģelizāciju nevar izdarīt ar acinājumiem presē, radiofonā un televīzijā, kaut tie palīdz sagatavot zemi. Evaņģelizācijai būs sekmes, mūsu draudzēm būs jaunu locekļi pieplūdums, ja iesim un liecināsim par Kristu saviem paziņām, draugiem un radiem.

Lai to varētu darīt, vispirms nepieciešams sakopot ziņas par ļaudīm, kas nav nevienā draudzē. Tāpēc aicinām visas draudzes sameklēt visus latviešus, kas vēl nav latviešu draudzēs, un tos aicināt draudzes darbā. Pilsētās, kur vairākas latviešu draudzes, šo latviešu apzināšanas darbu vēlams darīt kopēji visām draudzēm, ieskaitot latviešu baptistu un katoļu draudzes."

Plašākas pārrunas izraisījās sinodes dibināšanas jautājumā. Nolēma paralēli sinodes satversmes komisijai dažu speciālu jautājumu skaidrošanai radīt subkomisiju, kuŗā nozīmēja Dr. E. Leimani, prāv. R. Āboliņu, agr. E. Robiņu un māc. V. Vārsbergu. Nolēma, ka draudzēm līdz š. g. 15. septembrim jāpaziņo savs principiālais viedoklis sinodes dibināšanas jautājumā, pēc kam sasaucama LELDAAs ģenerālkonference.

Māc. E. Ķiploks ziņoja, ka Glika bībeles pārspiešanas darbi pavirzījušies jau samērā tālu uz priekšu, kaut arī tehniskās grūtības lielas.

Pēc debatēm par locekli LELDAAā uzņēma Mineapoles latviešu ev.-lut. Kristus draudzi.

Sēžu pirmās dienas vakarā archibīskaps un sanākušie pārvaldes locekļi sveica prāv. A. Veinbergu sakarā ar mācītāja darbā nokalpotiem 40 gadiem.

Pārvaldes sēdes notika Vašingtonas draudzes baznīcā, kur pārvaldes locekļiem bija iespēja iepazīties ar vašingtoniešu jaunā sabiedriskā centra un jaunās baznīcas plāniem.

A. V.

Aleksandra Grīna lugas Nameja gredzens lieluzvedumā DV dienās maija beigās Toronto 50 tēlotāju vidū būs arī daudz jaunatnes. Attēlā Māris Kārkliņš (pa kreisi) un Atis Freimanis.

Foto: J. Liģers

Paaugstinātas draudzes locekļu nodevas

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudzes gada sapulci 28. janvārī atklāja māc. E. Pavasars un vadīja draudzes priekšnieks V. Dāboliņš. Draudzē 675 locekļi un 112 bērni. Bijuši 73 dievkalpojumi, kristīti 6 bērni, laulāti 5 pāri, miruši 9, iesvētīti 24; pie dievgalda bijis 321 draudzes loceklis. Jaunatne pulcējas bībeles klasēs un jaunatnes grupā, pēdējo vada G. Upīte. Sanāksmes notiek reizi mēnesī K. Grīnvalda mājā. Svētdienas skolā mācās 39 bērni. Draudzes korī 32 dziedātāji, kori vada A. Kārkliņa; koŗa priekšnieks Ž. Lapuķis. Draudzes dāmu komiteja abonē vienu eksemplāru laikrakstu Latvija Amerikā.

Pagājušā gadā atjaunotas baznīcas apkures caurules, izdodot 4.115 dol. Šai vajadzībai draudzes dāmu komiteja devusi 1.000 dol, bet draudzes locekļi saziedojuši 1.396 dol. Paaugstināja draudzes locekļu nodevas: vīriešiem no 34 uz 37, bet sievietēm no 26 uz 28 dol. gadā.

Dāmu komiteju vadījusi B. Golta. Komitejas kasē 1.621 dol. Draudzes kases apgrozījums bijis 24.527 dol. Atlikums uz 1. janvāri 3.368 dol. Budžets 1973. gadam 19.300 dol. ienākumos un izdevumos. Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja draudzes revidents E. Lūķis.

Par padomes locekļiem uz nākamiem trim gadiem ievēlēja: U. Skrinu, A. Adītāju, K. Salenieku, Fr. Ozolu un A. Amoliņu; kandidātos J. Ozols. Par draudzes revidentu nākamam gadam ievēlēja līdzšinējo E. Lūķi. Pārrunāja latviešu sinodes dibināšanas jautājumu un saistības ar kanadiešu sinodi, pie kuŗas draudze pieder. Sapulcē piedalījās 36 draudzes locekļi. Protokolēja draudzes padomes sekretārs Ž. Valdmanis

J. G.

JAUNATNES BASKETBOLA MEISTARSACĪKSTES KANADĀ

Hamiltonas Sparta jaunatne piedalās pirmoreiz ar savu vienību meistarsacīkstēs. Pagājušā gada zibenturnīrā Sparta parādījās ar labu spēlētāju materiālu un bagātām rezervēm. Zinot, ka vienības treniņus vada Raimonds Bulte, bija jārēķinās, ka nāksies laukumā redzēt labu vienību. Pirmā spēle Spartai bija ar YMCA jaunatni, kas nesen vienlīdzīgā spēlē zaudēja TLSK. Hamiltonieši rādīja jauku individuālu sniegumu, bet mazāk veiksmīgs bija kopējais sniegums. YMCA šoreiz bija ar bagātām rezervēm un izvairījās izlietot rezerves no zēnu vienības, kaut gan spēlēja bez sava izcilā spēlētāja P. Tomasa, kas ir savainots. Spēle bija strauja no sākuma līdz beigām, bet YMCA spēlētāju lielāka rutina bija tā, kas pamazām, bet noteikti lika augt rezultātam YMCA vienības labā, dodot iespēju pēdējās spēles minūtēs spēlēt arī gados jaunākiem rezerves spēlētājiem. Uzvarēja YMCA ar 81:43 (46:27).

YMCA: M. Kārkliņš — 29, A. Līdums — 22, J. Ozoliņš — 12, I. Purvs — 7, J. Jansons — 6, I. Kārkliņš — 5, E. Kiršs, J. Hengs, A. Pālens.

Sparta: A. Lagzdiņš — 21, A. Jēkabsons — 8, V. Matisons — 6, D. Lapiņš — 4, E. Bitmanis, A. Amoliņš, K. Vālodze.

Nākošā jaunatnes spēle būs ceturtdien, 15. martā, plkst. 7 vakarā, Mimico High School vingrotavā, kad Sparta spēlēs ar DV vienību.

Ž. Z.

Arnolds Dzilna, jaunais sporta dzīves vadītājs Kanadā, kuru par LSAK valdes priekšsēdi ievēlēja LSAK kongresā Toronto.

Pārdodams

labs akordeons

Zvanīt 635-1688

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 & 5

Mārtiņš Āviks
pie saviem svinību foto attēliem Toronto.

Hamiltonas vanadžu rosme

DV Hamiltonas nodaļas vanadžu kopa savā gada sapulcē ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo priekšnieci Elzu Šteinu un valdē: priekšnieces vietnieces N. Grīnbergu un L. Kalvāni, sekretāri Astrīdu Robežgruntnieci, kasieri Veru Immuru un sakarnieci I. Āboliņu. Par galveno saimnieci darbosies Gaida Ieviņa, bet palīdzes būs E. Zarāne un A. Vilka.

Aizvadītajā gadā notikušas 6 kopas sanāksmes un 2 vakarēšanas, kurās vanadzes gatavojušas rokdarbus gadskārtējam pavasara bazāram. Sarīkots Ritas Dzilnas un Ilzes Štrāles - Didrichsones koncerts. Aprīlī notika tradicionālais pavasaŗa sarīkojums un bazārs, bet rudenī pankūku vakars. Izkārtota Baibas Kundrātes Bērziņas gleznu izstāde. Vanadzes piedalījušās starptautiskā Ziemsvētku festivālā ar svētku cepumiem, kā arī nosūtījušas piparkūku paciņu latviešu rotai Manheimā, Vācijā.

Kopā ar DV nodaļu vanadzes piedalījušās masku balles un šaušanas sacīkšu izkārtošanā Lielupē. Palīdzējušas noorganizēt E. Rodzes - Ķīseles referātu un gadasvētkus, kā arī veikušas saimnieciskos darbus strēlnieku eglītes sarīkojumā Hamiltonā. Vanadzes divām māmuļām dāvinājušas Latvija Amerikā abonementu. Ziemsvētku eglītes vakarā piedalījušās arī vanadzes no citām kopām. Hamiltonas vanadzes palīdzējušas arī Kanadas vanadžu sarīkojumā „Romas pagrabiņā" Toronto.

V. Immura ziņoja, ka kopš vanadzēm pašām sava kase, bankā pašreiz noguldīti vairāk nekā 500 dolaru, bet kasē atrodas 100 dol. Par delegātēm vanadžu salidojumā 24. martā Toronto izraudzītas: Lizete Kalvāne, Ņina Grīnberga, Lija Remkina, Vera Immura, Astrīde Robežgrutniece un Elza Šteina.

Vanadžu gadskārtējais bazārs paredzēts 15. aprīlī Rainbow zālē. Nosaukums šogad būs: „Tautiešam apsolīju. . ." 17. februārī kopā ar DV nodaļu būs masku balle „Paradīzes dārzā", bet 7. aprīlī Minsteres latviešu ģimnazijas mičošanas uzvedums Dalewood skolā.

BŠK

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu gaidu un skautu vecāku padome, lai rastu līdzekļus skautu un gaidu darbam, 14. janvārī bija rīkojusi jautru pēcpusdienu, veltītu Rūdolfa Blaumaņa 110. dzimšanas dienas atcerei. Programmā ar deklamācijām, dejām, dziesmām un īslugām piedalījās gaidas un skauti. Par Rūdolfu Blaumani stāstīja Dāvids Lapiņš. Spēlēja Hamiltonas deju kapella Runči trimdā. Sarīkojumu bija sagatavojušas vadītājas K. Lapiņa, G. Upīte, Dz. Majoriņa un N. Pulciņa. Bija arī loterija ar daudziem laimestiem, galvenokārt Jaunās Gaitas izdotie dzejoļu plakāti. Sarīkojumā bija ieradušies ap 80 apmeklētāju, un tas deva 150 dol. atlikuma.

J. G.

Gaidu un skautu . .

(Turpinājums no 10. lp.)

nības priekšnieks V. Ezers, kā arī notika sekmīgāko mazskautu apbalvošana. Raženā staburadzēna pakāpi ieguvuši Raitis Freimanis, Mārtiņš Kūnaus un Vilis Ozols. Diženā staburadzēna pakāpe piešķirta Aldim Vāgneram.

Dižskautu pulciņa vecākais L. Goba nosauca dižskautu vārdus, kuŗi ieguvuši dažādas arodzīmes. Reliģijas un dzīves arodzīmi ieguvuši Alvis Butkēvics, Pēteris Baltchiņš, Pēteris Dzintars un Visvaldis Freimanis, apbalvojumu dižskautu nozarē — Ivars Grimba, āra dzīves arodzīmi — Māris Kārkliņš un Rūdolfs Strazds, sabiedrisku iestādījumu pazīšanas arodzīmi — Uldis Grāvītis, labā darba zīmi — Pēteris Dzintars, Ivars Grimba, Arnis Pelūde, Elgars Vaivars, Ģirts Jansons un Egils Kļaviņš, amata zīmi — Arnis Budrēvics, Ivars Grimba un Ģirts Jansons, personīgā projekta zīmi — Pēteris Blatchiņš, Pēteris Dzintars, Rūdolfs Strazds, Ģirts Jansons, Roberts Memenis, Egils Kļaviņš un Arnis Butkevics, arodzīmi kultūras laukā — Arnis Budrēvics un Ģirts Jansons, arodzīmi sportā — Elgars Vaivars, Kārlis Pētersons, Ģirts Jansons, Guntars Tannis, Pēteris Kusmanis, Viktors Dreifelds, Andris Aldermanis, Dāvis Kuksis un Edgars Goba.

Priekšnesumu daļā bija dažādi guntiņu, gaidu un lielgaidu vokāli un mūzikāli priekšnesumi. Skauti rādīja pašuzņemtus skatus no Rīga dimd nometnes dzīves.

Nobeigumā bija nometnes vecāku padomes rīkotā loterija un azaids jauniešiem un viesiem. Kopējais dalībnieku skaits sarīkojumā bija ap 250.

Edmunds Ozols

Darbs ar priecīgiem ļaudīm

NOFOTOGRAFĒTAS 500 KĀZU SVINĪBAS

Laikrakstā The Toronto Daily Star nesen bija ievietota intervija ar Toronto dzīvojošo latviešu jaunieti Mārtiņu Aviku, nelaiķa mācītāja Teobalda Āvika dēlu, kas pievērsies fotografa amatam, galvenokārt fotografējot kāzu svinības. Kanadiešu laikrakstā teikts, ka Mārtiņš Āviks pēc ierašanās 1953. gadā Kanadā (no Venecuēlas, kur māc. T. Avika ģimene bija apmetusies — ref.), vēlējies kļūt par dārzu izveidotāju, bet vēlāk specializējies fotografijā. Kā vecākais fotografs „Martin and Associates" firmā tagad viņš var atskatīties jau uz 500 fotografētām kāzu svinībām, caurmērā 50 gadā.

Uz jautājumu, kāpēc tieši pievērsies laulību fotografēšanai, Mārtiņš Āviks atbildēja: „Man patīk strādāt ar priecīgiem ļaudīm. Kā komerciālam fotografam man būtu jāfotografē ēku kailās sienas vai saīguši tirgotāji, kā laikrakstu fotografam — banku aplaupīšanas, dzelzceļu katastrofas vai Argo futbola sacīkstes. Kam vajadzīgas šādas traģēdijas? Tā es pievērsos kāzu svinību fotografēšanai, kur pirms ceremonijas līgavas ir satraukti laimīgas un pēc tam sajūsminātas. Otrs saviļņots brīdis ir, kad līgava parādās ar ceļojuma somu rokā. Tas izraisa asaras līgavas mātes acīs, kā arī bieži pašai līgavai. Parasti šajā brīdī es esmu jau aizgājis, izdarījis savus uzņēmumus," saka M. Aviks un paskaidro, ka kāzu svinību uzņemšanas veids nav mainījies kopš 20 vai 30 gadiem. Ļaudīm patīk skatīt attēlu, kur līgava, tēva pavadībā, ieiet baznīcā. Viņi arī grib redzēt attēlu, kur līgava paraksta laulību solījumu, griež kāzu torti vai atstāj baznīcu ar savu jauno vīru zem konfetī lietus. Tie ir pārbaudīti un atzīti laulību attēli un fotografs, kas mēģina šo gaitu grozīt ar neparastiem leņķiem un priekšplānu, dara to uz sava riska.

Savādi, ka starp iecienītiem laulību foto attēliem nav gandrīz neviena, kas rādītu salaulāto pāri uz baznīcas kāpnēm vai mācītāja ģērbkambarī. Visiecienītākie uzņēmumi, ko ļaudis visvairāk pērk, ir tie, kur jaunais pāris pie baznīcas kāpj automobilī vai jau atrodas auto aizmugures sēdeklī. „Nejautājiet, kāpēc??" — saka Mārtiņš Āviks. „Bieži vien līgava pozē un izrāda sasprindzinājumu. Bet ļaudis tomēr šīs bildes izvēlas."

Jautāts, vai fotografa darbā bijuši arī kādi kavēkļi, M. Āviks paskaidro: „No fotografa puses tas gadījās vienreiz, kad uzņemšanas laikā biju spiests pārslēgties uz citu foto aparātu. Izrādījās, ka katrā aparātā bija cita tipa krāsu filma, kas nozīmē, ka bildēm ir citāds krāsu tonis. Pēc tam bija liela izskaidrošanās: kāpēc līgavas māsām vienā uzņēmumā ir burgundi krāsas tērpi, bet otrā — spilgti sarkani?"

Mūsu tautietis kanadiešu laikrakstam vēl pastāstījis par dažiem starpgadījumiem savā darbā. Viņš minējis, ka kāds latviešu mācītājs aizmirsis atzīmēt laulību dienas datumu un aizbraucis makšķerēt. Laulību viesi gaidījuši pie baznīcas durvīm veselu stundu, līdz izdevies uzzināt mācītāja atrašanās vietu. Vajadzējis vairākkārt sazināties pa tālruni, lai dabūtu aizstājēju.

„Kad es par to visu pārdomāju," izteicies M. Aviks, tad visvairāk apjukumu notiek līgavas mājās pirms laulību ceremonijas. Tas ir ļoti satraucošs brīdis, un daudzos gadījumos pat nav neviena, kas varētu aizvest līgavu un viņas tēvu uz baznīcu, vienkārši tādēļ, ka visi jau aizbraukuši un atstājuši viņus bez auto. Tad fotografam jāaizved viņi uz baznīcu."

„Un kā izturas līgavainis?"

„Esmu novērojis, ka līgavaiņi laulību ceremonijas laikā dažkārt kļūst bāli un mācītājs ieteic apsēsties. Nekad neesmu redzējis, ka tas gadītos līgavai, kaut gan vairums atzīst, ka ir nervozas un augstākā mērā sasprindzinātas. Tomēr viņas vienmēr redzētas smaidošas, turpretī daži līgavaiņi bijuši sastingušām sejām. Tā ir smaga problēma fotografam — starojoša līgava un nopietns līgavainis. . ."

Cik daudz naudas ļaudis izdod laulībām? — Tas atkarā no viesu skaita un rīkotāju nacionālitātes. Parasti, jo vairāk viesu, jo vairāk kāzu uzņēmumu. Visizšķērdīgākie ar bildēm ir italieši, bet arī slavu tautu piederīgie neskopojas. Etniskās laulībās ir parasts, ka 40 — 50 viesu grupa seko fotografam, lai tos visus uzņemtu grupu bildē. „Kad tas jādara, es izvēlos platleņķa lēcu un turu īksti, lai neviens fotografēšanas laikā neaizvērtu acis," saka M. Āviks. „Pēdējā persona, ko novēroju, ir līgava. Viņai uz bildes jāizskatās labi. Tad uzmetu skatu līgavainim un abu pāŗu vecākiem, vēlreiz skatiens uz līgavu un nospiežu pogu." Fotografs vēl pastāsta, ka speciālizējas krāsu foto attēlos un kāzu albumos. Uzņēmumu komplektu maksa ir 159, 199 un 260 dol. Caurmērā laulātais pāris izdodot par kāzu fotografijām ap 400 dol.

Kāda ir priecīgu kāzu formula? — „Parastā atbilde ir dzērienu un ēdienu pārpilnība, bet es tam nepievienojos," paskaidro Mārtiņš Āviks. „Esmu fotografējis kāzu svinības, kur nekā netrūkst, bet tās bijušas garlaicīgas. Esmu bijis citās, ar mēreniem izdevumiem, bet gars tur bijis labs. Es domāju, ka atšķirība ir teiktajās kāzu runās. Neviens nesagaida daudz no līgavaiņa — viņš ir samulsis. Rūnu toni nosaka līgavas tēvs. Visvarīgākā lieta ir mūzika, jo tā izkustina viesus un paglābj no runām. Jo vairā mūzikas, jo labāk," domā M. Āviks.

—r—

Arnolds Tīcmanis,
skautu un gaidu draugu komitejas vadītājs. Komiteja nodibināta latviešu gaidu un skautu darba veicināšanai un materiālai atbalstīšanai.

Foto: J. Ligers

Ilggadīgais un centīgais kreditsabiedrību darbinieks,
Latviešu Kreditsabiedrību apvienības vicepriekšsēdis

Kārlis Norvelis

miris 1973. gada 5. februārī Klīvlandē, ASV.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Latviešu Kreditsabiedrību apvienība

Mūsu filistrs

mag. iur.

Voldemārs Grava

dzimis 1904. g. 20. novembrī Rīgā,
miris 1973. g. 2. janvārī San Francisko

LETTGALLIA'S KONVENTS

Vācijas miljoni krievu revolūcionāriem

Presē palaikam minēts par Vācijas atbalstu krievu revolūcionāriem 1. pasaules kaŗa laikā. Tā kā Vācijas archīvi ir saglabājušies, tad arvien vairāk zinātnieki noskaidro Vācijas diplomātu darbību, kuŗā ietelpa arī krievu revolūcionāru atbalstīšana, lai veicinātu Krievijas sabrukumu 1. pasaules kaŗā. Labu pārskatu par to varam atrast Alana Mūrheda (Moorhead) grāmatā „The Russian Revolution" (Harper & Brother, Publisher, New-York, 1958).

Arī agrākos laikos konstatējamas līdzīgas izdarības. Tā, piem., Francija, Spānija un Holande atbalstīja amerikāņu revolūcionāru cīņas pret Angliju, Anglija — franču revolūcionārus un Japāna krievu revolūcionārus krievu - japāņu kaŗa laikā 1904. — 1905. g. Ar laiku mainījās šī politiskā kaŗa technika, izmantojot arī presi un radiofona raidījumus.

Vācija šim nolūkam izmantoja nedaudz aģentu, novietojot tos kādā neitrālā valstī. Šo spiegu darbību atbalstīja Vācijas sūtņi Stokholmā, Kopenhāgenā, Bernē, Bukarestā un Konstantinopolē. Vācija centās panākt 2 mērķus: veicināt neatkarības kustību Kaukazā, Polijā un Somijā, kā arī revolūcionāru kustību pašā Krievijā.

Ar Vācijas un Austro - Ungarijas naudu nodibināja „Ukrainas atbrīvošanas līgu". To vadīja Ukrainas sociāldemokrats Marians Meļeņevskis, pazīstams ar pavārdu „Bassoks". Bet drīz vien viņu izkonkurēja kāds cits aģents, kas dzīvoja kopš 1910. g. Konstantinopolē. Tas bija Aleksandrs Helfands, kas pazīstams revolūcionāru aprindās kā „Parvus". Viņš 1905. g. aktīvi sadarbojās ar Trocki 1905. g. Petrogradas „Padomē". Viņš bija pārvācojies krievu revolūcionārs, pēc izcelsmes ebreju tautības. Viņš bija ļoti spējīgs financists, kuŗu 1905. g. izsūtīja uz Sibiriju, bet izbēga un uzpeldēja Balkānos. Viņš vēlāk kļuva „jaunturku" padomnieks, kas tirgojās ar Krievijas labību un naftu, kā arī panāca to, ka Turcija nostājās Vācijas pusē.

Vācijas sūtnis Turcijā barons fon Vagenheims augstu novērtēja Helfonda piedāvāto palīdzību revolūcijas organizēšanā Krievijā. Jau 1915. g. 6. martā viņš ieradāsBerlīnē, kur ar viņu kontaktējā Vācijas kanclera Retmana - Helvega padomnieks Dr. Kurts Rīclers. Vilhelma ielas archīvā ir saglabājies Helfanda raksts „Politiskā masu streika sagatavošana Krievijā". Plāns paredz koncentrēšanos uz Obuchova, Puķilova un Baltijas fabrikām Petrogradā, kur strādniekiem iesūtāmas šautenes un municija, lai izšķirīgā momentā viņi varētu pārņemt savā noteikšanā svarīgākās iestādes pilsētā.

Bez tam noorganizējams dzelzceļu streiks un nosūtāma nauda sociāldemokratu vadībai. Noorganizējama arī sociāldemokratu abu grupu konference Stokholmā, bet sociālrevolūcionāriem būtu iespējams sasniegt zemniekus ar tautskolotāju starpniecību. Bez tam būtu jāpanāk Melnās jūŗas flotes nemieri, Baku naftas centra uzspridzināšana un streika izsludināšana Donecas rajona ogļraktuvēs. Pēc tam Helfands saņēma Vācijas pasi un varēja brīvi rīkoties.

Jau nākamā dienā Vācijas finanču ministrija paredzēja 2 miljonus krievu revolūcionāru atbalstam. Tā kā Helfands pats bija bagāts, tad viņš pieprasīja sev lielāku naudas summu, un tas imponēja vāciešiem. Jau 1915. g. marta beigās viņš saņēma 1 miljonu marku, tātad pusi no visa šim mērķim paredzētā budžeta. Cik viņš saņēma vēlāk, nav zināms, bet rakstuņinu un viņa biedrus ar privātpersonu starpniecību. Varbūt varētu piešķirt Ļeņinam kādu naudas summu, no kuŗas varētu izmaksāt streikotājiem Petrogradā 1½ markas par katru streika dienu.

1915. g. februārī A. Keskuela atkal ir Šveicē un ar viņa starpniecību Vācijas ārlietu resors uzturēja kontaktu ar Ļeņinu, kas bija sašutis par to, ka Vācijas sociāldemokratu vadība atbalstīja valdības kaŗa politiku. Vācu sociāldemokratu viedoklis bija, ka viņi vēl esot par vājiem, lai pārņemtu varu, ja Vāciju sakautu. Turpretī ir svarīgi cīnīties pret carismu Krievijā, lai tur nodibinātu sociālistu valsti. Pēc tam būtu vieglāk izraisīt revolūciju arī Vācijā. Turpretī krievu revolūcionāri domāja, ka Vācijas uzvara Krievijā nostiprinās carismu.

Ļeņins bija citādās domās un deklarēja, ka „defensisms" — paša valsts aizsargāšana — ir nodevība pret sociālismu. Ja Krievija uzvarēs Vāciju, tad monarcija Krievijā vēl vairāk nostiprināsies, jo uzvarētāju valstī revolūcija neizcelsies. Arī Markss un Engelss atbalstīja Vāciju, jo tur sociāldemokrati esot stiprāki un aizstāvēja Krievijas satriekšanu. Vēlāk arī Ļeņins mainīja savus uzskatus un bija nācis pie pārliecības, ka Krievijas sabrukums būs mazāks ļaunums nekā Vācijas sabrukums. Tātad Ļeņins sāka atbalstīt Vācijas uzvaru.

1915. g. pavasarī A. Keskuela apmeklēja Ļeņinu Bernē. Sākumā viņš negribēja saistīt savu politiku ar Vācijas politiku. Tomēr ar naudas palīdzību zināma vienošanās tika panākta. Jau pirms tam boļševiki saņēma 6000 dolaru no „Ukrainas atbrīvošanas līgas" un ar šo naudu Ļeņins sāka izdot savu jauno laikrakstu „Sociāldemokrats". No 1915. g. vasaras līdz 1916. g. vasarai Ļeņins saņēma naudu no Keskuelas, kas bija saņēmis no Vācijas valdības 50.000 — 60.000 dolaru. Tā viņš varēja atbalstīt savu laikrakstu, kamēr viņš pauda vāciešiem labvēlīgu viedokli. A. Keskuela ziņoja vāciešiem, ka Ļeņins esot labs organizātors un ļoti enerģisks. Tomēr viņš negribēja noklusēt arī to, ka viņš balstoties tikai uz strādniekiem. Turpretī mazinieki esot pa lielākai daļai ebreju tautības un saņemot līdzekļus no ebreju aprindām. Tomēr lielākais viņu vairākums esot nacionāli noskaņoti un nevēloties Vācijas uzvaru. Visi sociāldemokrati vēloties revolūciju, bet tikai pēc kaŗa beigām. A. Keskuela proponēja atbalstīt Krievijas mazās tautas, izveidot revolūcionāru kustību Krievijā un, beidzot, panākt to, ka arī krievu emigranti atbalstītu Vācijas plānus.

(Nobeigums sekos)

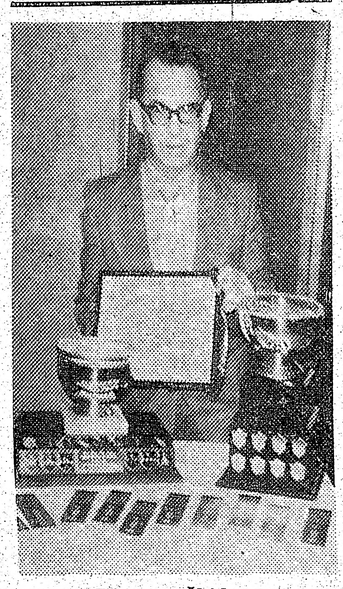

Viesturs Šķidra,
vairākkārtējs uzvarētājs puķu dārzu izveidošanas sacensībās Otavā, ar 1972. gadā iegūtām balvām un diplomu, vairākas balvas saņemot arī iepriekšējos gados. Viņš ir biedrs „The City Viewnepean Horticultural Society" kiubā.

Tradicionālajam Toronto latviešu nama dāmu komitejas pankūku vakaram gatavojoties. Augšējā attēlā dāmu komitejas darbinieces izvē las labākās pankūku šķirnes, kādu minētajā vakarā, 24. febrduārī, būs 11, tāpat veselības tējas. Viesi varēs noskatīties arī priekšnesumus. Ieeja brīva.

Ceļš uz Otavu izlīdzinās

Igaunijas, Lietuvas un Latvijas, kā arī neatkarības atjaunošanu 1939. gada robežās. Kanadas valdība lūgta Eiropas drošības konferencē ierosināt arī rusifikācijas apspriešanu Baltijas valstīs, jo pastiprinātā krievu ieplūšana visas baltiešu tautas padara par minoritātēm savās zemēs, kas ilgākā laika plūdumā nozīmē pilnīgu kolonizāciju un praktisku iznīcināšanu.

Par Kanadas valdības vēlēšanos apsvērt baltiešu prasības liecina ārlietu ministra M. Šarpa atbildes vēstule LNAK valdes priekšsēdim T. Kronbergam, kuŗai ārlietu ministrs pievienojis plašāku materiālu klāstu par valdības pārstāvju līdzšinējām runām un nostāju šajā jautājumā. Visumā tās ir mums labvēlīgas, tādēļ LNAK valde uz gaidāmo vizīti raugās ar zināmām cerībām.

LNAK valde vienojās atbalstīt Kanadas iekšlietu ministrijas pavalstniecības departamenta galvenā sakarnieka G. Allena kandidatūru Ontario vecākā tiesneša amatam. Savu atbalstu G. Allenam jau apliecinājušas igauņu, ungāru, ukraiņu un vairākas citu etnisko grupu centrālās organizācijas. Jāpiezīmē, ka G. Allens savā laikā tika apbalvots ar Latvijas dibināšanas 50 gadu piemiņas medaļu un goda rakstu.

Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks ziņoja par paveiktajiem priekšdarbiem Aleksandras un Arvīda Dzērvīšu grāmatas „Latvju raksti" izdošanā, kas tagad kļuvusi iespējama ar federālās valdības 5000 dol. atbalstu un līdzīgu nodrošinājumu no autoru puses. Atlikušos 6000 dl. izdevēji cer savākt no grāmatas iepriekšpasūtinātājiem, kas šo kapitāldarbu varēs iegūt par 20 dol. paredzēto 25 dol. vietā. Grāmatas iepriekšpasūtināšana izdarāma Toronto latviešu kreditsabiedrībā. Vienu eksemplāru savai bibliotēkai nolēma pasūtināt arī LNAK valde.

Pēc J. Mežaka ierosinājuma 100 dol. piešķīra arī LNAK mācības līdzekļu apgādā vadītājam V. Rudzītim. Par LNAK referentiem Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondā apstiprināja Martu Tūteri-Kundrati (mūzikā) un Jāni Ozolu (paidagoģijā).

J. Mežaks iepazīstināja valdi arī ar izglītības nozares izstrādāto darbības programmu 1973. gadam. Tā piecos galvenos punktos aptver Kanadas latviešu skolu darba vadīšanu, saskaņošanu, mācību programmu sastādīšanu, mācības līdzekļu un grāmatu sagādi, sadarbību ar pārējo zemju latviešu skolām un arī latviešu valodas mācīšanas iekļaušanu vietējā skolu sistēmā.

Kultūras nozares vadītājs Dr. E. Upenieks ziņoja par šī gada Kultūras dienu norisi Kanadā. Valde izteica pateicību par labo izkārtojumu. E. Upenieks vēl ziņoja par Zentas Mauriņas vakarā ieņemtajiem 250 dol., kas jau nosūtīti mūsu iecienītai rakstniecei un esejistei. Šī gada līdzekļu vākšana ZLKF jau uzsākta un ar Toronto latviešu kreditsabiedrības atbalstu izsludināta literāro darbu sacensība, kā publicēts mūsu laikrakstā. Tā ir viena no kultūras nozares šī gada darba plāna iecerēm. Tiek plānotas arī latgaliešu kultūras dienas un Kanadas kultūrfilmu izdošana latviešu valodā.

Kasieris K. Tannis ziņoja, ka saimnieciskie pārskati un kases grāmatas par 1972. gadu noslēgtas un nodotas revīzijas komisijai. Tāpat sagatavots arī 1973. gada budžets.

Apspriežot tuvējo LNAK padomes sesiju 7. un 8. aprīlī, valde izraudzīja G. Suksi un I. Alksni par darbības pārskata redaktoriem. Viņu uzdevums būs aicināt visas organizācijas līdz 10. martam iesūtīt publicēšanai savus pārskatus.

Sēdes beigu daļā piedalījās arī J. Dreifelds un informēja LNAK valdi par Divreiz divi nometnes politiskā semināra un atsevišķu grupu pārrunām, kuŗu rezultātā radies iesnieguma projekts ASV prezidentam R. Niksonam ar prasību Eiropas drošības konferencē iestāties par Latvijas „satelitvalsts" statusu, kā tas ir Čechoslovakijā un citās komūnistu bloka valstīs. Ierosinājums izraisījis plašus ziņojumus un domu izmaiņu presē, ko gan J. Dreifelds apzīmēja par kļūdainiem. Gaŗajās debatēs neviens no LNAK valdes sēdes dalībniekiem neatbalstīja šo projektu, bet, apzīmējot to par nepārdomātu un pārsteidzīgu, izteica nopietnu kritiku. Sevišķi kritizēja J. Kažas izrīcību, uzskatot to par neatbildīgu. Kaut arī J. Dreifelds paskaidroja savu viedokli, LNAK valde palika pie ieskata, ka Latvijas nākotnes un brīvības jautājums ir demokratiski vēlēto centrālo pārstāvību darba uzdevums un atsevišķu grupu iesniegumi valdības iestādēm šajā jautājumā mūsu jau tā sarežģīto nacionālpolitisko darbu vēl vairāk apgrūtina.

R. N.

Mūsu mīļā

Ženija Zelma Kristapsons

dzim. Cinovskis,

dzim. 1916. gada 3. maijā Bušniekos,
mir. 1973. gada 13. februārī Toronto

Es nebīstos nāves.
Skiet nenovēršamais labāks
Kā tas, kas man lemts no dzimšanas dienas.
Kas dzīve? Manta, kas dota pret gribu
Un kuŗu es atstāšu vienaldzīgi.

Neaizmirstamā piemiņā paturēs

vīrs, meita, znots un mazdēls

Mīlestība pret iespiesto vārdu

Lielākais laikraksta Latvija Amerikā lasītājs ir 82 gadu vecais Mineapoles pensionārs, kas šogad samaksājis par pieciem eksemplāriem, līdz ar to kļūstot par lielāko privātpersonu pasūtinātāju. Bet arī iepriekšējos gados sirmais Minesotas skolotājs bija pasūtinājis 4 eksemplārus.

Šāgada sākumā pienāca vēstule, kuŗā bija norādīts: „Piesūtu samaksu un adreses, kam piesūtīt Latviju Amerikā. Divus eksemplārus sūtait uz mana vārda, tāpat kā līdz šim, bet uz Eiropu divu laikrakstu eksemplāru vietā sūtait trīs."

Daudziem varbūt liktos, ka pat viena laikraksta abonēšana varētu būt par daudz un to varbūt labāk paņemt izlasīšanai no kaimiņiem. Tomēr ir cilvēki, kas par laikrakstu domā citādi.

Gribējās zināt, kāpēc šis Mineapoles pensionārs vēlējies pasūtināt tik daudz avīžu. Viņš sevi sauc par Vērotāju, Skolotāju, Audzinātāju, Dārzkopi, bet lūdz nelietot viņa īsto vārdu, jo „viss, ko šeit darām vai rakstām, aiziet uz Rīgu. Man negribas, lai maniem tuviniekiem tur būtu jācieš."

„Piecus eksemplārus Latvija Amerikā uz sava rēķina citiem piesūtu tāpēc, ka jūtos ļoti, ļoti bagāts. Un kam ir, tam jādod citiem. Agrāk maksāju abonēšanas maksas pa termiņiem, jo nebija pa spēkam visu uz reizi nomaksāt. Pēdējos gados esmu varējis nomaksāt uzreiz. Apstākļi ir uzlabojušies, un vasarā ar dārza darbiem šo to nopelnu."

„Man nupat 2. janvārī piepildījās 82 gadi. Savu veselību vērtēju salīdzinājumā ar dzīvniekiem: redze man kā pelēm vanagam, dzirde kā pelei, kustības kā vāverei."

Bet kāpēc divi laikraksta eksemplāri iet uz viņa vārda? Izskaidrojums, liekas, vienkāršs. Vienu eksemplāru viņš lasot pats, bet otru sūtot draugam. Bet draugam jau varētu sūtīt arī tieši no redakcijas. Nē, gluži tik vienkārši tas neesot. Izrādās, ka otra eksemplāra saņēmējs maz dzīvojot mājās un bieži darba vietas uzdevumā esot jāceļo. Lai avīze vienmēr viņu „noķertu", tad jāsūtot uz dažādām adresēm.

Sirmais Mineapoles skolotājs ir liels avīžu lasītājs. Viņam iesieti vairāki gadu gājumi Latvju Domas, Latvija, Tēvzeme, Latviešu Vēstnesis, Latviešu Ziņas un citi izdevumi. Bijis skolotājs dažādos laika posmos gan Latvijā, gan Kanadā, gan ASV. Vadījis bērnu vasaras nometnes septiņās vietās ASV un Kanadā, kā arī trīs vasaras nometnes, ko uztur amerikāņu draudzes Mineapolē.

Trīs eksemplāri iet uz Eiropu: divi uz Vāciju, viens uz Norvēģiju. No citīgā avīžu lasītāja vajadzētu arī uzņēmumu ievietošanu laikrakstā, bet ja nevar lietot pilnu vārdu, nevar ievietot arī uzņēmumu. Tāpēc šoreiz jāiztiek bez bildes.

Arī par labu veselību viņam sava recepte. „Es bieži eju pie ārsta nevis tādēļ, ka esmu nevesels, bet lai allaž būtu vesels," viņš saka. Gādāt par veselību vajaga, kamēr vēl neesi slims. Gada beigās Medicare atmaksā ārstu izdevumus, un tad jūtos bagāts."

V. I.

Ar jaunām iecerēm

(Turpinājums no 8. lp.)

filmām (V. Sabanskis), kā arī par kopas sanāksmju rīkošanu citās telpās, piem. DV namā (E. Tiltiņš un V. Turķis). Šos un iepriekšējos ieteikumus sapulce nodeva jaunajai kopas valdei pārspriešanai.

Valdē ar aklamāciju ievēlēja inž. U. Lūsi, Z. Akotu, V. Turķi (2 gadiem) un R. Strazdu (1 gadu). Līdzšinējais valdes loc. A. Liepkalns nebija pārvēlams. Priekšsēdis V. Sabanskis, sekr. Ed. Broders un kasieris inž. K. Buliņš vairs nekandidēja, tāpat ārpus Toronto dzīvojošie valdes loc. R. Veismanis un A. Kalniņš. Revīzijas komisijā ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējos L. Vēveri, Ed. Tiltiņu un O. Kļavenieku

Čikagas latv. inženieŗu un techniķu kopas izraudzītā vēlēšanu komisija (J. Jauntirāns, G. Salenieks, L. Kalniņš) organizē Latviešu inženieŗu apvienības ārzemēs prezidija vēlēšanas, tāpēc par kopas kandidātu nominēja inž. K. Šleseri. Apvienības prezidijā prezidenta pienākumus tagad veic inž. N. Zoldners, bez tam ir vēl divi viceprezidenti, sekretārs un kasieris. Vēlēšanas izdarāmas no š. g. 1. aprīļa līdz 1. maijam, bet kandidāti vēlēšanu komisijai piesakāmi līdz 1. martam.

Kopas gada sapulci raiti vadīja inž. K. Šlesers, protokolēja Ed. Tiltiņš.

O. K.

DV Hamiltonas nodaļas gada sapulcē 4. februārī par nodaļas valdes priekšsēdi ievēlēja nodaļas biedru — dibinātāju Edgaru Remkinu (pirmais no kreisās), no viņa pa labi nodaļas ilggadējais biedrzinis Ernests Reinis un līdzšinējais nodaļas priekšnieks Arvīds Kalupnieks.

Foto: J. Gailītis

Augšē-
arā, 24.
brīva.

Intervija ar katoļu biskapu dzimtenē

Jauno latviešu katoļu bīskapu, Rīgas garīgā semināra rektoru Valeriju Zondaku, kā jau agrāk ziņots, Pētera bazilikā konsekrēja pāvesta Paula VI pārstāvis archibiskaps Kazeroli 1972. gada 12. novembrī. Konsekrācijā piedalījās Rīgas un Liepājas diecēžu administrātors bīskaps Juliāns Vaivods un Kaunas un Vilkaviškų diecēžu bīskaps Matulaitis - Labukas. No trimdas katoļu garīdzniekiem un darbiniekiem svinībās piedalījās T. S. Kučinskis, Dr. A. Brūmanis, Dr. A. Rasupe, M. Lizdiks, A. Jeremenko, T. B. Baginskis. Čikagas latviešukatoļu draudzes izdevumā Aglonas Vēstnesis, kuŗa redaktors ir T. B. Baginskis, publicēta Rīgas radiofonā pārraidītā intervija ar bīskapu V. Zondaku. Redaktors T. B. Baginskis 1973. g. janvāŗa numurā raksta šādi: „Šī ir no dzimtenes pārņemta intervija. Kā jau Aglonas Vēstneša iepriekšējā numura ziņots, jaunā bīskapa V. Zondaka iecelšana tika atzīmēta visā pasaules presē. Arī komūnisti izmantoja šo gadījumu, lai parādītu savu labvēlīgāku nostāju iepretī Baznīcai. Bez šaubām, viņi prasa savus meslus, lai lasītāji paši par to spriež." Tālāk Rīgas radiofons:

Ar pāvesta Pāvila VI bullu Rīgas mētropolijas katoļu garīgā semināra rektors Val. Zondags ir iecelts par bīskapu un nozīmēts par Rīgas un Liepājas apustuliskā administrātora bīskapa Vaivoda palīgu. Mēs sniedzam Dzintarkrasta (Radioraidījumi, kas domāti ārzemēm — red.) Al. Jemeljanova sarunu ar jauniecelto bīskapu Zondaku.

„Vispirms, jaunais bīskap, atļaujiet man apsveikt jūs ar iecelšanu augstā garīgā amatā!

6„Sirsnīgs paldies par apsveikumu."

—Atļaujiet man uzdot jums dažus jautājumus. Kā zināms, jūs nesen bijāt Romā. Kāds bija jūsu brauciena mērķis?

„Šoreiz bīskaps Vaivods brauca uz Romu, lai piedalītos komitejas darbā, kuŗa apspriež baznīcas kanoniskos likumus. Un es braucu viņam līdzi kā pavadonis. Otra bīskapa Vaivoda mērķis bija izlūgties no svētā tēva sev palīgu. Par tādu bīskaps Vaivods bija izraudzījis mani. Mūsu nodoms bija, ka Romā es tiktu konsekrēts par bīskapu. Šie nodomi piepildījās. 28. oktobrī pāvests ar savu bullu iecēla mani par bīskapu un nozīmēja par Rīgas un Liepājas apustuliskā administrātora bīskapa Vaivoda palīgu. 12. novembrī Sv. Pētera bazilikā, lietuviešu kapličā, Vatikāna valsts sekretariāta vadītājs archibīskaps Kazerolli mani konsekrēja par bīskapu."

—Jūs jau arī agrāk bijāt Romā? Un kādā sakarībā?

„Šoreiz Romā es biju otru reizi. Pag. gadā bīsk. Vaivods piedalījās bīskapu sinodē, un es braucu viņam līdzi kā pavadonis. Šeit varētu uzsvērt, ka bīskapu sinodē tika apspriests jautājums par taisnību pasaulē. Bīsk. Vaivods šajā sinodē bija iesniedzis rakstu, kuŗā izteica savas domas par materiālo labumu sadali, kuŗa ir saistīga sociālistiskajās valstīs, kur katrs par savu darbu saņem taisnīgu algu, bet nespējnieki vai nu pensiju vai pabalstu. Un nav nekādas ne rašu, ne ticības diskriminācijas. Baznīca šai sinodē neuzstājās kā diktātors, bet gan kā pamācītājs, kā labāk būtu panākama taisnība pasaulē."

—Šinī laikā jums bija arī iespēja novērot dzīvi Italijā, Romā.

„Es kā ceļotājs nevarēju visu uzskatīt, kā tur iekārtota dzīve, bet tā uzkrita, ka daudz bagātnieku, viņiem ir plaši veikali un villas, bet ir daudz trūcīgo strādnieku, kas dzīvo diezgan smagos apstākļos. Redzēju arī komūnistu partijas demonstrāciju, kuŗa, ejot pa Romas ielām, pieprasīja no valdības dažādus atvieglinājumus."

—Dzintarkrasta klausītājiem būtu interesanti zināt par dažiem pēdējā koncila lēmumiem, jeb precīzāk, reformām un to projektiem, īpaši tiem, kas tuvina baznīcu laicīgai dzīvei.

„Koncila lēmumu bija daudz. Tie jau daudzi ir zināmi un visus šeit apskatīt nav iespējams, tikai gribu uzsvērt, ka sākot ar pāvestu Jāni XXIII, kuŗš koncilu sasauca, baznīcā radās it kā citš gars. Asas citu ieskatu nosodīšanas un neuzticības vietā radās tieksme draudzīgi sadzīvot ar visiem cilvēkiem un palīdzēt viens otram pazīt taisnību, panākt uzticību un mieru, un ar to atvieglināt cilvēku dzīvi."

—Vai jums, stājoties pie jauno, augsto pienākumu pildīšanas, ir kādas personīgas, konkrētas ieceres savā turpmākajā darbā?

Pēc manas konsekrācijas es biju vizītē pie svētā tēva. Viņš pieņēma mani ļoti sirsnīgi un atvadoties uzsvēra: — ka savā darbā esi tēvišķs, lai tu varētu strādāt pie savas tautas."

Šis norādījums man ir kā ceļa maize. Tāpēc es gribu to ievērot un reizē ar to realizēt arī koncila norādījumus: būt iecietīgam, rūpēties par saprašanu, par taisnību un par mieru pasaulē."

—Paldies par sarunu.

Jūs dzirdējāt red. Aleksandra Jemeljanova sarunu ar bīskapu Valeriānu Zondaku.

Birutas Senkēvičas uzvedumu Vakarēšana, ko Toronto ar labiem panākumiem rīkoja TLB, atkārtos 18. febr. plkst. 3 pēcp. poļu baznīcas zālē Londonā (Ont.), 119 Hill St. Augšējā attēlā rakdarbnieces vakarēšanā, no kreisās: A. Bencone, Sandra Kuze, Ž. Vītoļa un Ē. Krēmane.
Foto: J. Liģers

Inž. Žanis Pērkons aizsaules ceļos

Pēterboro slimnīcā pēc pārciestas sirdslēkmes 21. janvārī miris inženieris - technologs Žanis Pērkons. Viņš dzimis 1888. gada 21. maijā Zemītē, Tukuma apriņķī. Pēc pamatizglītības iegūšanas turpinājis izglītoties privātā vidusskolā Tukumā. Vēlāk pabeidzis Maskavas reālskolu

Inž. Žanis Pērkons †

kā eksterns. 1908. gadā uzsācis studijas Rīgas politechniskā institūtā, ko beidzis 1914. gadā ar inženiera technologa gradu un kādu laiku strādājis pie sava profesora K. Klarka. Bijis darbvedis Rīgas jaunajā teātrī un strādājis par tvaika katlu pārraudzības inženieri Rīgā, pirmā pasaules kaŗa laikā pārceļoties ar firmu uz Dienvidkrieviju, kur strādājis dažādās pilsētās.

Pēc neatkarīgās Latvijas nodibināšanās atgriezies Rīgā un līdz 1925. gadam vadījis technisko nodaļu Latvijas lauksaimniecības biedrību centrālbirojā. No 1925. — 1928. gadam bijis Rīgas pilsētas uzņēmumu nodaļas vadītājs, kā arī Latvijas piensaimniecības centrālās savienības techniskās nodaļas vadītājs. Līdz krievu okupācijai bijis zviedru piena separātoru firmas pārstāvis. Padomju varas okupācijas laikā 1940. gadā strādājis Mašīnbūves trestā, bet vācu laikā bijis techniska uzņēmuma vadītājs Rīgā.

Bēgļu laikā Vācijā uzturējies vairākās bēgļu nometnēs, pēdējā laikā Eslingenā, kur darbojies par skolotāju nometnes skolā. 1951. gadā iecelojis Kanadā un saistījies darbā Peterboro, tajā pašā zviedru firmā, kuŗas pārstāvis bijis Latvijā. Šajā firmā turpinājis darbu kā konsultants arī pēc aiziešanas 1969. gadā atpūtā. Žanis Pērkons piederēja pie korporācijas Tervetia.

Aizgājēju 25. janvārī guldīja Pēterboro kapsētā, pie šķirsta stāvot Tervetia goda sardzei. Viņš atstāj dzīvesbiedri Elzu Pērkoni, pazīstamu ar „Amaryllis" kosmētikas preparātiem un grāmatas „Skaistuma noslēpumi" autori. No

Jūras pērles Melnais balzams

AMERIKAS AVĪŽNIEKA VĒROJUMI LATVIJĀ

Vašingtonas laikraksts Post savā 7. janvāŗa numurā iespiedis UPI aģentūras pārstāvja Emīla Sveiļa rakstu par Rīgu. E. Sveilis ir latvietis un pastāvīgs UPI līdzstrādnieks Vašingtonā jau vairākus gadus.

Savu rakstu viņš iesāk ar norādījumu, ka latviešiem neesot iebildumu pret ārzemju apmeklētājiem, bet Latvija neesot sagatavojusies tūristu invāzijai, jo viesnīcās neesot pietiekami daudz istabu. Ārzemju tūrisma nodaļas vadītājs Edmunds Ratnieks teicis: „Mums vienkārši nav pietiekami vietas visus novietot. Kā jūs zināt, mums šeit ir dzīvokļu trūkums, un vispirms mēs vēlētos rūpēties paši par sevi." Ratnieks ir arī tagadējās Latvijas ministrs; viņš piebilst, ka šogad Latvijā varēšot uzņemt tikai 15.500 tūristu. „Patiesībā apmešanās vietas ir tik maz, ka jau tagad jārezervē vietas, ja nākamajā vasarā kāds vēlas apmeklēt Latviju." Ratnieks ieteic. Intervijā viņš piemetinājis, ka nākotnē apstākļi varētu uzlaboties, bet varbūt tikai pēc diviem vai trim gadiem.

Rīgā ir 700.000 iedzīvotāju. Pašreiz tā spēj vienā laikā uzņemt tikai 320 ārzemnieku vecajā, bet tomēr ērtajā tūristu viesnīcā „Hotel Riga". Pašreiz ceļ 26 stāvu „Hotel Latvia", kur varēs apmesties 1200 personu, bet viesnīca varētu būt gatava tikai 1975. gadā.

Dažreiz Latvijas galvaspilsētu apzīmējot par Austrumeiropas Parīzi vai Baltijas pērli, avīzes raksts pastāsta. Rīgā esot vecas pilis un vēsturiskas 12. gadsimta celtnes, ziemā laba slēpēšana, bet 15 jūdžu garā jūrmala pie Baltijas jūras esot tīrākā Eiropā. Latvija esot viena no trim Baltijas valstīm, kas atrodoties dienvidos (?) no Zviedrijas. Pēc Otra pasaules kaŗa tā inkorporēta Padomju savienībā.

Jūrmala ir tikai 25 minūšu braucienā no Rīgas centra. Tā ir tīra, ūdens ir tīrs un ne visai sālīts, tur nav ne eļļas plankumu, ne citu netīrumu, kas varētu samaitāt atvaļinājumu. Ratnieks norāda, ka esot jau izmeklēta vieta 200 istabu viesnīcas būvei, bet tā varētu būt gatava tikai 1976. gadā. Mēs vēlamies taupīt dabas skaistumu, tāpēc būvēšana mazliet vairāk ieilgst nekā parasts. Mēs vēlamies paturēt priedes un kāpas, kas ietver jūrmalu.

Tūristam Rīgā ir dažādas iespējas pavadīt laiku. Tas var iet uz teātri, operu, baletu, naktsklubu vai arī sēdēt bārā Rīgas viesnīcā. Ratnieks norāda, ka esot divas tūristu šķiras. Vieni vienmēr kaut kur ejot un darot, otri sēžot bārā un visu dienu nedarot nekā.

„Latvieši nav pazīstami kā atturībnieki," raksta avīžnieks. Šī iemesla dēļ Rīgā ražo 16 dažādu alus šķirņu, labu „šņabi" (vodku), vidēja stipruma vīnus un Rīgas melno balzāmu, kas ir spēcīgs liķieris, kam varētu būt dziedinošas spējas pret vēdersāpēm. Latvieši šo balzamu dzeŗot tikai divos gadījumos: kad esot slimi un kad esot veseli.

Balzams ir melnā krāsā un gatavots pēc simtgadīgām slepenām receptēm, kas satur ap 40 dažādu zālīšu. Dažās vietās to samaisot ar tēju, citur to dzeŗot ar kafiju, bet vēl citi dzeŗot to tīrā veidā.

Rīgā esot vairāki labi restorāni, ieskaitot „Jūŗas pērli" pie Baltijas jūŗas. Tur varot dabūt žāvētus zušus un lašus, nēģus un labi sagatavotas siļķes. Kaut kas speciāls esot skābputra; varot pasūtināt dažādas kotletes, gaļu vai salātus un, protams, parastos gaļas un kartupeļu ēdienus.

Brauciens no Ziemeļamerikas kontinenta uz Rīgu, uzturēšanās viesnīcā, ēšana un izbraukumi kopā varētu izmaksāt ap 900 dolaru no personas divām nedēļām, beigās min avīžnieks.

Vk

ASV uz bērēm bija ieradusies Elzas Pērkones māsa ārste Johanna Matuzele ar meitu Korbetu un mazmeitu.

—ab—

RELIĢISKĀ DZĪVE

Archibīskaps Arnolds Lūsis

Baznīcas nozīme latviešu tautas likteņgaitās un kultūras vēsturē

Bieži esam dzirdējuši apgalvojumu, ka vēsture spriežot objektīvu tiesu un atklājot patiesību.

Varbūt ka zināmās aprisēs tā arī notiek. Bet teikto vienmēr nevaram attiecināt uz vēstures rakstītājiem, jo īpaši pēdējo gadu desmitu pieredze liecina, ka daži vēsturnieki ir vislielākie meistari faktu sagrozīšanā un patiesības noklusēšanā.

Tādā kārtā, manuprāt, nepareizi un neobjektīvi ir izgaismota un aprakstīta arī baznīcas nozīme latviešu tautas likteņgaitās un kultūras vēsturē.

Nevēlēdamies šai gadījumā sīkāk pakavēties pie notikumiem, kas saistās ar kristīgās baznīcas pirmsākumiem mūsu tēvzemes robežās, gribu norādīt tikai uz to, ka populārais uzskats par pirmo kristīgo misionāru ierašanos „ar uguni un zobenu'' neatbilst patiesībai. Pirmie Kristus evaņģelija sludinātāji neieradās mūsu zemē ar zobenu. Jau pirms vācu ienākšanas Latvijas territorijas robežās mūsu zemi bija pārstaigājuši un dažu novadu iedzīvotājus kristījuši pareizticīgo (grieķu katoļu) baznīcas misionāri, kas nāca no Polockas un Novgorodas kņazistēm.

Kad 1209. gadā vācu bruņinieki uzbruka Daugavas krastā celtai Jersikas pilij un pilsētai, viņi tur atrada un nodedzināja vairākas pareizticīgo baznīcas. Pareizticīgo baznīca bijusi arī Koknesē. Tālavas valdnieku dzimta piederējusi pareizticīgo baznīcai. Ka kristietība jau pirms vācu tautības misionāru ierašanās būs laidusi letgaļu novados samērā dziļas saknes, par to liecina arī tas, ka vairums ar baznīcu un kultu saistītie nosaukumi ir atvasināti no krievu valodas (baznīca, krusts zvans).

Ir ziņas arī par to, ka jau 10. g.s. Kursā kāds dāņu tirgotājs licis uzcelt nelielu baznīcu — kapellu. Jādomā, ka tur būs darbojies arī kāds mūks vai priesteris.

Arī Meinards, pirmais Livonijas zemju bīskaps, kas uzcēla pili Ikšķilē, un mūks Teodorichs, nebija iekaŗotāji, kas nāca ar uguni un zobenu.

Krusta karu laikmetā tāda veida „kristiānizēšana" bija samērā parasta parādība. Attiecībā uz notikumiem mūsu tēvzemē trīspadsmitā un četrpadsmitā gasimtenī, jāsaka, ka iemesli varas pielietošanai nebija reliģisku, bet politisku motīvu izraisīti, tie sakņojās vācu tautas tieksmē atrast jaunu dzīves telpu (Drang nach Osten),

Jāaizrāda arī uz to, ka vēstures gājumā tieši baznīca un priesteŗi ir iespējamību aprisēs, centušies vērst uzmanību uz latviešu tautai nodarītām pārestībām, kuŗas it kā sankcionēja ordeņa vara un vēlāk muižniecība. Mēs, piemēram, zinām, ka pāvesta legātam Balduinam no Alnas 1230. — 31. gadā, izdevās nolīgt līgumu ar kuršu ķēniņu Lameķinu, pierunājot viņu pieņemt kristīgo ticību un apsolot kuršiem brīvību un aizsardzību tiešā Romas pāvesta protektorātā.

Liekas, ka šādu līgumu kurši būs pieņēmuši, atceroties notikumus netālā Sāmsalā. Ordeņa bruņinieki, kopā ar lībiešiem un letgaļiem, 1227. gadā bija iebrukuši Sāmsalā un bez žēlastības slepkavojuši turienes iedzīvotājus

Tomēr bruņinieku ordenis nekādus līgumus nerespektēja, un baznīca gadu desmitiem ilgi bija spiesta cīnīties ar ordeni, apsūdzot to arī varmācībā un Sv. Marijai veltītās zemes iedzīvotāju apspiešanā un izmantošanā.

Nevēlēdamies šai apcerējumā pakavēties pie šīs problēmas, gribu atgādināt tikai vēl vienu, ļoti zīmīgu, bet samērā maz zināmu un reti pieminētu notikumu.

Astoņpadsmitā gadu simteņa vidū (1741. g.) no Vācijas Jelgavā ieradās mācītājs Johans Georgs Eizēns (1712.—1729.). Redzēdams zemnieku grūto stāvokli, šis mācītājs, vācietis, raksta:

„Dzimtsbūšana ir ļoti nomākusi Vidzemes tautas garīgās spējas un raksturu... Dzimtsbūšanas stāvoklis nav nekas cits kā laicīga pazudināšana, jo dzimtscilvēkam ir nogriezti visi ceļi, kā iegūt laicīgu labklājību, tādēļ viņs savās tiesībās, kuŗas daba tam piešķīrusi kopā ar citiem cilvēkiem, ir apspiests visaugstākā pakāpē."

Par šādu uzdrošināšanos muižnieki sāka Eizenu vajāt un panāca viņa atlaišanu no mācītāja amata. Apstrīdot domu, ka baznīca sekmējusi latviešu tautas pakļaušanos kungu varai un verdzībai, šādus piemērus varētu minēt vairākus. Bet, tie neiekļaujas mana apcerējuma tiešās tematikas aprisēs.

* * *

Turpmāk — norādot uz baznīcas nozīmi mūsu tautas kultūras vēsturē, gribu atsaukt jūsu atmiņā dažus notikumus, kas liecina par baznīcas devumu mūsu kultūras apcirkņiem.

Vispirms, jānorāda uz to, ka baznīcas paspārnē ir veidojušās pirmās latviešu bērniem pieejamās skolas, un baznīca ir palīdzējusi pirmajiem latviešiem tikt pie augstākās izglītības, kuŗai tik liela nozīme tautiskās apziņas izkopšanā.

Pa vēstures aizaugušajiem ceļiem ejot, mēs nonāksim Alojas mācītājmājā, kur, jau 1534. gadā mācītāja darbam un Kristus evaņģelija sludināšanai latviešu valodā tika sagatavots kāds apdāvināts jauneklis — Jēkabs Kūlainis. Tai pašā laikā, kas iezvana reformācijas pirmsākumus mūsu zemē, arī Rīgas Rātē domnieki nolemj rast līdzekļus 12 latviešu jauniešu teoloģijas studijām, lai tos sagatavotu mācītāja darbam. Jau dažus gadu desmitus vēlāk, vēstures skatuvē uznāk pirmie latvieši, kas ieguvuši augstāko izglītību, jādomā, ar baznīcas atbalstu. Tā, piemēram, laikā no 1593. — 1618. gadam Rīgas Domskolā par skolotāju strādājis kāds Toms Briedis. Daži vēsturnieki domā, ka arī mācītāji Jānis Sonne un Dr. Kristjāns Mihaelis bijuši latvieši ar vāciskotiem uzvārdiem.

Bet iesim soli tālāk un apstāsimies pie pirmajām skolām, kuŗās pie skalu gaismas bībeles stāstus mācījās un ar zoss spalvu ķeburainās rakstu zīmēs vingrinājās no lauku sētas atnākuši latviešu zēni un jaunekļi.

(Turpinājums sekos)

Bībeles personības

METUSALA

Atšifrējot ebreju burtus, vajadzētu rakstīt un lasīt tā: Metušalah, un mēs kā latvieši, pieliktu vēl galotni „s", kā jau vīriešu kārtas vārdam — Metušalahs. Lasiet savās bībelēs 1. Mozus gr. 5:21 — 27.

Mēs, latvieši, mēdzam teikt, ka ābols nekrīt tālu no ābeles, bet te mums ir piemērs, kur ābols aizripoja pavisam tālu no ābeles.

Enochs, Metusala tēvs, bija vīrs, kas „staigāja ar Dievu". bet par viņa dēlu teikts vienīgi, ka viņš dzemdinājis Lamechu (ne visai izdevušos eksemplāru) un pēc tam vēl dzemdinājis dēlus un meitas, un pats galu galā nomiris.

Pats vārds „Metušalah" nozīmē „šķēpa vīrs". Tātad, viņš nestaigāja ar Dievu, bet ar šķēpu! Viņš nepaļāvās uz Dievu, bet uz šķēpu.

Metusala ir viens no bībeles nederīgiem raksturiem. Ja viņa tēvs Enochs būtu dzīvojis mazliet ilgāk, viņam, droši vien, būtu bijis kauns par savu dēlu. Dievs paņēma Enochu, un tā Enochs nepiedzīvoja sāpes, ko rada neizdevušies bērni.

Metusala, laikam, nekā cita nedarīja pa dienām kā drāza šķēpiem kātus. Viņš skaitīja dienas un gadus, un gaidīja un vadīja savas dzimšanas dienas. Viņa dzīvei bija gaŗums, bet nebija dziļuma. Viņš bija cilvēks bez vērtības, un kā tāds viņš bija nožēlojams. Viņa smadzenes nekā cita vairs nevarēja izdomāt kā tikai visāda veida un lieluma šķēpus. Saules lēktu, droši vien, viņš noguļēja, un saules rietu viņš neredzēja, jo viņš nebija ieinteresēts debesīs. Viņa kājas bija vienmēr kā svina pielietas, kad kāds aicināja viņu iet uz dievnamu.

Metusala nedzīvoja, bet eksistēja, un šī eksistēšana vilkās, pēc bībeles stāsta, 969 gadus, un pēc tam šis šķēpa vīrs nomira! Kāpēc tāds Metusala vispār dzīvo un pie tam vēl tik ilgi? Laikam, lai mūs biedinātu no tukšas dzīves!

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 17. gadagājumā
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētd. no pl. 9—9.30
Niagaras WHLD raidījums
(vilnis 1270)
Informācija — tālr.
Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd.
Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

Kristīgs latviešu
radio raidījums
PRIEKA VĒSTS
katru svētdienu pl. 2.45 p.p.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis: 749-0832

Dievkalpojumi Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Svētdienās dievkalpojumi pl. 11.00; Svētdienas skola pl. 10,30; jauniešu grupa pl. 10 un iesvētes mācība pēc dievkalpojuma.

25. febr. pl. 3 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Dāmu komitejas gadskārtējais bazārs ar tējas galdu baznīcas zālē.

Māc. A. Cops, 38 Balaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

18. febr. pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Pirms dievkalpojuma pl. 1.30 jauniešu grupa, pl. 4,30 iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

25. februārī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma iesvētes mācību stunda.

BRAMPTONA

18. februārī plkst. 1,30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3433 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3324. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

18. febr. dievkalpojums pl. 2 pēcp. bērniem un jauniešiem. Stunda iesvētāmiem un jauniešiem pēc dievkalpojuma.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18. Victoria Avenue South.

18. februārī pl. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums; pl. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

25. februārī pl. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; pl. 11 dievkalpojums; pl. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

4. martā pl. 11 no rīta plkv. Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojums. Piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā. Gaidas un skauti.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. Walmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc. R. Ekšteins.

18. febr.: Dzīvo un ļauj dzīvot!
25. febr.: Neredzamā pasaule.

„Gimalajiešu lāči" latviešu valodā

AR KRIEVU VALODAS PALĪDZĪBU

Okupētās Latvijas laikrakstā Padomju Jaunatne humora un satiras nodaļā „Asā slota" lasāms aicinājums izgriezt un uzglabāt šādu „sludinājumu":

RĪGAS CENTRĀLĀ KOLHOZU TIRGUS SAIMNIECĪBAS
PREČU VEIKALU SEKCIJĀS

PREČU VEIKALU SEKCIJĀS

Ledus skap „Saratov"	Rozetit
Gludekli spirale	Šalters zem apmetne
Pakarami	Gazu plita
Spogulskapis	Pastkasts
Salat fr	Kaprons šņors
Bundža	Pl blodes
Blodina	Pl glazit
Cepam panna	Derzu pl šlang
Al. dakši	El sledzeņ
Figura nazis	Automat korki
Sula spiede	Laka balzams
Germ sledzis	Gaisu atsvadz

un citas saimnieciba
derigs precs

Sludinājumu „reklamet palidzej GIMALAJS" (paraksts).

Pavisam smuki „Gimalajiešu lāciši" iešāpo latviešu valodā, izmantojot apjukumu, ko radījusi „ch" atmešana.

Tā gleznotājs Laimdots Mūrnieks, tas pats, kam patīk gleznot latvietes ar slaidiem kakliem italieša - franča Modiļani manierē un kas 1972. g. decembra beigās ar „tūristu" grupu ciemojās Ziemeļamerikā, Literātūrā un Mākslā stāsta, ka „ļoti interesanta iekārtojuma ziņā ir Hugenheima galerija Ņujorkā". Viņš raksta, ka „apmeklētājs uzbrauc ar liftu augšstāvā un tad pa spirāli vien dodas lejup, apkatīdams gleznas".

Pēc šāda paskaidrojuma zinātājam vairs nav šaubu, ka Laimdots Mūrnieks Ņujorkā redzējis Gugenheima mūzeju.

Bet ja nu okupētajā Latvijā Gugenheima mūzejs top par Hugenheima mūzeju, kā tad īsti sauc Rīgas skaņu plašu fabrikas „Melodiju" direktoru Jefīmu Golanderi? Vai tik viņš īstenībā nav Jefīms Holanders? Jeb vai tomēr ir Golanders?

Lai nu tas! Bet kā Literātūra un Māksla nonāca pie Hugenheima galerijas Ņujorkā? Laimdotam Mūrniekam, esot latvietim un latviešu valodas pratējam, taču nevarēja būt grūtību pašam izlasīt mūzeja pareizo nosaukumu! Un varbūt ka viņš to arī darīja un izdarīja. Bet raksts cenzūrai viņam laikam bija jāiesniedz krievu valodā. Un „pārcēlējs latviešu mēlē", drošs paliek drošs, pēc formulas: Gitlers latviski ir Hitlers, pataisīja Gugenheima mūzeju par Hugenheima mūzeju.

Jeb varbūt „tas sunītis aprakts" pavisam kur citur? Piemēram, Gimalajos vai Golandē vai Hotlandē. Tieci nu gudrs!

P. S. Mūzeju un skulptūru dārzu, ko par 16 miljoniem dolaru ceļ ASV galvaspilsētā Vašingtonā, nedēvēs vis Girshorna, bet gan jelgavnieka Hiršhorna vārdā. Tas — brīdinājums pie laika!

Ostrembskis Jevlampjevs

Latviešu pensionāru apvienība Toronto rīko savas darbības atklāšanu 18. febr. plkst. 4.30 Sv. Andreja baznīcas zālē. Sanāksmē par apvienības darbības izvēršanu, no kreisās: J. Rolavs, N. Pētersons, valdes priekšsēdis A. Retigs, R. Roze, Edīte Āpše, N. Austriņš, A. Liepiņš, O. Dzērvītis, K. Purmals, A. Budže un dāmu komitejas priekšniece Emma Rolava.

Foto: J. Liģers

Par šo un to

Daudz dzirdēts vārds „meditācija", sevišķi dzejā, literātūrā, skaņu mākslā un citur. Meditācija ir garīga koncentrēšanās uz zināmu objektu, ideju, domu. Tas ir neizsmeļams jaunatradumu avots, visa labā un pozitīvā rosinātājs spēks. Dzejā dažs dzejnieks spēj salikt tikai necilu vārdu vārsmas vienu zem otras, citam dzeja izraisa lasītājā garīgu pārdzīvojumu, jaunas iejūtas un atziņas. Reliģiskā nozīmē meditēšana ir koncentrēšanās uz Dievu — klusumā, mierā, bezvārdu pielūgsmē. Tieši to Kristus arī vēlējies: „...īstie pielūdzēji pielūgs Dievu garā un patiesībā — un Dievs tādus arī meklē, kas Viņu tā pielūdz."

Slavenā amerikāņu gaišreģe Džīna Diksone stāsta, ka savus pārsteidzošos atklājumus viņa iegūst meditējot. 1967. g. 13. septembrī amerikāņu rakstnieks J. Fahijs Roberta Kenedija birojā senātoram ziņoja, ka Diksone viņu brīdina no briesmām un grib to sastapt. Bet Kenedijs palika vienaldzīgs. Arī pret atkārtotiem J. Fahija aicinājumiem sastapt Diksoni nebija nekādas atbalss. Brīdinājums bija — nepiedalīties par kandidātu prezidenta vēlēšanās. Nevērību R. Kenedijs samaksāja ar savu dzīvību.

Savas grāmatas „Pacific „Pacific War Diary" ienākumus 50.000 dol. Fahijs ziedoja Indijā ceļamajai katedrālei un medicīnas klinikai, veltītas abu nogalināto brāļu Kenediju piemiņai. Fahijs un Dž. Diksona šogad kopīgi brauc uz Indiju šo celtņu iesvētei. Pašam Fahijam, kas ir 51 g. vecs, Diksona pateica, ka viņš apprecēsies, kaut gan bija nolēmis to vairs nedarīt. Apmeklējis kādu savu paziņu, viņš bez kāda sevišķa nodoma izteica tai bildinājumu. Pēdējā to nepieņēma. „Tikai tad, ja es redzēšu kādu zīmi," viņa piebilda. Dažus mēnešus vēlāk viņa iegājusi mazā, patumšā kapellā, būdama viena. Pēkšņi viņa jutusies pārnesta saulainā laukā, kokiem apkārt. Parādījusies stirna, un viņa sniegusies to noglāstīt. Tad viņa sadzirdējusi it kā visur skanošu balsi: „Vai tu domā, ka es vadītu kādu pie tevis, ja tā nebūtu patiesība?" Redzējums izdzisis. Pāris salaulāts Indijā, Diksones paredzētajā laikā.

1964. g. sākumā Dž. Diksone lielveikalu mantiniecei K. Hallei ziņojusi, ka redzot mājas sabrūkam, kokus izrautus ar saknēm, ūdens geizerus — kaut kur Kanadā vai Aļaskā. Pāris nedēļu vēlāk notika zemestrīce Čīlē. K. Halle apjautājusies, vai viņa nav domājusi Čīli? „Nē, ziemeļus," Diksone uzsvērusi. 1964. g. 27. martā zemestrīce Aļaskā nogalināja 131 cilvēku, izpostīja lielas platības, ūdens, gāzes un elektrības līnijas.

Tanī pašā pavasarī, braucot Bostonā, kopā ar Baltā nama administrātīvo asistenti Estelli Frīdrichu, Diksone iesaukusies: „Redzu kaut ko briesmīgu notiekam kādam no Kenediju ģimenes." — „Taču ne Tedim?" ātri iebildusi Fridricha. „Jā, tieši Tedim!" Apmēram mēnesi vēlāk lidmašīnas katastrofā, kas nogalināja pilotu, Tedis Kenedijs cieta mugurkaula bojājumus un citus ievainojumus.

☆

Amerikā kā uzturlīdzeklis arvien populārākas kļūst saulpuķu sēklas. Daudzi lauksaimnieki apsēj desmitiem akru lielas platības, jo sēklu pārdošana vairs nav nekāda problēma. Saulpuķes bagātina zemi, to stublāji izmantojami citu augu atbalstam. Daži lauksaimnieki pārdod sēklas garāmbraucējiem. Sevišķi bērni sāk iemīļot garšīgās sēklas. Kā ieteicamu iemeslu šo sēklu ēšanai ārsti min, ka tās satur lielu dažādību pārtikas vielu, bet jo sevišķi proteinu, ap 12 minerālu un 17 vitaminu. Tieši šo vielu visvairāk trūkst parastajā uzturā. Gaļa gan ir proteina bagāta, bet tā smagi sagremojama, kā arī uzņemam indes organismā. Ja gaļas ēšanu negribam atstāt, ārsti ieteic papildus ēst svaigus zaļumus, vismaz divreiz vairāk nekā gaļas svaru. Tiktāl ārsti. Pieaugot iedzīvotāju skaitam un samazinoties zemes platībām, gaļa kļūs arvien dārgāka un daudziem vairs nenopērkama. Tādēļ ir labi pamazām atradināties no tās pārliekas lietošanas.

☆

Nobela prēmijas laureāta Linusa Paulinga teoriju, ka C vitamini palīdz apkarot saaukstēšanos — influencu, daži ārsti apšaubīja. Paulings izdarīja mēģinājumus ar 300 brīvprātīgiem slimniekiem. Toronto universitātes ārsts T. V. Andersons, kopā ar Dr. D. Reidu un G. Bītonu izmēģināja C vitamina ietekmi ar 1000 brīvprātīgiem. Sākot ar 1 — 4 gr. C vitamina devu vienai grupai, otrai deva medikamentu Placebos. C vitamina pacienti cieta skaitā mazāk apaukstēšanos un saslimušie ātrāk izveseļojās.

Labāk nekā ķīmiskie, ir dabas ražotie vitamini. Der samalt citronus ar visu mizu, ēst apelsīnus, un suleņus, arī dzērvenes un zaļos piparus, ne jau slimības laikā vien, bet regulāri.

J. U.

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Arabi vēlas Kisingeru par sabiedroto

ASV draudzīgās arabu valstis pēdējā laikā pastiprina spiedienu, lai ASV prezidents Niksons tieši iejauktos pašreizējā pamiera stāvoklī Vidējos austrumos, kas savā īstajā būtībā ir draudoši eksplozīvs. Arabi izteikuši vēlēšanos, lai prezidenta padomdevējs Kisingers personīgi kārtotu Vidējo austrumu saspīlējumus.

Vai Niksons izšķirsies nodot stūrgalvīgo arabu - Izraēlas disputu Kisingera rokās, kas pēdējos 4 gadus bijis iejaukts diplomātiskā akcijā Vietnamā, ir tikai jautājums. Viena lieta ir skaidra, ka Jordānijas karalis Huseins, kas drīzumā ieradīsies Vašingtonā un ietekmīgais Kairo redaktors Heikals, kas apciemos Vašingtonu martā, izteikušies, ka bez prezidenta personīgās iejaukšanās Vidējo austrumu problēma nav atrisināma.

Kisingera sekmes Vietnamas kara izbeigšanai radījušas sacensību pēc sarunām ar Kisingeru. Vēl nav izlemta Kisingera tieša piedalīšanās Vidējo austrumu jaunajā akcijā, ne arī Baltais nams izšķīries par jaunu amerikāņu nokārtojuma plānu. Līdz šim ASV turas pie „iekšējā" nokārtojuma, kas atvērs Suecas kanāli satiksmei, bet atstāj Izraēlai lielu daļu Sīnajas pussalas.

Iemesls, kāpēc Baltais nams vēl nav izšķīries par nokārtojuma plānu, ir politiskās ainas pārveidošanās Vidējos austrumos ar krievu izraidīšanu no Ēģiptes un Izraēlas militārās varas pārsvaru. Daži eksperti argumentēja, ka Niksonam nebūtu nekas jādara. Bet neko nedarot varētu riskēt ar Ēģiptes pārdrošu militāru dēku uzsākšanu, kas savukārt izsauktu Maskavas varas atgriešanos Kairo.

Vienaldzība šai lietā arī nodrošinātu arabu pasaules, kas kontrolē pasaules naftas rezerves, naida pieaugšanu prot ASV. Pat ASV draudzīgā, naftas avotiem bagātā Kuvaita pirms divām nedēļām pieņēma parlamentā rezolūciju par Kuvaitas naftas izvešanas aizliegumu uz valsti, kas palīdz Izraēlai jaunā Vidējo austrumu karā.

Vidējie austrumi sastāda 70 proc. pasaules naftas rezerves un ražošanas izmaksa ir zemāka nekā citās vietās. Šis saimnieciskais faktors attiecsmēs starp Vidējo austrumu un Rietumu valstīm, kas atkarīgas no arabu valstu naftas piegādes, daudzas arabu valstis uzskata par jaunu elementu konfliktā ar Izraēlu par okupētām territorijām. Pasaules pieprasījumi pēc enerģijas avotiem ir stipri cēlušas Libijas, Saudiarabijas, Irānas un Irākas politisko lomu kā lēti naftas avoti.

Skola - katras tautas pamats

VALIJAS RUŅĢES PĀRDOMAS PAR DRAUDZĪGO AICINĀJUMU

Draudzīgā aicinājuma gadskārtējā pieminēšana Kalamazū šogad bija mazliet aizkavējusies un notika tikai 3. februāŗa vakarā Latviešu biedrības telpās ar programmu, kuŗā blakus tradicionālajam un īstenajam Draudzīgā aicinājuma mērķim — skolaş apdāvināšanai, dominēja dzeja un dziesma.

Liekas, nebūtu vērts aizņemt laikraksta telpu un šķiest iespiedumkrāsu tikai tādēļ, lai atstāstītu kāda gadskārtēja notikuma norisi. Tā varētu būt atkārtošanās. Un atkārtošanās ir bīstama. Atkārtošanās notrulina. Ja tomēr aicinu lasītājus līdzi sev un šo notikušo sarīkojumu, tad tam pamatā dažas pārdomas, dažas īpatnības, kas kristallizējās, vērojot, klausoties vakara norisi.

Gandrīz kā kino chronikā cilvēki un notikumi pāris ziemas vakara stundās īsi pārskrēja visai Kalamazū latviešu apmetnes vēsturei. Tieši pirms divdesmit divi gadiem apmēram vienlaikus nodibināta kā Kalamazū latviešu biedrība, tā Kalamazū latviešu skola. Tā 3. februāŗa vakarā teica skolas pirmais pārzinis agr. Jānis Venners, novēlēdams skolai no Grand Rapidu — Kalamazū kreditsabiedrības peļņaş krietnu summu, jo, kā viņš aizrādīja, skola visu laiku bijusi neatkarīga vienība nav bijusi saistīta ne ar vienu citu biedrību vai organizāciju. Tāpēc tai vēlīgi krusttēvi ir bijuši allaž gaidīti un nepieciešami ciemiņi.

Jānis Venners savus kalpošanas gadus skolai sen jau izbeidzis. Aiz viņa nākusi vesela rinda citu pārziņu. Gluži vai liktos, ka skolai arvien jaunu pārzini nācies vieglāk sameklēt nekā dažai labai biedrībai jaunu priekšnieku. Kālab? Varbūt tāpēc, ka ejam līdzi saviem bērniem. Kad bērni skolai izvadīti, arī vecāki tā kā atraujas malā, vismaz izbeidz aktīvo darbu skolā, taču to, paldies Dievam, pavisam neaizmirsdami, atcerēdamies arvien skolu dažādās tās svētku dienās.

Tas ir labi. Tā pienākas. Tā arī teic Draudzīgais aicinājums: „Atceries savu skolu!" Varbūt ka kādreiz šai teikumā bija vēl klāt vārdiņš „pirmo". Tagad gan to tad derētu aizstāt ar citu vārdu — „latviešu". Atceries savu latviešu skolu!

Kalamazū ir savā ziņā īpatnēja pilsēta. Vispārējā iedzīvotāju skaita ziņā tā vēl nebūt nav ierindojama lielpilsētu vidū. Taču mazliet citādi ar šo pilsētu ir, ja skaitām tikai tās latviešu iedzīvotājus. Tad to varbūt var dēvēt par vienu no blīvākajiem latviešu, kopojumiem pasaulē ārpus Latvijas. Par tādu it kā „lielpilsētu" to var dēvēt arī vēl aiz citiem iemesliem. Tanī jau no pašiem pirmajiem mūsu ASV posma gadiem mitis diezgan ievērojams skaits latviešu kultūras darbinieku. No tiem, liekas, gluži dabiski vārda mākslas kopēji arvien bijuši visai cieši saistīti ar latviešu skolu. Kaut daļa no tiem tagad jau aizsaules dārzos, Kalamazū nav palikusi tukšiniece, jo Dievam, Laimai tā paticis vēlēt, ka vecoş aizstājuši jaunie.

Liekas, šī īpatā situācija arī bija noteikusi vakara programmaş izveidošanu: dažkārt pagarlaicīgo referātu vietā klausītājus priecināja trīs rakstu mākslas kopēji. Ceremonijmeistara godā bija celts rakstnieks Ernests Aistars, kas īpaši skolas bērniem vērstajos ievada vārdos minēja, ka bieži mēdzam savās goda dienās draudzīgi aicināt ciemiņus, bet prezidents K. Ulmaniş savā vārda dienā draudzīgi aicināja un lūdza visu tautu, pie tam nevis pie sevis pilī, bet gan uz vietām, kas ir katras tautas pamats — uz skolām, jo kādas būs skolas, tāda būs tauta.

Viedaiş kritiķis un skolotājs Ernests Aaistars, kas tomēr nekad nav bijis kritizētājs, bez tam iepazīstināja klausītājus ar abiem pārējiem vakara runātā vārda dalībniekiem. Dzejnieces un skolas skolotājas Lalitas Muižnieces, kaş ir Kalamazū latviešu saimes locekle otrā paaudzē, dzejā Aistars izcēla divi motīvus: krāšņu dabas notēlojumu un sapni par dzimteni, par īstajām mājām. Tā taş arī patiesi atskanēja viņas lasītajos dzejoļos, pie kam klausītājam atmiņā iespiedās viņas lielā mīlestība pret kokiem un viņas lielā mīlestība pret valodu, jo tanī pazibēja gan reti dzirdēti skaisti veci vārdi (vai zināms vēl, kas ir „pilnatnes"?) gan, liekas, pat jaunvārdi (piem., „iemelnējām naktī"). Cik garš jau mūsu laiks svešumā un cik viegli jau varam rakstīt savu trimdas vēsturi, atgādināja Lalitas Muižnieces divi pēdējie lasītie dzejoļi — dzejolis mātei Rūtai Skujiņai un dzejolis dzejniekam un vienam no Kalamazū skolas bijušiem pārziņiem Arturam Kaugaram. Brīdi telpai it kā pārskrien nāves ēna, jo tieši pirms divi gadiem šai pašā telpā, šādā pašā sarīkojumā, sava dzejoļa lasījuma nebeidzis, veļu pulkos aizgāja Arturs Kaugars. Taču tad skats atmetaş pret tagadējo skolas pārzini Ģirtu Kaugaru un viņa dēliem, un mēs zinām: nekas neizbeidzas, dzīvība tomēr ir uzvarējusi. Tā ir skaistā patiesība.

Par patiesības principu Ernests Aistars runāja, iepazīstinot ar otru lasītāju, ar dzejnieku, skolotāju, ciemiņu no Čikagas, ar Valdi Krāslavieti. Aistars aizrādīja, ka Krāslavietis nekad nav vairījies turēties pie patiesības principa, kaş šai „pazudušajai paaudzei" reizēm bijis visai smags. Rūgtā patiesība tāpēc uzplaiksnīja gandrīz vai katrā Krālavieša dzejolī: — kāpēc visi tā gaida, lai viņš savu sprandu lauztu — likteņa putns zīle dzied, jau simtiem gadu katrai paaudzei kaŗā iet, uz neatgriešanos — tāds nu reiz ir kaŗš, arī uzvarētājiem ir sāja sajūta, jo bēdas un asaras par kritušajiem nevienā pusē uzvaras marši nenoslāpē — kad paceltas dūres draud, sievas un mātes raud — arājs tic, ka uz sējas laiku mēs būsim mājās — bet Pēteri Patriotu satrieca un iznīcināja atgriešanās iespējas ziņa.

Nobeigumam rūgtās patiesības vietā tomēr vēl derētu drusciņa skaistās patiesības. Neminēšu šeit patīkami garo krusttēvu, apsveicēju, rindu. Tas chronikas uzdevums. Minēšu šeit, ka to vidū Jaunatnes pulciņa vārdā sveicināja skolas absolvents Atis Lizenbergs. Minēšu, ka ar rūpīgu aci mazos brāļus un māsas uzraudzīja skolas absolvente, bet tagad skolotāja Māra Skrupškele. Minēšu, ka vakara dziesmu daļa izskanēja četru meiteņu balsīs un koklēšanā. Sarmīte Kajaka, Daina Vizule, Mārīte Laurēna, Zigrida Bērziņa tagad ir studentes šejienes universitātēs, bet 3. februāŗa vakarā viņas dziedāja un spēlēja savai agrākajai latviešu skolai.

Un kādā Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā varbūt savus dzejoļus lasīs bijušā pārziņa dzejnieka Artura Kaugara meita Baiba Kaugara, bijušā vecāku padomes priekšsēža rakstnieka Aivara Runģa meita Dīna Rauna un bijušās skolas pārzines Paulīnes Skrupškeles meita Ilze Skrupškele - Kleinberga. Arī viņas tad lasītu savai agrākajai skolai.

Valija Runģe

Nikolajs Kalniņš

PROLOGS MASKU BALLEI

Ko darīt, kad kājas klūst naskas
Un alkstam pēc lielākas brīves? —
Mēs paslēpjam sevi aiz maskas
Un izkāpjam laukā no dzīves!

Uz mirkli, uz vienu nakti
Lai izzūd robežas, mēri,
Lai sanāk uz jautru jakti
Vienuviet cilvēki, zvēri.

Neviens to neņems te ļaunā:
Ne grāfi, ne princeses greznas,
Ja šonakt uz parketa jaunā
Dies lācis un pīle liks pleznas.

Te varbūt vīrs pazaudēs prātu
Un aizmirsīs laulāto sievu,
Viņš paliks par slotas kātu
Un dejos ar dzērvi tievu.

Te sirdis griezīsies greizi:
Dižs puisis, kas līgavu meklē,
Kā apburts vienīgo reizi
Ienirs ar raganu peklē,

Lai iesākas pasaule jauna
Uz mirkli, uz vienu nakti;
Tā nebūs ne laba, ne ļauna,
Rīts izdzēsīs to kā dakti.

Tāpēc lai zūdam aiz maskām,
Kad alkstam pēc lielākas brīves,
Un izlēcam kājām it naskām
Uz brīdi no vienmuļās dzīves!

IESPĒJA SAMAZINĀT JŪSU 1972. G. PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKLI!

(Income Tax)

Jau šodien varat izmantot **JAUNO „Income Tax Act sec. 146".** Šis likums atļauj jums, **IENĀKUMA NODOKĻA MAKSĀTAJIEM,** noguldīt kārtējus depositus reģistrētā, personiskā pensijas plānā un **ATVILKT** šos noguldījumus no jūs taksējamiem ienākumiem.

Šī ir vienreizēja izdevība krāt nākotnei, izmantojot **KRIETNU PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKĻA (Income Tax) IETAUPĪJUMU!**

Piezvanat man, vai iesūtat sekojošo kuponu, parādīšu jums, kā patiesi ietaupīt uz ienākuma nodokļa (Income Tax) rēķina!

Mārtiņš Grimba

Birojā: 364-8153 Mājās 757-8669

MUTUAL OF NEW YORK

2 Carlton St., Suite 1311, Toronto 2, Ontario

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

Dzimšanas gads ..... **Telefons** .....

Alpu kalnu nomaldījušos slēpotāju glābšanas suns bernardietis ir lielākais draugs arī bērniem, kā tas redzams augšējā attēlā. Varbūt viņus ciešāk vieno vēl kopējā eiropiešu izcelsme.

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Savienotajās Valstīs

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu latviešu biedrības gada sapulcē 4. februārī pārrunāja nekustamā īpašuma iegādi. Kāda latviete piedāvājusi pirkt māju ar garāžu blakus biedrības namam. Jautājumu neizlēma, jo tā izšķiršanai nepieciešama viena trešdaļa visu pilntiesīgo biedru klātiene. Pārskata gadā ieņemts, ieskaitot iepriekšējā gada atlikumu, 18,961 dol. Lielāko ienākumu devusi telpu īre — 8934 dol., tad sarīkojumi — 2871 dol., biedru nauda — 1853 dol. u. c. Izdots 13.104 dol. Atlikums uz 31. dec. 5856 dol. ALAs skolu grāmatu izdošanai aizdots 1000 dol. Bilance uz 1973. g. 1. janvāri bijusi 87.367 dol. Jaunais budžets sabalansēts ar 9720 dol. Tikai pateicoties telpu izīrēšanai nav radušās grūtības budžeta sabalansēšanā, pie kam lielāko pienesumu devuši sveštautieši.

● Jaunatnes pulciņa Pērse valde tagad darbojas šādā sastāvā: priekšsēdis Pēteris Graube, vietnieks Pēteris Lazdiņš, sekretāre Anna Graube, vietniece Baiba Jansone, kasiere Dzintra Klauža, vietniceLigita Kornete, biedrzinis Edmunds Zadvinskis vietniece Ingrida Kornete. Pulciņa ziņotāji — apkārtraksta veidošanā: Jūlija Rumberga, jun., Dāvids Graube, Rita Didrichsone, Ārija Stūre un Ramona Poga. Pērses atbildīgā vadītāja, kultūras nozares pārzinātāja un sakarniece starp biedrības valdi un jauniešiem arī turpmāk būs Jūlija Rumberga.

● Draudzīgā aicinājuma ietvaros 28. janvārī Latviešu biedrības namā Grand Rapidu jauniešu teātŗa trupa izrādīja L. Tīcmanes - Auzāņes lugu Mēs prasām brīvību, ko bija iestudējusi Elvīra Brūna. Pulciņš sniedzis šo lugu jau piecās izrādēs.

● Pēc ilggadējas kalpošanas Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.lut. draudzē no ērģelnieka pienākumiem atteicies Kārlis Liepiņš. Šis amats tagad uzticēts Anitai Sarmai, kuŗa rosīgi piedalās arī dažādos jauniešu pasākumos.

● Bladžeta slimnīcā 30. janvārī mirusi Alīda Kalniņa. Viņa dzimusi 1898. g. 3. februārī, Ziemeru pagastā, Valkas apriņķī, kur vadījusi savu dzīvi līdz svešuma gaitu uzsākšanai. Aizgājēju uz Vūlavna kapsētu izvadīja māc. Kr. Hermanis. Viņa atstāj divus dēlus, meitu, vedeklu, znotu un mazbērnus Sav. Valstīs un brāli dzimtenē.

● Kent Community slimnīcā 12. janv. 90 .g. v mirusi Marija Richtere. Viņa dzimusi Īvandē, Kuldīgas apriņķī, kur vadījusi savas mūža gaitas. Grand Rapidos dzīvoja Āriņu ģimenē, būdama aprūpēta kā pašu ģimenes cilvēks. Nelaiķi uz Vūdlavna kapsētu izvadīja māc. Kr. Hermanis. Aizgājēja atstāj brāļa meitu un brāļa dēlu ar ģimenēm Grand Rapidos.

V. Z.

NJUJORKA

● Njujorkas DV apvienības šāgada bilance uzrāda 31.000 dolaru. Lielākā vērtība ir DV nams Kvīnsā, kopā ar zemi 18.630 dol. Inventārs 4750 dol., trijās bankās noguldīts 6000 dol., kasē pašlaik atrodas 800 dol. No šīs summas 2750 dol. ir vanadžu kapitāls. Par nama telpu īrēm šogad ieņemts 2171 dol. Gandrīz 1000 dol. aizgājis nodokļiem, 360 dol. remontiem un nama uzturēšanai. No biedru naudām ienācis 1295 dol., sarīkojumi devuši 667 dol. atlikumu. Izdevumos lielākās summas uzrāda maksājumi DV ASV valdei, pāri par 800 dol.; jaunatnes vajadzībām izdot 600 dol. Ziemsvētku tirdziņš devis vanadzēm 1365 dol. atlikumu, no kuŗa 500 dol. nodoti DV nama vajadzībām.

● Ņujorkiete Aleksandra Žilinska nosūtījusi prezidentam Niksonam 20 janvārī apsveikuma dzejoli angļu valodā, apsveicot ar otrreizēju ievēlēšanu prezidenta amatā un novēlot sekmes nākamajā posmā. Dzejolis ir vairākus pantus garš. No prezidenta amatā ievešanas svinību rīcības komitejas viņa saņēmusi vēstuli, apstiprinot šī dzejoļa saņemšanu.

● Iesvētes mācība jauniešiem Salas un Bruklinas baznīcās sākās 4. februārī. Iesvēte Bruklinā, Bētlemes baznīcā, Pūpolu svētdienā, 15. aprīlī; Ņudžersijā, 1. luterāņu baznīcā, Īstoranžā Vasarsvētkos, 10. jūnijā, bet Salas baznīcā 20. maijā.

● Ņujorkas draudze savu iekšējo izdevumu Baznīcas ziņa izdod 1850 eksemplāros, ko piesūta ne vien draudzes locekļiem, bet arī citām organizācijām un tautiešiem. Draudzes budžets šogad paredzēts 98.000 dolaru apmērā.

V. I.

OKLANDE

● Oklandē, Kalifornijā, 22. janvārī 72 g. vecumā miris Osvalds Sisass, kas Latvijai Amerikā sūtīja informāciju par savas apkārtnes notikumiem. Nelaiķis dzimis 1900 gada 28. martā Rīgā. Beidzis Latvijas artilerijas kadetu skolu ar leitnanta dienesta pakāpi. Pēc Latvijas atbrīvošanas dienējis artilerijas pulkā, sasniedzot kapteiņa dienesta pakāpi. Beidzis artilerijas divizijas un baterijas komandieeŗu kursus. Apbalvots ar Latvijas atbrīvošanas medaļu un Triju zvaigžņu ordeni. Piedalījies cīņās Austrumprūsijā, bijis gūstā Cēdelgēmā. Draudžu darbā ieņēmis dažādus amatus, un līdz pag. gada maijam bijis Oklandes draudzes Burlingēmas kopas priekšnieks. O. Sisasa pēdējais ziņojums Latvijai Amerikā bija par draudzes eglīti, kas saņemts pēc viņa nāves. Tam pievienota pavadvēstule, ko rakstītājs nav paspējis pabeigt. Tajā teikts: „Ar Latviju Amerikā esmu ļoti apmierināts un ieteicu citiem. Esmu iepriecināts, ka līdz šim, kaut ar nokavēšanos, visi laikraksta numuri pienākuši."

V. I.

Fotografiski darbi
ar izcilu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājumu nodošanai

tālr. 863-1166
Benjamiņa
filmu laboratorija

Ieteicami dāvanu saiņi uz LATVIJU

10 galvas lakati $54.90
5 vilnas lakati ar lielu vai mazu puķu, kā arī austrumnieciskiem musturiem un 5 zīda lakati.

Ar gaisa pastu $63.40
5 vilnas lakati un 6 jardi brokata drāna, piemērota 3 kleitām vai kostīm. $78.50

Imitētie ādas kažoki $108.-
Ļoti vērtīgi. Liela izvēle.

Ekonomisks sainis- $71.
3½ j. labākā kungu uzvalka drāna, 3 j. dāmu ziemas kleitu drāna.

Speciāls No. 1 $62.-
10 märc. cūku tauki, 10 m. baltie kviešu milti, 10 m. rīsi, 10 m. cukurs.

Vēl daudz vairāk SPECIĀLU saiņu.
Pieprasiet mūsu katalogus.
PASŪTINIET TIKAI CAUR

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street, Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

Svarīgi — pārsūtām lietotas drēbes.
Pieprastiet mūsu speciālos ziņojumus!
Mums ir 23 gadu pieredze šai uzņēmumā un daudzi tūkstoši apmierinātu klientu.

Atmaksājamā nodokļu dala pensionāriem

(TAX CREDIT) (TIKAI TORONTO PILSĒTĀ DZĪVOJOŠIEM)

Atgādinājums

Māju īpašniekiem lūgumi jāiesniedz līdz 1973. gada 28. februārim pl. 4.30 pēcp.
Ierodieties laikus, lai nerastos liels ļaužu pieplūdums

Lai saņemtu nodokļa kreditu, jāiesniedz lūgumraksts. Lūgumraksts jāiesniedz pašam vai jūsu ar rakstu pilnvarotai personai Pilsētas valdē, pirmajā stāvā (Main Floor), katru darbdienu no pl. 10 rītā līdz 4 pēcp. visu februāŗa mēnesi.

Lai atvieglotu lūgumraksta iesniegšanu personām, kam grūtības nokļūt pilsētas valdē, lūgumrakstus pieņems arī zemāk minētās vietās un laikos:

Pilsētas austrumdaļā

Woodgreen Community Centre, 835 Queen Street East. — Sestdien, 17. februārī, no pl. 10 rītā līdz pl. 4 pēcp.

Norway Public School, 354 Kingston Road. — Sestdien, 24. februārī, no pl. 10 rītā līdz pl. 4 pēcp.

Pilsētas rietumdaļā

Parkdale Public Health Office, 1115 Queen Street West. — Sestdien, 17. februārī, no pl. 10 rītā līdz pl. 4 pēcp.

Runnymede Theatre, 2225 Bloor Street West. — Sestdien, 24. februārī, no pl. 10 rītā līdz pl. 4 pēcp.

Pilsētas ziemeļdaļā

Toronto Transit Commission Office, 1900 Yonge Street. — Sestdien, 17. februārī, no pl. 10 rītā līdz pl. 4 pēcp.

North Toronto Public Health Office 641 Eglinton Avenue West. — Sestdien, 24. februārī, no pl. 10 rītā līdz pl. 4 pēcp.

TUVĀKU INFORMĀCIJU VARAT IEGŪT, ZVANOT — TEL. 367-7036

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz sestd. no pl. 12 dienā — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakarā

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Ja esat nodomājuši iegādāties jaunu 1973. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
Chevrolet - Chevelle - Camaro
Oldsmobile - Chevy II - Vega
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-1131**
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6.

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis
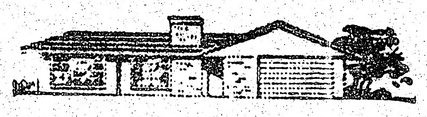
377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRĒ TELPAS
sarīkojumiem ● viesībām
● klāj viesību galdus ●
Tel. 922-2931

DĀVANAS KATRAM GADIJUMAM —
KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICĀ —
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto 174
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., sestdienās no pl. 9 — 1 dienā, svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvaniet
921-7121

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas
Jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
● JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
● LIETUS NOVADA CAURULES
● LOGI
● DURVIS
● MARĶĪZES (Awnings)
● JUMTU PĀRKARES (Soffit & fascia)

Īpašnieks Artūrs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont., tā/r. LE 1-3098

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Estd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
.....
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.
Datums .....

The Peoples Denture Clinic
Ontario Zobu Techniķu Savienības locekle
661 Greenwood Ave., (pie Danforth pazemja pieturas)
IZGATAVOJAM NO LABĀKĀ MATERIĀLA PILNAS UN DAĻĒJAS PROTĒZES, KĀ ARĪ PAPILDINĀJUMUS JŪSU PAŠREIZĒJĀM PROTEZĒM.
MŪSU DARBS IR GARANTĒTS.
Klinika atvērta no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9 rītā — pl. 1 pēcp. 7 minūtes no Don Mills Rd. un Eglinton Ave.
Tel. 461-0833
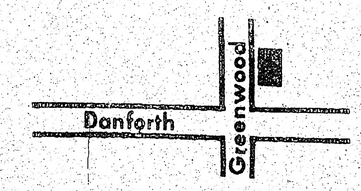

Cita pieeja

JURA DREIFELDA ATBILDE PAR BOSTONAS PĀRSTEIGUMU

Atbildot uz V. Irbes rakstu Latvija Amerikā 7. februāra numurā par Divreiz divi nometnē sacerēto iesniegumu amerikāņu senātoriem un ASV prezidentam, kura saturs paziņots Draudzīgā aicinājuma akta laikā Bostonā, un minot, ka iesnieguma teksts sagatavots Divreiz divi nometnes politisko zinātņu seminārā prof. J. Dreifelda vadībā, pēdējais griezies Latvija Amerikā redakcijā ar šādu paskaidrojumu un lūdzis to publicēt:

V. Irbes tirādes virsraksts bija tiešām pareizi izraudzīts — „Neapdomīgs sacerējums". Neatminu, ka jebkad agrāk būtu kaut kur lasījis tik daudz aplamību un loģikas kūleņu kā šajā rakstā.

„Ziņas no Bostonas vēstī", ir sākums galīgi sagrozītai faktu interpretācijai. Lai kādi būtu ziņu sniedzēji, angļu valodas zināšanas tiem gauzām bēdīgas. Vispirms petīcija neprasa, lai Savienotās Valstis anullē Molotova - Ribentropa slepeno paktu, bet gan, lai Eiropas drošības konferencē ASV iestājas par šāda pakta anullēšanu no Pad. savienības puses. Petīcijā nav teikts: ja nevarētu panākt šī pakta anullēšanu, tad Latvijai būtu piešķiramas autonomijas stāvoklis, kāds ir Austrumeiropas satelītvalstīm. Galvenā ir prasība, lai ASV iestājas par Pad. savienības nelegālās okupācijas izbeigšanu un par Latvijas politisko un ekonomisko neatkarību. Ja šis mērķis pašreizējos politiskajos apstākļos nebūtu sasniedzams, tad lai Latvijai vismaz tiktu piešķirts status, līdzīgs Austrumeiropas valstīm, kas vēl arvien nozīmētu Latvijas neiekļaušanu Pad. savienībā, lielāku latviešu teikšanu valsts ekonomijā, immigrācijā, latviešu valodas lietošanā, izglītībā u. t. t.

Galvenais pagrieziens šeit ir tāds, ka vairs nesamierināmies ar „neatzīšanas politiku". Tā pati par sevi negarantē Latvijas tautas fizisko eksistenci pašreizējos nelatviešu immigrācijas plūdos. Politiskā stāvokļa maiņa to varētu darīt.

Nākamās rindkopas V. Irbes lāstu gājienā ir Divreiz divi nometne. Šeit grūti izlobīt, ko viņš īsti grib kritizēt, kam uzbrukt. Vai domāts pārmest latviešu avīzēm, ka par šāgada Divreiz divi nometni pie Bostonas presē maz rakstīts un „tā tas jau bijis daudzus gadus" jeb vai domāts, ka šīs nometnes darbība tiek plānota lielā slepenībā? Ar visu to viņš tomēr „laiku pa laikam dzird lietas, ko par jaunatnes nometni nevajadzētu dzirdēt". Kādas šīs lietas būtu vai kur viņš tās dzirdējis, autors neko tālāk nepaskaidro. Bet nākošā teikumā toties jau rāda pirkstu uz „īstajiem vaininiekiem" — „vecajiem jauniešiem, kuŗi dažkārt dod savus padomus, lasa lekcijas un vada jaunatni gandrīz vai visos tās lielākos sarīkojumos".

Tālāk grūti orientēties viņa domu lēcienos, bet cik var saprast, tad viņam nepatīk, ka daži lektori un padomdevēji, vecāki par 40 gadiem, kādreiz apmeklējuši okupēto Latviju, ka centrālo organizāciju vadītāji ASV neko neiebilst pret lektoru izvēli un arī, ka ALAs un PBLA pārstāvji paši apmeklējuši pēdējo Divreiz divi nometni. Nesaprotu, kā pēc visa sacītā viņš bez jebkāda mandāta var runāt visu trimdas latviešu vārdā un nosodīt visu šo cilvēku nacionālo stāju?

Ka V. Irbe neko nezina, par ko tiek runāts Divreiz divi nometnē, skaidri redzams no viņa galīgi aplamās lekciju analizes. Ja viņš būtu kaut cik painteresējies par lekciju saturu, tad viņš nerakstītu tādus teikumus, ka „maz dzirdēts, ka lektori jaunatnei stāstītu par neatkarīgo Latviju", vai arī „jaunatne nepazīst šejienes literātus, jo par tiem sanāksmēs nestāsta". Jā, dīvaini gan, it sevišķi, ja pēdējos desmit gados par lektoriem bijuši vairums Latvijas laika Amerikā dzīvojošie politiķi un „šejienes" literāti. Bet varbūt visa vaina slēpjas viņa „ziņu avotos"?

Ļoti intriģē V. Irbes draudi visu šo problēmu likvidēt, nepieškiŗot naudas līdzekļus „vainīgajām organizācijām". Akcijā, cik varu saprast, būtu iekļauta Divreiz divi nometne, vidējās mācību papildskolas, Austrumu piekrastes vasaras vidusskola, Mičigenas latviešu skola un visinteresantāk, arī pati Amerikas latviešu apvienība, kas „nepareizi" apstiprinājusi skolas vadību un kuŗas valdes locekļi redzēti V. Irbes nevēlamos sarīkojumos. Ja lasītājam būtu radušās šaubas par tādas kampaņas iespēju, tad autors piebilst, ka palīgā taisās nākt vēl igauņi un lietuvieši. Kas to zina, varbūt būs vēl jāgriežas „pie augstākām instancēm" . . .

Beigās atkal lasītāja uzmanība tiek pievērsta sākumā minētajai petīcijai. Varētu varbūt pievienoties, ka šī petīcija sagatavota ar nodomu un aprēķinu, bet ne tādā veidā, kā V. Irbe to ieskata. Nodoms un aplēses ir saglabāt latviešu tautu. To katrā ziņā nesaglabās ar nodilušām frazēm un šablonisku pieeju.

Juris Dreifelds

Miera izredzes . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

nas iespējām.

Kādas ir patiesās miera izredzes Indoķīnā? Pirmkārt, viss atkarīgs no tā, vai Vašingtona, Maskava un Pekinga sadarbosies, lai aizkavētu jauna kaŗa uzliesmošanos šajā Āzijas stūrī. Otrs svarīgs faktors ir — Saigona vai viņas politiskie pretinieki uzvarēs politiskā cīņā, kas ir nenovēršama pamiera pavadone.

Uz jautājumu, vai pamiers Vietnamā ir solis uz īstu un paliekamu mieru Indoķīnā, sērs Roberts Tomsons atbild ar — jā. Tas var izrādīties par ievērojamu foktoru miera radīšanai, lai gan ilgajos konfrontācijas gados radušās pretišķības nevar iznīcināt ar vienu spalvas vilcienu. Konfrontācija paliks, bet tai būs cits raksturs, partizānu aktivitāte nesalīdzināmi vājāka, tāpat terrorisma izpaudumi. Ar mazāka apmēra sadursmēm un terrorismu Saigonas valdība spējīga pati tikt galā, ko pierādījusi jau aizvadītajos četros gados.

Dienvidvietnamas lielākā problēma būs ne vien gādāt par valsts drošību, bet pāriet arī politiskā un saimnieciska ofensīvā, kam labvēlīgi atsauktos visi pilsoņi. Prezidents Tjū un viņa valdība to spēj īstenot. Ja šodien Dienvidvietnamā notiktu starptautiski pārraudzītas brīvas vēlēšanas, tad Saigonas valdība uzvarētu ar lielu balsu vairākumu. 85%, varbūt pat vairāk, dienvidvietnamiešu nostātos tagadējās Saigonas valdības pusē. To labi apzinās komūnisti, un tādēļ vēlēšanas mēģinās visiem līdzekļiem aizkavēt. Komūnisti brīvās vēlēšanās ielaistos tikai tad, ja būtu pārliecināti, ka Saigonas valdības autoritāte iedragāta resp. iznīcināta. Jāšaubās, vai viņiem izdosies šādu stāvokli radīt.

Pamiera līguma paradoksālākā klauzula ir tā, ka apmēram 1500 Ziemeļvietnamas kaŗaspēka vīriem atļauts palikt Dienvidvietnamā. Sērs Roberts Tomsons tomēr pārliecināts, ka šis apstāklis nav nopietns draudš Saigonas valdībai. Par vietkongu partizāniem un Ziemeļvietnamas regulārām kaŗaspēka vienībām tautā ir dažādi uzskati. Vietkongiem ir ļoti niecīgs sekotāju procents. Turpretī Ziemeļvietnamas vienības dienvidvietnamieši uzskata par ienaidnieku, kas jāapkaŗo un jāiznīcina. Tā Ziemeļvietnamas vienību palikšana zināmā mērā stiprina Saigonas valdības populāritāti tautā.

Militāri Dienvidvietnama nenoliedzami pārāka par Ziemeļvietnamu. Hanojas vienīgā priekšrocība ir tā dēvētais Hočimina ceļš, kas 800 jūdžu garumā stiepjas gar Dienvidvietnamas robežu. Šo garo robežu no ienaidnieka iefiltrēšanās pilnīgi nosargāt gandrīz neiespējami. Tā iefiltrēšanās iespējas paliek. Zīmīgi, ka aizvadītajos gados ļoti samazinājies vietkongu spēks un morāle. Tā tagad daudzās vietkongu vienībās pārsvarā ir ziemeļvietnamas kaŗavīri, atsevišķos gadījumos pat līdz 80%. Bez Maskavas un Pekingas atbalsta Hanoja nespēs apdraudēt Saigonas valdības suverēnitāti. Pieminama arī prezidenta Niksona apņemšanās likt vajadzības gadījumā svaru kausos visu Savienoto Valstu militāro potenciāli. Nav domājams, ka Maskava vēlreiz mēģinātu atkārtot to, ko tā darīja 1971. gadā. Šie lielie kaŗa materiālu sūtījumi nepalīdzēja Hanojai īstenot plānoto plaša apjoma invāziju Dienvidvietnamā. Arī Ķīna nav spējīga dot Hanojai vajadzīgo militāro un saimniecisko atbalstu jaunas militāras dēkas sākšanai.

Pieminama arī Dr. Kisingera lielā politiskā ekskursija, kas skāra Hanoju, Kambodiju, Laosu un beidzās ar 4 dienu apspriedēm Pekingā. Nav nekāds noslēpums, ka Hanojā Kisingers pārrunāja pamiera līgumā pieminēto klauzulu: „Savienotās Valstis miera līguma ietvaros gādās par kaŗa brūču sadziedēšanu. . ." Citiem vārdiem, Vašingtona apņēmusies nākt talkā ne vien Dienvidvietnamas un tās kaimiņzemju, bet arī Ziemeļvietnamas jaunuzbūvē.

Sērs Roberts Tomsons domā, ka Vašingtonas financiāla palīdzība Hanojai pilnīgi nepieciešama. Pastāv pat iespēja, ka Hanoja mēģinās Vašingtonas palīdzību propagandas dēļ iztulkot par kaŗa reparācijām, t. i. atlīdzību, ko zaudētāja maksā uzvarētājam. Tā būtu nožēlojama faktu sagrozīšana. Indoķīnas kaŗa brūču dziedēšanai Niksons no kongresa prasa 7,5 bilj. dolaru. No šīs summa 5 bilj. dolaru paredzēti Dienvidvietnamai, Laosai un Kambodijai, bet 2,5 bilj. dol. Ziemeļvietnamai.

Hanojai paredzētā „brūču dziedēšanas" palīdzība ir lielāka nekā tā, ko sešos gadus pēc 2. pasaules kaŗa Vašingtona piešķīra Japānas jaunuzbūvei. Piebilstams, ka amerikāņi uz Japānu nometa divas atombumbas, un Japānas iedzīvotāju skaits ir 73 milj., salīdzinājumā ar Ziemeļvietnamas 21 miljonu.

Sērs Roberts Tomsons domā, ka Hanojai nav citas iespējas kā pieņemt tēvoča Sama lielo kukuli. Šis kukulis var izrādīties par stingrāko ilgstoša miera pamatakmeni. Arī tālajā Āzijas stūrī ir savi nerakstīti likumi, un viens no tiem aizliedz kost maizes devēja rokā.

Aleksandrs Ķegumnieks

ASV dolars pazemināts

Savienotās Valstis 12. februāŗa vakarā pazemināja dolara kursu par 10 proc., lai atrisinātu pasaules smago finanču krizi, kas iepludināja Rietumvācijas un Japānas tirgū vairāk nekā 8 bilj. ASV dolaru. Rietumvācijas valsts banka vien brīvā tirgū iepirkusi ap 4,6 bilj. amerikāņu dolaru. Sagaidāms, ka arī Kanadas dolaram ļaus kristies, lai tas atbilstu amerikāņu dolara kursam, bet nav vēl zināms, vai tas pazemināsies tikpat daudz kā amerikāņu dolars.

ASV finanču ministrs Džordžs Šulcs izteicies, ka ASV pārstāvji cer, ka dolara kursa pazemināšana izbeigs krizi, kas pēdējās divās nedēļās satricināja Eiropas valūtas tirgu. Japāņi jāvuši savai jenai brīvi svārstīties. Iespējams, ka jenas vērtība attiecībā pret ASV dolaru par 10 proc. paaugstināsies.

Internacionālais valūtas fonds paaugstinājis zelta oficiālo cenu uz 42,22 dol. par unci, līdzšinējo 38 dol. vietā. 1971. gadā zelta cena bija 35 dol. uncē.

Sakarā ar dolara kursa pazemināšanos ārzemju ražojumi ASV kļūs dārgāki, bet ASV ražotās importpreces citās valstīs būs lētākas, tā uzlabojot ASV maksājumu bilanci ar ārvalstīm.

Pēc Vietnamas kaŗa: „. . . Nu, vai kādam ir kādi nākotnes plāni ? . . . Dadža karikatūra